

R A D A M I N I S T R Ó W

U S T A W A B U D Ż E T O W A
N A R O K 2 0 1 7

U Z A S A D N I E N I E

Warszawa, sierpień 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski oraz kierunki polityki fiskalnej	7
1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski	7
2. Kierunki polityki fiskalnej	13
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2016 r.	15
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2017 r.	17
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	21
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2016 r.	21
2. Dochody budżetu państwa w 2017 r.	22
3. Dochody podatkowe	24
4. Dochody niepodatkowe	35
5. Środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	39
Rozdział V	
Wydatki budżetu państwa w 2017 r.	41
1. Omówienie kwoty planowanych wydatków, nieprzekraczalnego limitu wydatków oraz sumy corocznych różnic o których mowa w art. 112aa ustawy o finansach publicznych	41
2. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne	44
3. Grupy wydatków	49
4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych	82
Rozdział VI	
Programy wieloletnie	85
Rozdział VII	
Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne	131
1. Agencje wykonawcze	131
2. Instytucje gospodarki budżetowej	138
3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	144

Rozdział VIII	
Państwowe fundusze celowe	153
Rozdział IX	
Rozliczenia z Unią Europejską	175
Rozdział X	
Budżet środków europejskich	179
1. Dochody budżetu środków europejskich	179
2. Wydatki budżetu środków europejskich	180
Rozdział XI	
Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	189
1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie	190
2. Przychody i rozchody budżetu państwa	191
Rozdział XII	
Należności Skarbu Państwa	195
Rozdział XIII	
Sektor finansów publicznych	205
1. Wynik sektora finansów publicznych	205
2. Dług publiczny	207
Rozdział XIV	
Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2017	209
Spis tablic	221

Wstęp

Zgodnie z art. 141 ustawy o finansach publicznych Rada Ministrów uchwala projekt ustawy budżetowej i wraz z uzasadnieniem przedkłada go Sejmowi w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

Głównym celem polityki budżetowej prowadzonej przez Rząd pozostaje utrzymanie stabilności finansów publicznych przy jednoczesnym wspieraniu inkluzywnego wzrostu gospodarczego. Działania i rozwiązania w obszarze polityki społeczno-gospodarczej są podejmowane i implementowane w sposób, który nie narusza stabilności finansów publicznych.

Głównym zadaniem realizowanym po stronie wydatkowej budżetu państwa jest zapewnienie finansowania, zapoczątkowanego w kwietniu bieżącego roku, priorytetowego instrumentu Rządu z zakresu prowadzonej polityki prorodzinnej – Programu „Rodzina 500+”. Celem programu jest pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz przeciwdziałanie i odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych występujących w Polsce.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 uwzględniono także m.in. przyjęcie przez Radę Ministrów pozytywnego stanowiska wraz z rekomendacją wobec prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw przewidującego obniżenie podstawowego wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn; wzrost wydatków przeznaczonych na obronę narodową; modernizacja infrastruktury drogowej i kolejowej; dofinansowanie do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia, a także planowane obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych z 19% do 15% dla małych podatników i dla podatników rozpoczynających działalność w pierwszym roku podatkowym.

Po stronie dochodowej budżetu państwa uwzględniono zwiększone wpływy wynikające z podejmowanych działań mających na celu uszczelnienie systemu podatkowego, a tym samym prowadzących do odbudowy dochodów podatkowych.

Powyższe działania wraz z ustanowieniem nowych źródeł wpływów budżetowych (podatki sektorowe) pozwalają na realizację przedsięwzięć i zapowiedzi przy jednoczesnym zapewnieniu stabilności finansów publicznych.

Uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 nie zawiera „Kierunków prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2017 r.” z uwagi na planowaną reformę zarządzania mieniem Skarbu Państwa.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski oraz kierunki polityki fiskalnej

1. Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski

Otoczenie zewnętrzne

Wyniki czerwcowego referendum w Wielkiej Brytanii, w którym Brytyjczycy zagłosowali za wyjściem z Unii Europejskiej (UE) pogorszyły perspektywy gospodarki europejskiej względem oczekiwań formułowanych przez Komisję Europejską (KE) jeszcze w maju br. Już sam wzrost niepewności związany z możliwymi scenariuszami wyjścia Wielkiej Brytanii ze Wspólnoty doprowadzi zdaniem KE¹ do obniżenia tempa wzrostu PKB w UE w stosunku do prognoz wiosennych odpowiednio o 0,1 pkt. proc. w 2016 r. i 0,3 pkt. proc. w 2017 r. przyjmując łagodną wersję potencjalnych negatywnych skutków. W scenariuszu z bardziej dotkliwymi skutkami obniżenie tempa wzrostu PKB może sięgnąć 0,2 pkt. proc. w 2016 r. i aż 0,8 pkt. proc. w 2017 r. Warto przy tym zaznaczyć, że nawet materializacja mniej pesymistycznego scenariusza oznacza, że zamiast spodziewanego w maju niewielkiego przyspieszenia tempa wzrostu PKB w UE w 2017 r. (do 1,9% względem 1,8% w 2016 r.) będziemy mieli do czynienia ze spowolnieniem tempa wzrostu gospodarczego. Oznacza to, że w stosunkowo krótkim okresie dość istotnie pogorszyły się perspektywy rozwoju gospodarczego największego odbiorcy polskiego eksportu, co stanowi pewną barierę dla dynamiki aktywności gospodarczej w kraju. Oczekuje się jednak, że głównym czynnikiem wzrostu gospodarczego w Polsce w najbliższym okresie pozostanie popyt krajowy, w związku z czym niekorzystne zmiany w otoczeniu zewnętrznym jedynie w umiarkowanym stopniu przełożą się na tempo wzrostu PKB w Polsce.

Produkt krajowy brutto

Z obecnego kwartalnego profilu zmian PKB wynika, że po przejściowym spowolnieniu w I kw. br., w kolejnym kwartale gospodarka polska powróciła na ścieżkę szybszego wzrostu, na której znajduje się od II kw. 2013 r. Głównym czynnikiem wzrostu pozostaje popyt krajowy, w tym popyt konsumpcyjny gospodarstw domowych. Sprzyja temu systematyczna poprawa na rynku pracy. Wraz ze wzrostem popytu na pracę stopa bezrobocia rejestruje historyczne minima przy stabilnym, wysokim realnym wzroście wynagrodzeń. Realne dochody do dyspozycji gospodarstw domowych wspiera również utrzymująca się deflacja i transfery wynikające z realizacji programu „Rodzina 500+”.

¹ European Commission, *The Economic Outlook After the UK Referendum: A First Assessment for the Euro Area and the EU*, European Economy, Institutional Paper 032, lipiec 2016 r.

Przewiduje się, że wzrost gospodarczy w Polsce w 2016 r. wyniesie 3,4%, by w 2017 r. przyspieszyć do 3,6%. Podstawowym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy, w tym głównie spożycie prywatne.

Wzrost gospodarczy będzie miał miejsce w warunkach względnej równowagi zarówno na rynku wewnętrznym, jak i też z punktu widzenia wymiany handlowej z zagranicą. Szacuje się, że już w br. domknie się luka produktowa w relacji do potencjalnego PKB i w okresie prognozy pozostanie zerowa. Niski będzie też deficyt rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego, co po uwzględnieniu przepływów finansowych z UE pozwoli utrzymać dodatni bilans oszczędności wobec zagranicy. Tempo wzrostu PKB potencjalnego w prognozowanym okresie zwiększy się stopniowo z poziomu 3,1% szacowanego dla 2015 r. do 3,4% w 2016 r. oraz 3,6% w 2017 r. Do poprawy dynamiki potencjału polskiej gospodarki w głównej mierze przyczyni się oczekiwane przyspieszenie tempa wzrostu produktywności czynników produkcji i spadek stopy bezrobocia równowagi w gospodarce polskiej. W kolejnych latach wzrostowi potencjalnego tempa wzrostu sprzyjać też będzie stopniowe zwiększanie się udziału kapitału w PKB.

Analiza podstawowych składników zagregowanego popytu

Przyjęty na potrzeby uzasadnienia ustawy budżetowej na 2017 r. scenariusz wzrostu gospodarczego zakłada, że po przejściowym obniżeniu w 2016 r. udziału inwestycji sektora instytucji rządowych i samorządowych w PKB, w kolejnym roku powróci on do poziomu z 2015 r. (4,4% PKB). W przypadku inwestycji w sektorze rynkowym przewiduje się, że obserwowany od 2011 r. trend odbudowy ich udziału w PKB będzie kontynuowany, chociaż z uwagi na istotny wzrost ryzyka w otoczeniu zewnętrznym, w wolniejszym tempie niż dotychczas. Czynnikiem wspierającym popyt inwestycyjny sektora prywatnego pomimo oczekiwanego pogorszenia koniunktury w otoczeniu zewnętrznym będą: utrzymujący się na niskim poziomie koszt kapitału (w związku z niskimi stopami procentowymi) oraz relatywnie szybki wzrost popytu konsumpcyjnego na rynku krajowym.

Uwzględniając powyższe, prognozuje się, że realne tempo wzrostu inwestycji ogółem wyniesie 1,1% w 2016 r. i 5,9% w 2017 r.

Prognozuje się, że w roku bieżącym spożycie ogółem wzrośnie realnie o 4,1%. W przyszłym roku wzrost ten ukształtuje się na poziomie 3,8%. Zmiany spożycia ogółem są konsekwencją oczekiwań dotyczących kształtowania się spożycia publicznego i spożycia prywatnego.

Realny wzrost spożycia publicznego uwarunkowany będzie działaniami Rządu ukierunkowanymi na przestrzeganie obowiązujących reguł fiskalnych i dążenie do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego. Szacuje się, że realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej wyniesie 4,4% w 2016 r. i 3,2% w 2017 r., przy czym wyższy

wzrost realny w 2016 r. związany jest z niższą od oczekiwanej na etapie prac nad ustawą budżetową na 2016 r. inflacją.

W przypadku spożycia prywatnego prognozuje się, że w 2016 r. realny wzrost tej kategorii ekonomicznej przyspieszy do 4,0%, wobec 3,0% wzrostu w roku ubiegłym. W kolejnym roku realne tempo wzrostu tej kategorii ekonomicznej wyniesie 4,1%. Szybkiemu wzrostowi spożycia prywatnego sprzyjać będzie istotna poprawa w obszarze dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych w związku m. in. z zakładaną kontynuacją pozytywnych tendencji zachodzących na rynku pracy, utrzymywaniem się niskiego poziomu cen, co wspiera realny wzrost dochodów, a także ze względu na istotne zwiększenie pomocy państwa dla rodzin z dziećmi w ramach programu „Rodzina 500+”.

W okresie 2010-15 udział eksportu w PKB w Polsce zwiększył się o prawie 12 pkt. proc. do rekordowego poziomu 49,4%. Ta dynamiczna zmiana struktury polskiego PKB wynika z utrzymującej się wysokiej konkurencyjności polskich przedsiębiorstw oraz, co również istotne, z relatywnej słabości popytu krajowego w tym okresie, zwłaszcza do 2013 r. Oczekuje się, że udział eksportu w PKB będzie nadal rósł, do 51,1% w 2016 r. i 51,9% w 2017 r. Przewiduje się, że w 2016 r. realny wzrost eksportu dóbr i usług w Polsce wyniesie 5,8%, a w roku kolejnym ukształtuje się na poziomie 5,0%. Oznacza to, że tempo wzrostu eksportu pozostanie wyższe niż tempo wzrostu rynków eksportowych i tempo wzrostu PKB w Polsce.

Prezentowany scenariusz dla podstawowych komponentów popytu krajowego oznacza, że w bieżącym roku realne tempo wzrostu tego agregatu makroekonomicznego wyniesie 3,7%, a w 2017 r. przyspieszy do 4,2% wobec 3,4% wzrostu w 2015 r. Uwzględniając kształtowanie się eksportu, można oczekiwać, że tempo wzrostu całkowitego popytu finalnego – mającego istotne znaczenie dla zachowania się importu – ustabilizuje się w latach 2015–17 na poziomie średnio 4,5%. W związku z tym oczekuje się również stabilizacji realnego tempa wzrostu importu na poziomie średnio 6,4%.

Uwzględniając prognozowane tempa wzrostu eksportu i importu można oczekiwać, że wkład we wzrost PKB ze strony eksportu netto w latach 2016–17 będzie ujemny i wyniesie minus 0,2 pkt. proc. w 2016 r. oraz minus 0,5 pkt. proc. w 2017 r.

Biorąc pod uwagę prezentowany scenariusz kształtowania się popytu finalnego przewiduje się, że wkład zmiany zapasów we wzrost gospodarczy wyniesie plus 0,3 pkt. proc. w 2016 r., a w roku kolejnym będzie neutralny dla wzrostu PKB.

Bilans płatniczy

Nierównowaga zewnętrzna polskiej gospodarki w ujęciu historycznym kształtuje się obecnie na bardzo niskim poziomie. Wynika to przede wszystkim z poprawy salda obrotów

towarowych, które w głównej mierze determinuje zmienność salda rachunku bieżącego. Uwzględniając prognozowane kształtowanie się eksportu netto, wpływającego na wysokość salda obrotów towarowych, oczekuje się, że w roku bieżącym relacja deficytu rachunku obrotów bieżących do PKB spadnie nieznacznie do poziomu 0,2%. Głównym źródłem nierównowagi zewnętrznej pozostanie deficyt dochodów pierwotnych będący odzwierciedleniem ujemnej międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto polskiej gospodarki. W kolejnym roku prognozy deficyt w rachunku bieżącym bilansu płatniczego wzrośnie do 0,8% PKB. Oczekuje się, że w prognozowanym okresie deficyt ten będzie z nadwyżką finansowany napływem kapitału długookresowego, tj. środkami klasyfikowanymi na rachunku kapitałowym (głównie europejskimi funduszami strukturalnymi) i zagranicznymi inwestycjami bezpośrednimi. Łączne saldo rachunku bieżącego i kapitałowego powinno pozostać dodatnie i ukształtować się na poziomie ok. 0,8% PKB w 2016 r. i 1,2% PKB w 2017 r.

Rynek pracy

Od 2014 r. w Polsce notowana jest systematyczna poprawa sytuacji na rynku pracy. Rośnie przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej, czemu towarzyszy relatywnie duży spadek stopy bezrobocia. Tendencje te utrzymały się również w pierwszej połowie roku bieżącego i oczekuje się, że będą kontynuowane w latach kolejnych. Przewiduje się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej wzrośnie o 2,1% w 2016 r. i 0,7% w 2017 r., co, uwzględniając uwarunkowania demograficzne oraz przyjęty scenariusz kształtowania się współczynnika aktywności zawodowej, pozwala szacować, że stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2016 r. wyniesie 8,9%, by z końcem 2017 r. obniżyć się do 8,0% wobec poziomu 9,8% na koniec 2015 r.

Przewiduje się, że w 2016 r. nominalne tempo wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej wyniesie 4,1%, a w 2017 r. przyspieszy do 5,0%.

Inflacja, stopy procentowe i kurs walutowy

Prognozuje się, że po okresie deflacji w 2015 r., również w roku bieżącym presja inflacyjna będzie bardzo ograniczona. Utrzymujące się niskie ceny surowców energetycznych i brak presji na ich silny wzrost w związku m.in. ze spowolnieniem wzrostu gospodarczego w krajach rozwijających się i potencjałem zwiększenia podaży na rynki globalne przez producentów istotnie ograniczają koszty w gospodarce polskiej. Wciąż niskie pozostają też ceny żywności. W związku z tym prognozuje się, że w 2016 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w Polsce spadną średnio o 0,5% w stosunku do 2015 r. W kolejnym roku wskaźnik CPI wzrośnie o 1,3%.

Wobec aktualnych perspektyw wzrostu gospodarczego oraz utrzymywania się inflacji na niskim poziomie założono, że zarówno w 2016 r., jak i w 2017 r. stopa referencyjna wyniesie średnio 1,5% wobec średnio 1,6% w 2015 r.

W całym prognozowanym okresie oczekuje się niewielkiej tendencji aprecjacyjnej złotego, przy czym z uwagi na osłabienie złotego w pierwszej połowie 2016 r. kurs złotego wobec głównych walut będzie słabszy niż w roku ubiegłym. Umacnianiu się polskiej waluty powinny sprzyjać silne fundamenty polskiej gospodarki, w tym niewielki deficyt rachunku bieżącego, napływ inwestycji zagranicznych oraz stopniowy spadek premii za ryzyko związany z determinacją Rządu w utrzymaniu deficytu sektora finansów publicznych na bezpiecznym poziomie, niezagrażającym stabilności w średnim i długim okresie. Przyjęto, że w 2016 r. średni kurs złotego wyniesie 4,35 EUR/PLN, a w 2017 r. 4,29 EUR/PLN. Kształtowanie się kursu USD/PLN jest pochodną założeń przyjętych dla kursu krzyżowego EUR/USD. Przewiduje się, że w 2016 r. średni kurs złotego wyniesie 3,94 USD/PLN, a w 2017 r. 3,95 USD/PLN.

Lata 2018-2020

Oczekuje się, że w kolejnych latach sytuacja gospodarcza w otoczeniu zewnętrznym Polski pozostanie stabilna, a tempo wzrostu importu UE, głównego indykatora popytu na polski eksport, pozostanie na poziomie z 2017 r. Pozwoli to na stabilizację realnego tempa wzrostu PKB w Polsce na poziomie ok. 3,8-3,9%. Luka produktowa w Polsce pozostanie domknięta, co oznacza, że tempo wzrostu rzeczywistego PKB będzie zgodne z potencjalnym. Głównym czynnikiem wzrostu pozostanie popyt krajowy, a w jego strukturze dominować będzie sektor prywatny. Oczekuje się, że wraz ze stabilizacją sytuacji w otoczeniu zewnętrznym w kolejnych latach zwiększy się dynamika inwestycji w sektorze rynkowym. Utrzyma się też wysokie, ponad 3,5% tempo wzrostu spożycia prywatnego. Kształtowanie się popytu publicznego będzie z kolei podporządkowane limitom wynikającym z obowiązujących reguł fiskalnych i zobowiązań wynikających z członkostwa w UE.

Prognozuje się, że utrzymanie dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce wraz z poprawą popytu inwestycyjnego pozwolą na utrzymanie w kolejnych latach dodatniego tempa wzrostu popytu na pracę w wysokości średnio 0,4%. W efekcie spodziewana jest redukcja stopy bezrobocia rejestrowanego do 6,4% na koniec 2020 r. W warunkach malejącej stopy bezrobocia wzmocnieniu ulegnie pozycja pracownika w procesie negocjacji płacowych, co będzie sprzyjało przyspieszeniu nominalnej dynamiki wynagrodzeń i pozwoli na utrzymanie ich realnego tempa wzrostu na poziomie zbliżonym do długookresowego tempa wzrostu produktywności pracy.

W latach 2018-2020 polityka pieniężna NBP ukierunkowana będzie na osiągnięcie, a następnie stabilizację tempa wzrostu cen konsumpcyjnych na poziomie celu inflacyjnego

wynoszącego 2,5%. Równocześnie oczekiwane jest utrzymanie się tendencji aprecjacyjnej złotego.

Stopniowe pogorszenie salda obrotów towarowych sprawi natomiast, że nierównowaga zewnętrzna powróci do lekkiej tendencji wzrostowej.

Uwarunkowania prognozy makroekonomicznej

Podstawowym czynnikiem ryzyka dla prezentowanej prognozy makroekonomicznej jest sytuacja gospodarcza w Unii Europejskiej, głównego partnera handlowego Polski.

Wśród negatywnych czynników ryzyka prognozy wzrostu gospodarczego w UE należy wymienić: (1) utrzymujące się geopolityczne napięcia na Ukrainie, Bliskim Wschodzie i w północnej Afryce, które generują dużą niepewność dla rozwoju aktywności gospodarczej; (2) wciąż relatywnie duże zadłużenie gospodarstw domowych i firm w krajach Wspólnoty, które ogranicza przestrzeń dla wzrostu akcji kredytowej, a w połączeniu z wysokim udziałem kredytów nieobsługiwanych generuje istotne obciążenie dla bilansów banków; (3) potencjalne opóźnienia w planowanej implementacji reform strukturalnych w państwach członkowskich; (4) brak wspólnych rozstrzygnięć na poziomie UE w kwestiach takich jak kryzys migracyjny czy umowy handlowe z partnerami spoza Wspólnego Obszaru Gospodarczego; (5) utrzymujące się na niskim poziomie stopy procentowe, co w dłuższym okresie może zagrozić stabilności finansowej; (6) niepewność dotycząca warunków, w jakich ostatecznie Wielka Brytania opuści UE, co ma kluczowe znaczenie dla ustalenia się nowej równowagi parametrów gospodarczych partnerów handlowych. Z drugiej strony w cytowanym wcześniej lipcowym raporcie Komisji Europejskiej eksperci tej instytucji zauważają, że od publikacji prognoz wiosennych zmniejszyły się ryzyka związane z rozwojem sytuacji gospodarczej w krajach rozwijających się, w tym w Chinach oraz z szybszą od oczekiwanej normalizacją polityki monetarnej w Stanach Zjednoczonych.

W przypadku Polski poza wspomnianymi wyżej czynnikami ryzyka dla projekcji gospodarczej UE warto zwrócić uwagę na bezpośrednie skutki dla perspektyw wzrostu polskiej gospodarki wynikające z wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, czy z możliwości zaostrzenia się konfliktu za naszą wschodnią granicą. Wprawdzie ekspozycja polskiego eksportu na rynki Ukrainy i Rosji uległa istotnemu zmniejszeniu, a negatywne konsekwencje spadku popytu ze strony rynków wschodnich dotychczas w dużym stopniu ograniczała poprawa dynamiki importu UE, to jednak z uwagi na zagrożenia dla wzrostu gospodarczego krajów Wspólnoty, potencjalne skutki zaostrzenia konfliktu na wschodzie mogłyby być bardziej odczuwalne. Ewentualna eskalacja konfliktu na wschodzie czy wzrost niepewności odnośnie do potencjalnych skutków Brexitu mogą przełożyć się również na znaczący wzrost zawirowań na światowych rynkach finansowych i surowcowych.

Materializacja negatywnych czynników ryzyka dla prognozy wzrostu w UE skutkować może zmianą założeń dotyczących kształtowania się awersji do ryzyka na międzynarodowych rynkach finansowych. Ma to z kolei istotne znaczenie dla prezentowanej prognozy kursu walutowego, inflacji, stóp procentowych, czy założeń dotyczących przepływu kapitałów na międzynarodowych rynkach finansowych. Czynnikiem ryzyka dla realizacji prognozy inflacji jest również odmienne od założonych kształtowanie się czynników podaźowych. Odmienne od przyjętego kształtowanie się cen na rynku surowców i żywności może spowodować inną od prezentowanej dynamikę cen towarów i usług konsumpcyjnych.

2. Kierunki polityki fiskalnej

Utrzymanie stabilności finansów publicznych przy jednoczesnym wspieraniu inkluzywnego wzrostu gospodarczego pozostaje celem polityki budżetowej. Rozwiązania w obszarze polityki społeczno-gospodarczej, w tym działania, które będzie realizować Plan na rzecz odpowiedzialnego rozwoju będą implementowane w sposób, który nie naruszy stabilności finansów publicznych. W szczególności respektowane będą regulacje unijne zapisane w Pakcie Stabilności i Wzrostu, jak również uwarunkowania określone w krajowych przepisach, w tym głównie ograniczenia wynikające ze stosowania stabilizującej reguły wydatkowej.

Dlatego też wprowadzaniu działań po stronie wydatkowej, towarzyszy kontynuacja działań mających na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych poprzez uszczelnienie systemu podatkowego, w szczególności w zakresie podatku VAT. Do działań tych należy m.in. wprowadzenie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, informatyzacja kontroli ksiąg podatkowych (implementacja Jednolitego Pliku Kontrolnego) oraz uszczelnienie systemu podatku od towarów i usług. Ich realizacja ukierunkowana jest na zwiększenie stopnia wywiązywania się podatników z obowiązków podatkowych oraz walkę z oszustwami podatkowymi, co jest spójne z zaleceniem Rady Ecofin dla Polski z 2016 r. (improve tax collection by ensuring better VAT compliance).

Automatyczny mechanizm korygujący stabilizującej reguły wydatkowej, uspoijniający krajowe i unijne ramy polityki fiskalnej (polegający m.in. na ograniczeniu tempa wzrostu wydatków w wyniku kształtowania się państwowego długu publicznego powyżej 43% PKB lub deficytu sektora finansów publicznych wg ESA2010 powyżej 3% PKB), powinien pozwolić w średnim terminie na osiągnięcie przez wynik sektora rządowego i samorządowego średniookresowego celu budżetowego (deficytu strukturalnego na poziomie 1% PKB).

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2016 r.

W ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w kwocie 313.808.526 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości 368.548.526 tys. zł,
- deficyt budżetu państwa na dzień 31 grudnia 2016 r. na kwotę nie większą niż 54.740.000 tys. zł.

Natomiast w budżecie środków europejskich ustalono:

- łączną kwotę dochodów w wysokości 62.400.147 tys. zł,
- łączną kwotę wydatków w wysokości 71.640.528 tys. zł,
- deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 9.240.381 tys. zł.

Dochody, wydatki, deficyt

Z uwagi na stosunkowo korzystną sytuację w sferze realnej oraz utrzymanie pozytywnych tendencji na rynku pracy przewiduje się, że wpływy z podatku PIT zostaną wykonane na poziomie wyższym niż przewidywano w ustawie budżetowej na 2016 r.

Wpływy z CIT w 2016 r. prognozowane są na poziomie zbliżonym do kwot prognozowanych w ustawie budżetowej na 2016 r.

Można spodziewać się wyższego niż przewidziano w ustawie budżetowej na 2016 r. wykonania dochodów z podatku akcyzowego, głównie za sprawą przewidywanych wyższych wpływów z akcyzy od wyrobów tytoniowych, paliw silnikowych oraz samochodów osobowych.

W I półroczu br. odnotowano wzrost wpływów z podatku VAT w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego aż o 7,9%. Dla porównania w analogicznym okresie 2015 r. wpływy z VAT spadły w ujęciu rocznym o 7,6%. Zrealizowany wzrost dochodów z VAT w pierwszym półroczu br. jest ponad dwukrotnie większy od średniego, rocznego wzrostu odnotowanego w latach 2009-2015. Przewiduje się, że wpływy z VAT w 2016 r., pomimo deflacji (w ujęciu rocznym prognozuje się deflację na poziomie 0,5% w porównaniu do założonej w ustawie budżetowej na 2016 r. inflacji na poziomie 1,7%) przekroczą nieznacznie kwotę zapisaną w ustawie budżetowej na 2016 r.

W 2016 r. wprowadzono podatek od niektórych instytucji finansowych oraz podatek od sprzedaży detalicznej. Prognozuje się, że wpływy z nowo wprowadzonych danin publicznych będą w 2016 r. na poziomie niższym niż zakładano pierwotnie w ustawie budżetowej, łącznie o ok. 3,6 mld zł. Pomimo to, łączne dochody podatkowe będą tylko nieznacznie niższe (o 0,8 mld zł) od prognozowanych w ustawie budżetowej.

Z kolei dochody niepodatkowe w 2016 r. ukształtują się na istotnie wyższym, od zapisanego w ustawie budżetowej poziomie, co wynika głównie z wyższych wpływów z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego (NBP wpłacił w br. do budżetu 7,9 mld zł, przy założonych 3,2 mld zł w ustawie budżetowej).

Reasumując, mimo słabszego od pierwotnie prognozowanego - w ustawie budżetowej - wzrostu gospodarki w br., zarówno w ujęciu realnym jak i nominalnym, dochody budżetu państwa ogółem w 2016 r. powinny wynieść blisko 317 mld zł, co oznacza wzrost w stosunku do kwoty zapisanej w ustawie budżetowej o 4 mld zł.

Analogicznie jak w latach ubiegłych niższa będzie realizacja wydatków budżetowych, z uwagi na powstanie tzw. „naturalnych oszczędności” powstających przy realizacji każdego budżetu (m.in. zmiany w harmonogramach realizacji projektów, oszczędności powstające w wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych).

Finansowanie

Przewiduje się, że w 2016 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 62.225,6 mln zł.

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 64.439,3 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie -2.213,7 mln zł.

Dokładne omówienie potrzeb pożyczkowych zostało przedstawione w rozdziale XI.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2017 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2017 rok w zakresie środków krajowych zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 324.054.863 tys. zł;
- wydatki budżetu państwa na kwotę 383.400.363 tys. zł;
- wydatki, obliczone zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych na kwotę 765.971.254 tys. zł;
- limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust.3 ustawy o finansach publicznych na kwotę 571.257.122 tys. zł;
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 59.345.500 tys. zł.

Przedkładany projekt ustawy budżetowej na 2017 rok uwzględnia budżet środków europejskich, w którym zaplanowano:

- dochody w wysokości 60.213.905 tys. zł;
- wydatki w wysokości 69.848.397 tys. zł;
- ujemny wynik budżetu środków europejskich w wysokości 9.634.492 tys. zł.

Dochody

Wzrost dochodów budżetu państwa w 2017 r. z jednej strony będzie generowany przez prognozowany wzrost gospodarczy - przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych. Uwarunkowania prognozy dochodów budżetu państwa szczegółowo zostały opisane w rozdziale IV – Dochody budżetu państwa.

Rozwój sytuacji gospodarczej zdeterminowany jest przede wszystkim szacunkiem następujących czynników makroekonomicznych: wzrostem PKB (3,6% w ujęciu realnym), średniorocznym wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych (1,3%), nominalnym wzrostem wynagrodzeń w gospodarce narodowej (5,0%), wzrostem zatrudnienia w gospodarce narodowej (0,7%) oraz wzrostem spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,5%).

W 2017 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

we wpływach z PIT wzrośnie w 2017 r. z 49,64% do 49,74%. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2015 r., tj. 22,86%.

W zakresie dochodów niepodatkowych rok 2017 r. będzie rokiem w którym budżet zgromadzi niższe wpływy od prognozowanych do uzyskania w 2016 r. Będzie to wynikiem braku, w porównaniu do br., dochodów ze sprzedaży w drodze aukcji rezerwacji częstotliwości LTE (9,2 mld zł w 2016 r.), oraz prognozowanych zgodnie z Planem Finansowym NBP na 2016 r. niższą wpłatą z zysku banku centralnego w 2017 roku.

Pozostałe zmiany systemowe, mające wpływ na poziom przyszłorocznych dochodów budżetu państwa zostały opisane w rozdziale IV Dochody budżetu państwa.

Wydatki

Projekt ustawy budżetowej na rok 2017 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem zmian w formule reguły wydatkowej wynikających z ustawy z dnia 10 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. 2015 poz. 2150).

Stabilizująca reguła wydatkowa została omówiona szczegółowo w rozdziale V.

W ramach wydatków budżetu państwa na 2017 rok, oprócz szeregu nowych jak i kontynuowanych zadań, zabezpieczono także środki na realizację priorytetowego programu Rządu „Rodzina 500+” oraz wydatki związane z obniżeniem wieku emerytalnego.

W kwocie wydatków budżetu państwa zaplanowano również środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (w ramach funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy unijnych finansujących Wspólną Politykę Rolną), a także środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Deficyt

W 2017 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 59.345.500 tys. zł oraz deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 9.634.492 tys. zł.

Przyjęty w projekcie ustawy budżetowej maksymalny poziom deficytu został ustalony z uwzględnieniem tego, że niedobór środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo będzie w całości pokryty dotacją

z budżetu państwa (w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidziano pożyczki z budżetu państwa). Powyższe oznacza w konsekwencji podwyższenie deficytu budżetu państwa, co pozostaje jednakże bez wpływu na deficyt sektora finansów publicznych. Zmianie ulega jedynie źródło finansowania niedoboru środków w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Biorąc pod uwagę plany finansowe pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz uwzględniając typowy stopień ich realizacji, prognozowany deficyt sektora finansów wg. metodyki unijnej – ESA'2010 (tj. po dokonaniu odpowiednich dostosowań metodyki krajowej do metodyki europejskiej), wyniesie w 2017 r. 2,9% PKB.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa w 2016 r.

W 2016 r. szacuje się, że realne tempo wzrostu PKB w Polsce wyniesie 3,4% (wobec 3,6% w poprzednim roku). W ujęciu nominalnym w 2016 r. prognozuje się wzrost na poziomie 3,8%, w porównaniu do zanotowanego 4,1% w 2015 r.

W 2016 r. utrzymane będą pozytywne tendencje na rynku pracy. Prognozuje się, że zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2016 r. wzrośnie o 2,1%, natomiast płace nominalne wzrosną o 4,1% w stosunku do 2015 r.

Główny indykator dochodów z podatków pośrednich - spożycie prywatne - wzrośnie w 2016 r. o 3,5% w ujęciu nominalnym. Czynniki, które nadal istotnie ograniczają wzrost nominalny bazy podatkowej są procesy deflacyjne występujące w br. Prognozuje się, że średnioroczny wskaźnik inflacji CPI osiągnie w 2016 r. wartość 99,5.

Można spodziewać się wyższego niż przewidziano w ustawie budżetowej na 2016 r. wykonania dochodów z podatku akcyzowego, głównie za sprawą przewidywanych wyższych wpływów z akcyzy od wyrobów tytoniowych, paliw silnikowych oraz samochodów osobowych.

Z uwagi na stosunkowo korzystną sytuację w sferze realnej oraz utrzymanie pozytywnych tendencji na rynku pracy przewiduje się, że wpływy z podatku PIT zostaną osiągnięte na poziomie wyższym niż przewidywano w ustawie budżetowej na 2016 r.

Wpływy z CIT w 2016 r. prognozowane są na poziomie zbliżonym do kwot prognozowanych w ustawie budżetowej na 2016 r.

W I półroczu br. odnotowano wzrost wpływów z podatku VAT w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego aż o 7,9%. Dla porównania w analogicznym okresie 2015 r. wpływy z VAT spadły w ujęciu rocznym o 7,6%. Zrealizowany wzrost dochodów z VAT w pierwszym półroczu br. jest ponad dwukrotnie większy od średniego, rocznego wzrostu odnotowanego w latach 2009-2015. Przewiduje się, że wpływy z VAT w 2016 r., pomimo deflacji (w ujęciu rocznym prognozuje się deflację na poziomie 0,5% w porównaniu do założonej w ustawie budżetowej na 2016 r. inflacji na poziomie 1,7%) przekroczą nieznacznie kwotę zapisaną w ustawie budżetowej na 2016 r.

W 2016 r. wprowadzono podatek od niektórych instytucji finansowych oraz podatek od sprzedaży detalicznej. Prognozuje się, że wpływy z nowo wprowadzonych danin publicznych zrealizowane zostaną w 2016 r. na poziomie niższym niż zakładano pierwotnie

w ustawie budżetowej, łącznie o ok. 3,6 mld zł. Pomimo to, łączne dochody podatkowe będą tylko nieznacznie niższe (o 0,8 mld zł) od prognozowanych w ustawie budżetowej.

Z kolei dochody niepodatkowe w 2016 r. ukształtują się na poziomie istotnie wyższym od zapisanego w ustawie budżetowej, co wynika głównie z wyższych wpływów z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego (NBP wpłacił w br. do budżetu 7,9 mld zł, przy założonych 3,2 mld zł w ustawie budżetowej).

Reasumując, mimo słabszego od pierwotnie prognozowanego w ustawie budżetowej wzrostu gospodarki w br., zarówno w ujęciu realnym, jak i nominalnym, dochody budżetu państwa ogółem w 2016 r. powinny wynieść ponad 317 mld zł, co oznacza wzrost w stosunku do kwoty zapisanej w ustawie budżetowej o ok. 4 mld zł.

2. Dochody budżetu państwa w 2017 r.

Wzrost dochodów budżetu państwa w 2017 r. z jednej strony będzie generowany przez prognozowany wzrost gospodarczy przy jednoczesnym powrocie umiarkowanej inflacji, a z drugiej strony będzie efektem już wdrożonych i aktualnie przygotowywanych zmian systemowych.

Wskaźnikami makroekonomicznymi, które determinują prognozę dochodów są:

- wzrost PKB (w ujęciu realnym o 3,6%),
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych (1,3%),
- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (5,0%),
- wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej (0,7%),
- wzrost spożycia prywatnego (w ujęciu nominalnym o 5,5%).

Należy zauważyć, że w 2017 r. warunki makroekonomiczne dla procesu gromadzenia dochodów budżetowych będą bardziej korzystne niż w 2016 r. Przewiduje się przyspieszenie tempa wzrostu PKB w ujęciu realnym oraz zmianę struktury wzrostu polegającą na zwiększeniu wkładu we wzrost popytu krajowego, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia dochodów z podatków pośrednich pozostających głównym źródłem dochodów budżetu państwa. Dodatkowo na dochody pozytywnie będą oddziaływały procesy inflacyjne – prognozowany jest wzrost cen o 1,3% w 2017 r. w porównaniu do spadku cen w 2016 r. o 0,5%.

Na poziom dochodów podatkowych w 2017 r. wpływ będzie miało szereg działań mających na celu odbudowę strumienia dochodów podatkowych i uszczelnienie systemu podatkowego, w szczególności w zakresie podatku VAT i CIT. Do działań tych należy m.in.:

- wprowadzenie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania. Klauzula pozwoli na zwalczanie sztucznych czynności dokonanych przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej z celem przepisu ustawy podatkowej. Wprowadzenie ww. rozwiązania wpłynie pozytywnie na dochody budżetu państwa głównie z podatku CIT;
- informatyzacja kontroli ksiąg podatkowych (wprowadzenie Jednolitego Pliku Kontrolnego) – polegająca na ujednoliceniu postaci elektronicznej struktur logicznych ksiąg podatkowych oraz dowodów księgowych, w której podatnicy oraz kontrahenci podatników będą zobowiązani przekazywać dane na żądanie organu podatkowego. Przewiduje się, że zmiana ta spowoduje zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji podatkowej i poprawi wyniki kontroli, a także zmniejszy koszty wypełniania obowiązków podatkowych przez podatników i kontrahentów podatnika;
- uszczelnienie systemu podatku od towarów i usług. Przykładem tego typu działań jest wprowadzenie tzw. pakietu paliwowego polegającego na wprowadzeniu rozwiązań zapobiegających występowaniu oszustw w podatku VAT wykorzystujących wewnątrzwspólnotowy obrót paliwami płynnymi. Realizacja ww. działań będzie ukierunkowana na zwiększenie stopnia wywiązywania się podatników z obowiązków podatkowych oraz walkę z oszustwami podatkowymi, co stanowi również wykonanie zalecenia Rady Ecofin dla Polski z 2016 r.

Dodatkowo wzrost dochodów podatkowych będzie wynikał z projektowanej nowelizacji ustawy o grach hazardowych, która ma na celu ograniczyć skalę występowania szarej strefy w sektorze gier hazardowych. Planuje się m.in. wprowadzenie monopolu państwa na urządzenie gier hazardowych na automatach do gier poza kasynami gry i urządzenia gier hazardowych przez sieć Internet (za wyjątkiem urządzenia zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych), a działalność w tym zakresie byłaby wykonywana przez jednoosobową spółkę Skarbu Państwa.

W 2017 r. wejdą w życie przepisy ustawy o aktywizacji przemysłu okrętowego oraz przemysłów komplementarnych. Ustawa zawiera szereg rozwiązań, w tym podatkowych, mających na celu wsparcie przemysłu okrętowego oraz aktywizację osób, które po likwidacji stoczni pozostają bez pracy. W efekcie wprowadzonych rozwiązań powstaną warunki ekonomiczne i prawne pozwalające na rozwój przemysłu okrętowego i przemysłów komplementarnych w Polsce, a tym samym rozwój ośrodków badawczo-rozwojowych związanych z budownictwem okrętowym oraz wzrost zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników.

W 2017 r., w stosunku do bieżącego roku, zostanie ponownie zwiększony udział gmin¹ we wpływach z podatku PIT. Łączny udział jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z PIT wzrośnie z 49,64% w 2016 r. do 49,74% w 2017 r. W przypadku podatku CIT udział jednostek samorządu terytorialnego pozostanie na poziomie z 2016 r., tj. 22,86%.

W zakresie dochodów niepodatkowych w 2017 r. prognozuje się, że budżet państwa zgromadzi niższe wpływy w porównaniu z prognozowanymi w 2016 r. Będzie to wynikiem braku, w porównaniu do 2016 r., dochodów ze sprzedaży w drodze aukcji rezerwacji częstotliwości LTE (9,2 mld zł w 2016 r.) oraz prognozowaną zgodnie z Planem Finansowym NBP na 2016 r. niższą wpłatą z tytułu zysku banku centralnego w 2017 r.

Dochody budżetu państwa w latach 2015-2017 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2015	2016 PW	2017 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	tys. zł	289.136.706	317.749.168	324.054.863
Dynamika nominalna	%	102,0	109,9	102,0
Dynamika realna	%	102,9	110,4	100,6
W relacji do PKB	%	16,2	17,1	16,6

3. Dochody podatkowe

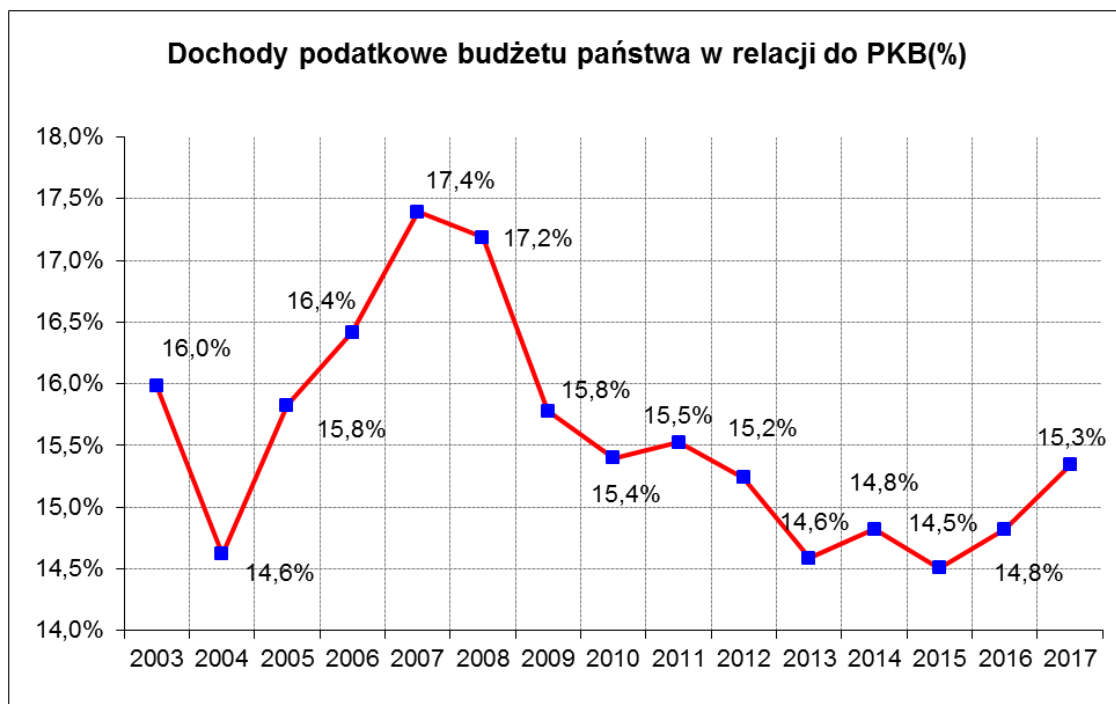
Zgodnie z prognozą dochody podatkowe w 2017 r. wyniosą 299.845.770 tys. zł, tj. o 8,9% nominalnie więcej w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2017 r. wyniesie 15,3% i zwiększy się w porównaniu do 2016 r. o 0,5 pkt. proc.

¹ Zgodnie z art. 89 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2015-2017 prezentuje poniższa tablica:

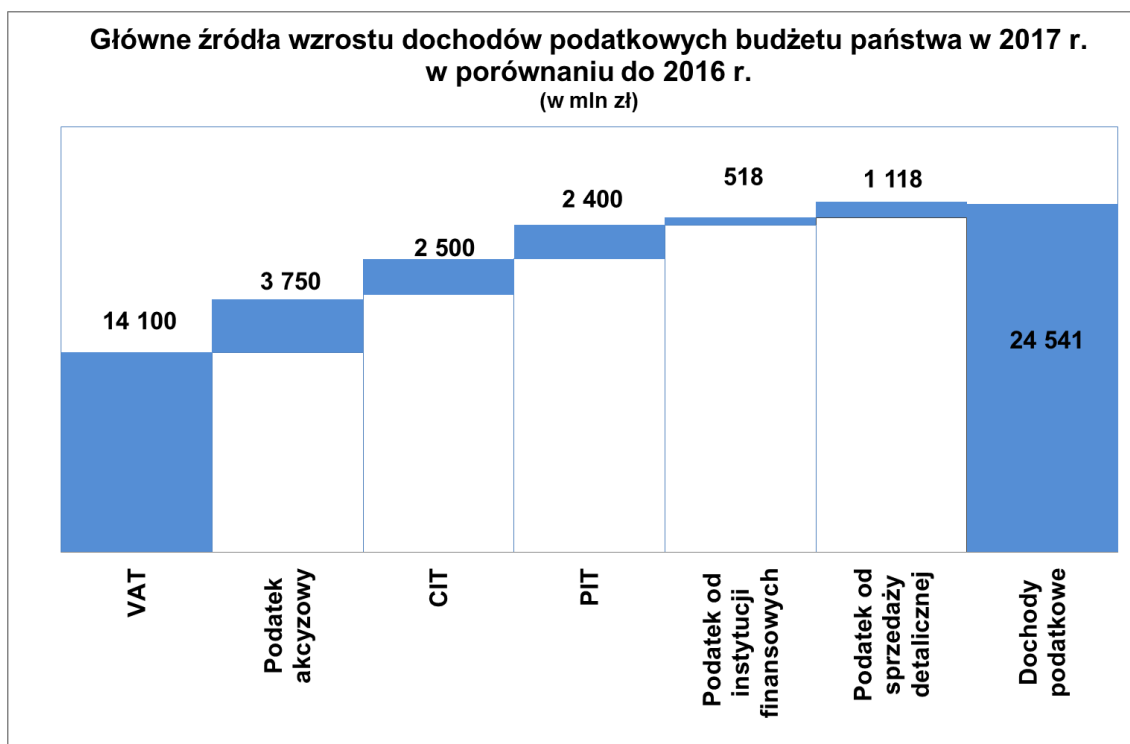
Wyszczególnienie	Jedn.	2015	2016 PW	2017 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	tys. zł	259.673.511	275.304.642	299.845.770
z tego:				
Podatek od towarów i usług		123.120.798	128.900.000	143.000.000
Podatek akcyzowy		62.808.633	65.250.000	69.000.000
Podatek od gier		1.337.125	1.383.000	1.709.000
Podatek dochodowy od osób prawnych		25.813.386	26.100.000	28.600.000
Podatek dochodowy od osób fizycznych		45.040.043	48.600.000	51.000.000
Podatek od wydobycia niektórych kopalin		1.553.465	1.180.000	1.000.000
Podatek od niektórych instytucji finansowych			3.419.000	3.937.000
Podatek od sprzedaży detalicznej			472.640	1.590.560
Pozostałe dochody podatkowe		61	2	9.210
Dynamika nominalna dochodów podatkowych	%	101,9	106,0	108,9
Dynamika realna dochodów podatkowych	%	102,9	106,5	107,5
W relacji do PKB	%	14,5	14,8	15,3

Poniższy wykres przedstawia relację dochodów podatkowych budżetu państwa do PKB w latach 2003-2017.

Należy zauważyć, że począwszy od 2016 r. następuje istotna odbudowa relacji wpływów podatkowych do PKB.

Prognozowany wzrost dochodów podatkowych w 2017 r. w porównaniu do prognozowanego wykonania w 2016 r. w podziale na poszczególne podatki prezentuje poniższy wykres.

3.1. Podatek od towarów i usług

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w 2017 r. prognozowane są w wysokości 143.000.000 tys. zł. W stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. oznacza to wzrost o 10,9%. Relacja tych dochodów do PKB wyniesie w 2017 r. 7,3% i zwiększy się w porównaniu do 2016 r. o 0,4 pkt. proc.

Ze względu na charakter podatku VAT, który co do zasady obciąża finalnych odbiorców towarów i usług na terenie kraju, wysokość wpływów z tego podatku uzależniona jest przede wszystkim od poziomu i struktury popytu krajowego. Głównym elementem popytu krajowego, determinującym zdecydowaną część bazy podatku VAT jest z kolei spożycie prywatne, które zgodnie z przyjętą prognozą makroekonomiczną wzrośnie nominalnie w 2017 r. o 5,5%. Pozytywny wpływ na wzrost wpływów z VAT w 2017 r., po ich ograniczeniu w br., będzie miała również przewidywana wysoka dynamika inwestycji publicznych, które w ujęciu nominalnym mają być wyższe niż w 2016 r. o 17,3%.

W 2017 r. stawki podatku VAT pozostaną na obecnym poziomie. Na planowany poziom dochodów z VAT w 2017 r. będzie miał również wpływ szereg działań mających na celu wzrost efektywności poboru VAT oraz walkę z oszustwami i szarą strefą w tym obszarze. Planuje się usprawnienie procesu (zwiększenie efektywności) poboru i przeciwdziałanie nadużyciom w tym obszarze poprzez zapewnienie organom administracji podatkowej, służby celnej i kontroli skarbowej systemów teleinformatycznych wspierających wykrywanie naruszenia prawa podatkowego. W tym celu powołano Spółkę Skarbu Państwa do realizacji projektów informatycznych. W 2016 r. wprowadzono również obowiązek comiesięcznego raportowania informacji o prowadzonej ewidencji (Ewidencja zakupu i sprzedaży VAT – JPK_VAT) dla podatników VAT czynnych, prowadzących przy użyciu programów komputerowych ewidencję, o której mowa w art. 109 ust. 3 ustawy o VAT. Usprawnienie procesu (zwiększenie efektywności) poboru podatku VAT i przeciwdziałanie nadużyciom w tym obszarze wpłynie na konkurencyjność przedsiębiorstw przez ograniczenie liczby przypadków niewłaściwego wypełniania zobowiązań publicznych. Kolejnym efektem usprawnienia pracy organów administracji podatkowej i kontroli skarbowej będzie redukcja obciążeń przez zmniejszenie nieuzasadnionych kontroli.

W zakresie opodatkowania VAT obrotu paliwami, z dniem 1 sierpnia 2016 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, która zmodyfikowała sposób rozliczania podatku do towarów i usług od wewnątrzwspólnotowych nabyć paliw silnikowych. Według poprzedniego stanu prawnego, nabycie paliwa w praktyce często nie powodowało obowiązku zapłaty VAT (podatek należny stanowił jednocześnie podatek naliczony w tej samej deklaracji podatkowej), a faktyczny obowiązek zapłaty tego

podatku pojawiał się dopiero przy odsprzedaży paliwa w kraju. Obecne rozwiązanie wprowadziło obowiązek obliczenia i wpłacenia kwot podatku VAT z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia paliwa co do zasady w terminie 5 dni od momentu wprowadzenia paliwa do kraju. Zapłacony w ten sposób podatek pomniejsza następnie podatek należny do zapłaty, wynikający z deklaracji podatkowej. Rozwiązanie umożliwiające identyfikację podmiotów wprowadzających paliwo na terytorium Polski i nakładające obowiązek częściowych płatności VAT istotnie utrudni dokonywanie oszustw podatkowych po wprowadzeniu z terytorium UE paliw na terytorium Polski.

3.2. Podatek akcyzowy

Prognozowane w 2017 r. dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego wynoszą 69.000.000 tys. zł, co oznacza 5,7% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja dochodów budżetu państwa z tego źródła do PKB wyniesie w 2017 r. 3,5% i pozostanie na poziomie z roku poprzedniego.

Prognoza dochodów z podatku akcyzowego w 2017 r. została sporządzona przy uwzględnieniu aktualnej projekcji wskaźników makroekonomicznych, prognozy zmiany wielkości sprzedaży głównych wyrobów akcyzowych oraz ujemnego skutku zmiany systemowej dotyczącej preferencji podatkowych w zakresie podatku akcyzowego od energii elektrycznej.

Preferencje podatkowe polegają na wprowadzeniu zwolnienia od akcyzy dla energii elektrycznej wykorzystywanej do celów redukcji chemicznej w procesach elektrolitycznych, w procesach metalurgicznych, w procesach mineralogicznych, jak również energii elektrycznej wykorzystywanej przez zakład energochłonny. Rozwiązanie to obowiązuje od 1 stycznia 2016 r., a jego celem jest zwiększenie konkurencyjności polskich przedsiębiorstw na rynku.

Dodatkową zmianą w podatku od energii elektrycznej, obniżającą dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego od energii elektrycznej, jest zmiana polegająca na zmniejszeniu obciążeń fiskalnych nałożonych na podmioty zajmujące się wydobyciem węgla kamiennego i produkcją koksu. Regulacja wprowadza niższą stawkę akcyzy na energię elektryczną (3 zł za megawatogodzinę) zużywaną w procesie wydobycia i przeróbki wyrobów o kodzie CN 2701 (np. węgiel) na terenie zakładów górniczych będących podatnikami akcyzy od energii elektrycznej lub zużywaną w produkcji wyrobów o kodzie CN 2704 (np. koks) w procesie odgazowania wyrobów o kodzie CN 2701 przez podmioty będące podatnikami akcyzy. Obecnie opodatkowana jest energia elektryczna zużywana w procesie produkcji węgla i koksu, co generuje dodatkowe koszty po stronie

krajowych producentów, którzy z uwagi na specyfikę procesów produkcyjnych zużywają znaczne ilości energii elektrycznej. Regulacja ma na celu poprawę konkurencyjności polskich przedsiębiorców poprzez obniżenie kosztów ich działalności i skuteczniejszą rywalizację rynkową z firmami zagranicznymi. Przedmiotową regulację stosuje się od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym UE pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w ramach tej regulacji ze wspólnym rynkiem.

Ponadto projektowane jest rozwiązanie prawne dotyczące zmiany obowiązującego zwolnienia od akcyzy dla wyrobów węglowych zużywanych przez zakłady energochłonne. W wyniku tych zmian zwolnieniem objęte będą czynności wykonywane przez zakład energochłonny wykorzystujący wyroby węglowe, w którym wprowadzony został w życie system prowadzący do osiągania celów dotyczących ochrony środowiska lub do podwyższenia efektywności energetycznej. Planuje się wprowadzenie rozwiązania od 1 lipca 2017 r.

Na 2017 r. nie przewiduje się innych zmian w zakresie wysokości stawek podatku akcyzowego.

3.3. Podatek od gier

Dochody budżetu państwa na 2017 r. szacowane są na poziomie 1.709.000 tys. zł. Prognozowana wysokość dochodów uwzględnia m.in. zmiany systemowe zaproponowane w projekcie ustawy o *zmianie ustawy o grach hazardowych oraz niektórych innych ustaw*, która w szczególności ma na celu ograniczenie szarej strefy poprzez wdrożenie mechanizmów zapewniających większą kontrolę państwa nad rynkiem gier hazardowych oraz zmianę modelu regulacji rynku gier. Proponowane zmiany przewidują dopuszczenie urządzania gier na automatach w salonach gier na automatach i urządzania gier hazardowych przez sieć Internet (za wyjątkiem urządzania zakładów wzajemnych i loterii promocyjnych), a działalność w tych zakresach objęta byłaby monopolem państwa wykonywanym przez jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Projekt ustawy przewiduje również wprowadzenie możliwości oferowania gier liczbowych i loterii pieniężnych przez sieć Internet oraz rozszerzenie oferty gier o multijurysdykcyjne gry liczbowe i loterie pieniężne.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych w 2017 r. prognozowane są w wysokości 28.600.000 tys. zł, co oznacza, że dochody te wzrosną o 9,6% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja tych dochodów do PKB w 2017 r. zwiększy się do poziomu 1,5%. Podstawowym indykatorem bazy

podatkowej podatku dochodowego od osób prawnych jest wzrost gospodarczy i jego struktura, jednakże bezpośrednia transmisja bieżącej sytuacji gospodarczej na dochody podatkowe rejestrowane w danym roku ulega znacznej modyfikacji za sprawą niektórych elementów systemu podatkowego. Głównymi takimi elementami są preferencje podatkowe polegające na możliwości rozliczania strat z lat ubiegłych² oraz istnienie kilku metod opłacania zaliczek na podatek. Jednym ze sposobów odprowadzania zaliczek jest możliwość skorzystania przez podatników z uproszczonej formy ich płatności³ w trakcie trwania roku podatkowego. Oznacza to, że podatnicy, którzy wybiorą tę formę wpłacania zaliczek, będą wpłacali podatek w oparciu o podatek należny wykazany w zeznaniu złożonym w roku poprzedzającym dany rok podatkowy. Jeżeli w tym zeznaniu nie wykazali podatku należnego, będą wpłacali zaliczki miesięczne wynikające z zeznania złożonego w roku poprzedzającym dany rok podatkowy o dwa lata. Jeżeli również w tym roku podatnicy nie wykazali podatku należnego, nie są możliwe wpłaty zaliczek w uproszczonej formie. Ostateczne rozliczenie podatku następuje po zakończeniu roku podatkowego – w tzw. rozliczeniu rocznym.

Prognozując dochody z podatku dochodowego od osób prawnych uwzględniono również wpływ zmian w przepisach.

W dniu 15 lipca 2016 r. weszły w życie przepisy normujące klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania pozwoli na zwalczanie sztucznych czynności (lub ich zespołów), zwykle zawierających elementy zagraniczne, wykorzystywanych zazwyczaj przez wielkie korporacje do unikania zapłaty podatku. Unikanie opodatkowania prowadzi do uzyskania przewagi rynkowej w nieuczciwy sposób. Klauzula będzie pozytywnie oddziaływać na konkurencyjność na rynku. Ponadto sam fakt istnienia klauzuli powinien zniechęcać do działań zmierzających do unikania opodatkowania. Klauzula wyznaczy poprzez swoją treść i praktykę granice dopuszczalnej optymalizacji podatkowej.

Kolejną zmianę wprowadziła nowa ustawa o *Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (BFG), systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji* z dnia 10 czerwca 2016 r. wprowadzająca do polskiego systemu prawnego europejskie zasady dotyczące naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków. Wprowadziła także zmiany w zakresie uznawania za koszt podatkowy składek płaconych przez instytucje finansowe do BFG. Od początku 2017 r. składki roczne wpłacone do BFG

² Zgodnie z regulacjami ustawowymi okres rozliczania strat ograniczony jest do 5 lat, a w jednym roku nie można rozliczyć więcej niż 50% strat z ostatnich 5-ciu lat.

³ Zasada ta sprowadza się do tego, że w trakcie roku podatnik opłaca stałą zaliczkę na podatek w wysokości 1/12 podatku należnego wynikającego z zeznania podatkowego złożonego w roku poprzednim (tj. za rok poprzedni w stosunku do roku złożenia zeznania).

nie będą uznane za koszt podatkowy. Ten sposób klasyfikacji zwiększy bazę podatkową w przypadku podatku dochodowego od osób prawnych w sektorze instytucji finansowych, a w konsekwencji wpłynie na wyższe wpływy podatkowe.

Od 2017 r. będą obowiązywały przepisy wprowadzające 15% stawkę podatku dochodowego od osób prawnych dla małych podatników tego podatku, tj. podatników u których wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1.200.000 euro. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych, podlegający w Polsce nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, opodatkowują dochody z tytułu prowadzonej działalności stawką 19%, niezależnie od skali działania. Powoduje to, iż mali podatnicy, dla których uzyskanie np. finansowania zewnętrznego w celu rozwoju działalności często jest istotną barierą, mają gorszą pozycję konkurencyjną niż duże przedsiębiorstwa, z reguły działające w skali międzynarodowej i przy wsparciu kapitału zagranicznego. Zachowanie większej części wypracowanego przez małe przedsiębiorstwa dochodu, może więc w istotny sposób wpłynąć na rozwój ich działalności i umacnianie pozycji rynkowej.

Prognoza wpływów z CIT w 2017 r. obejmuje również skutki wprowadzonej od 1 stycznia 2016 r. *ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności*, która wprowadziła regulacje wspierające prowadzoną przez podatników działalność badawczo-rozwojową. Nowa ulga na działalność badawczo - rozwojową będzie rozliczona po raz pierwszy w 2017 r., w rozliczeniu rocznym CIT składanym przez podatników za 2016 r.

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2017 r. prognozowane są w wysokości 51.000.000 tys. zł, co oznacza wzrost o 4,9% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Prognozowana relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych do PKB wyniesie w 2017 r. 2,6% i pozostanie na poziomie z roku poprzedniego.

Na potrzeby prognozy dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2016 r. przyjęto, jako indykatory bazy podatkowej, m.in. prognozy następujących wielkości makroekonomicznych:

- nominalny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej o 5,0%,

- nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych o 2,3%; nominalny wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty rolników indywidualnych o 2,0%,
- wzrost zatrudnienia w gospodarce narodowej o 0,7%,
- wzrost liczby emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych o 1,8%; wzrost liczby emerytów i rencistów rolników indywidualnych o 1,5%,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w wysokości 1,3%.

Istotna część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych uzyskiwana jest od dochodu osób prowadzących działalność gospodarczą. Wpływy z tego tytułu są determinowane głównie bieżącą sytuacją gospodarczą oraz mechanizmami takimi jak rozliczenie roczne, odliczanie strat z lat poprzednich i możliwość stosowania uproszczonych form opłacania zaliczek na podatek.

Największą część wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych stanowią wpływy z podatku rozliczanego według skali podatkowej. Należy zaznaczyć, że najważniejsze parametry systemu podatkowego, tj. progi podatkowe, kwota zmniejszająca podatek, kwoty zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodu oraz większość limitów ulg podatkowych pozostają na niezmiennym poziomie, co przy wzroście podstawy opodatkowania (tj. np. funduszu wynagrodzeń, emerytur i rent) oznacza wzrost efektywnej stawki podatkowej. W ujęciu makroekonomicznym główną częścią podstawy opodatkowania jest w tym przypadku łączny fundusz wynagrodzeń, emerytur i rent, którego nominalny wzrost w 2017 r. jest prognozowany na poziomie 5,2%.

W prognozie dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych uwzględniono także zmianę wysokości udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z tego tytułu, wynikającą ze zmiany wysokości udziału gmin (wzrost z 37,79% do 37,89%).

W 2017 r. obowiązywać będzie aktualna skala podatkowa i kwota zmniejszająca podatek. Zgodnie z zapowiedziami w bieżącym roku zostaną zaprezentowane założenia tzw. jednolitej daniny łączącej w jedno obciążenie: podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne i składkę na ubezpieczenie zdrowotne, która ma obowiązywać od 2018 r. Zaproponowane rozwiązanie będzie implementowało zwiększenie kwoty wolnej od podatku dla osób o niskich dochodach przy jednoczesnym zapewnieniu neutralności budżetowej.

3.6. Podatek od wydobycia niektórych kopalin

W 2017 r. wpływy z podatku od wydobycia niektórych kopalin wyniosą 1.000.000 tys. zł. Oznacza to spadek w stosunku do aktualnie prognozowanych wpływów z tego tytułu w br. o 15,25%. W prognozie wpływów z tego tytułu uwzględniono następujące czynniki wpływające na stawkę podatku: kurs dolara amerykańskiego, utrzymujący się spadkowy trend ceny miedzi i srebra na giełdach referencyjnych w Londynie, jak również średnie wydobycie tych kruszców w kraju.

3.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych

Prognozowane w 2017 r. dochody budżetu państwa z podatku od niektórych instytucji finansowych wynoszą 3.937.000 tys. zł, tj. o nieco ponad 15% więcej niż prognozowane aktualnie wpływy z tego podatku w br. Wzrost dochodów z tego tytułu wynika z faktu, że podatek ten obowiązuje od lutego 2016 r., a pierwsze wpływy budżetu państwa uzyskał w marcu 2016 r. W 2017 r. budżet zasili 12 miesięcznych wpłat. W relacji do PKB dochody z podatku od niektórych instytucji finansowych w 2017 r. ukształtują się na poziomie 0,2%.

Podatnikami podatku są banki krajowe, oddziały banków zagranicznych, oddziały instytucji kredytowych, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, krajowe zakłady ubezpieczeń, krajowe zakłady reasekuracji, oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji, główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń i zagranicznych zakładów reasekuracji oraz instytucje pożyczkowe. Podstawą opodatkowania jest nadwyżka sumy wartości aktywów podatnika ponad kwotę: 4 mld zł – w przypadku banków oraz SKOK-ów, 2 mld zł – w przypadku zakładów ubezpieczeń i reasekuracji, 200 mln zł – w przypadku instytucji pożyczkowych. Podatek wynosi 0,0366% podstawy opodatkowania miesięcznie.

3.8. Podatek od sprzedaży detalicznej

Zgodnie z uchwaloną przez Sejm RP w dniu 6 lipca 2016 r. ustawą o podatku od sprzedaży detalicznej, od 1 września 2016 r. będzie obowiązywał nowy podatek obciążający sprzedaż detaliczną. Prognozowane wpływ z tego podatku w br. wyniosą 472.640 tys. zł, a w przyszłym roku będzie to kwota 1.590.560 tys. zł. W porównaniu do 2016 r. podatek będzie obowiązywał już przez cały rok stąd bardzo wysoki wzrost w ujęciu rocznym dochodów z tego podatku.

Podstawę opodatkowania stanowić będzie osiągnięta w danym miesiącu nadwyżka przychodu ze sprzedaży detalicznej ponad kwotę 17 mln zł. Stawki podatku zostaną zróżnicowane w zależności od wysokości osiągniętego ponad tę kwotę przychodu,

tj. 0,8% od podstawy opodatkowania nieprzekraczającej 170 mln zł miesięcznie i 1,4% od podstawy opodatkowania przekraczającej tę kwotę. Z opodatkowania wyłączone m.in. sprzedaż detaliczną: gazu ziemnego, węgla kamiennego, używanych do celów opałowych węglowodorów gazowych, leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobów medycznych refundowanych.

Podatek będzie stanowił koszt uzyskania przychodu w podatkach dochodowych.

Celem wprowadzenia podatku od sprzedaży detalicznej jest, podobnie jak w przypadku podatku od niektórych instytucji finansowych, zwiększenie dochodów budżetu państwa w celu finansowania wydatków budżetowych wynikających z realizacji programów społecznych, w tym wydatków związanych z realizacją ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. 2016 r., poz. 195), jak również zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorców działających w branży handlowej.

3.9. Pozostałe dochody podatkowe

W 2017 r. w pozycji tej zaplanowano dochody z tytułu podatku wprowadzonego ustawą o aktywizacji przemysłu okrętowego oraz przemysłów komplementarnych. Od 1 stycznia 2017 r. wejdzie w życie ustawa dająca możliwość wyboru między CIT lub PIT a zryczałtowanym podatkiem od wartości sprzedanej produkcji w wysokości 1% przychodu z budowy i przebudowy statków na określonych warunkach (wybór tej formy opodatkowania będzie możliwy po pozytywnej decyzji KE o zgodności z rynkiem wewnętrznym). Wybór tej formy opodatkowania następował będzie przez złożenie przez przedsiębiorcę oświadczenia. W przypadku złożenia oświadczenia, zmiana formy opodatkowania możliwa będzie nie wcześniej niż po upływie 3 lat. Podobny mechanizm przewidziany jest obecnie w ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o podatku tonażowym. W 2017 r. planuje się wpływy z tego podatku na poziomie 9.210 tys. zł. W latach poprzednich pozycja ta obejmuje dochody z podatku tonażowego oraz dochody z podatków zniesionych.

4. Dochody niepodatkowe

Dochody niepodatkowe w latach 2015-2017 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2015	2016 PW	2017 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe	tys. zł	27.710.223	40.706.976	22.412.614
z tego:				
Cło		2.929.145	3.148.000	3.720.000
Dywidendy i wpłaty z zysku		6.351.193	4.799.670	2.440.637
Wpłaty z zysku NBP		0	7.862.000	627.570
Dochody państwowych jednostek budżetowych i pozostałe dochody niepodatkowe		16.534.586	22.924.868	13.501.058
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego		1.895.299	1.972.438	2.123.349
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%	101,8	146,9	55,1
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%	102,7	147,6	54,3
W relacji do PKB	%	1,5	2,2	1,1

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody niepodatkowe wyniosą 22.412.614 tys. zł, co oznacza spadek o 44,9% w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja dochodów niepodatkowych do PKB w 2017 r. wyniesie 1,1% w porównaniu z 2,2% w 2016 r. Dochody w 2017 r. będą niższe niż w 2016 r. z uwagi na brak dochodów z tytułu rezerwacji częstotliwości (tzw. dywidenda cyfrowa) oraz niższą wpłatę z zysku Narodowego Banku Polskiego.

4.1. Dywidendy i wpłaty z zysku

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody z tytułu dywidend i wpłat z zysku wyniosą 2.440.637 tys. zł, co oznacza 49,1% spadek w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2017 r. wyniesie 0,1%, co oznacza spadek o 0,2 pkt proc w stosunku do 2016 r.

Na dochody budżetu państwa z tytułu dywidend i wpłat z zysku składają się następujące pozycje:

- wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa (200.000 tys. zł),
- dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach (2.240.637 tys. zł).

Spadek dochodów wynika ze zmiany polityki dywidendowej wobec spółek nadzorowanych przez państwo i przeznaczenia osiąganych zysków na realizację programów inwestycyjnych oraz zmniejszanie zadłużenia spółek.

4.2. Cło

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody z cła wyniosą 3.720.000 tys. zł, co oznacza 18,2% wzrost w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2017 r. wyniesie 0,2%, pozostając na poziomie relacji z 2016 r.

Do prognozy dochodów z cła w 2017 r. wykorzystano następujące wielkości makroekonomiczne:

- import spoza obszaru krajów Unii Europejskiej – 80.343 mln EURO,
- stawkę celną na poziomie 1,08%,
- średni kurs złotego – 4,287014 PLN/EUR.

4.3. Wpłata z zysku NBP

W 2015 r. wynik finansowy Narodowego Banku Polskiego wyniósł 8.275.780 tys. zł, co skutkowało wpłatą do budżetu państwa w 2016 r. w wysokości 7.861.992 tys. zł.

W 2017 r. przewiduje się wpłatę do budżetu państwa pochodzącą z wpłaty z zysku NBP w wysokości 627.570 tys. zł. Prognoza została sporządzona na podstawie planu finansowego NBP na 2016 r., w którym założono ukształtowanie się wyniku finansowego banku centralnego na poziomie 660.600 tys. zł.

Należy przy tym zaznaczyć, że wykonanie wyniku finansowego NBP na poziomie zaplanowanym charakteryzuje duża niepewność, ze względu na wrażliwość poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat na zmiany czynników pozostających poza kontrolą banku centralnego, w tym w szczególności kursu złotego do walut obcych, w których utrzymywane są rezerwy dewizowe, stóp procentowych na światowych rynkach finansowych, a także płynności sektora bankowego.

4.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody z państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych wyniosą 13.501.058 tys. zł, co oznacza 41,1% spadek w stosunku do prognozowanego wykonania w 2016 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2017 r. wyniesie 0,7%, wobec 1,2% w 2016 r.

Istotniejsze dochody uzyskiwane są w działach:

- Wymiar sprawiedliwości, w którym gromadzone są dochody z:
 - opłat sądowych, które obejmują w szczególności opłaty i koszty sądowe oraz inne opłaty uiszczane na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego, opłaty za czynności egzekucyjne i opłaty za zabezpieczenie należności, jednorazowe opłaty egzaminacyjne;
 - grzywien, które obejmują grzywny, mandaty oraz kary pieniężne od ludności wymierzane i pobierane przez sądy oraz grzywny i kary pieniężne wymierzane na podstawie ustawy Kodeks karny skarbowy;
- Administracja publiczna, w którym ujęte są dochody uzyskiwane głównie z wpływów z różnych opłat, z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych oraz wpływów z opłat za koncesje i licencje. W zakresie grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego planowane dochody dotyczą grzywien nałożonych do końca 2015 r.;
- Obsługa długu Skarbu Państwa (zaplanowano dochody w łącznej wysokości 1.413.472 tys. zł), którego głównymi dochodami są:
 - dochody zagraniczne w wysokości 19.514 tys. zł, na które składają się: odsetki i opłaty od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych w wysokości 11.880 tys. zł, odsetki od środków walutowych na rachunkach MF w wysokości 7.506 tys. zł, odsetki od Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu udostępnionego kredytu zagranicznego z Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 128 tys. zł;
 - dochody krajowe w wysokości 1.393.958 tys. zł, na które składają się: wpływy ze sprzedaży, zamiany i przedterminowego wykupu obligacji skarbowych w łącznej wysokości 1.375.001 tys. zł, odsetki od środków znajdujących się na depozytach Ministra Finansów prowadzonych przez agentów emisji w wysokości 672 tys. zł, wpływy z tytułu przedawnionego kapitału, tj. nieodebranych środków z tytułu obligacji detalicznych w wysokości 112 tys. zł, odsetki od pożyczek udzielonych przez Skarb Państwa KUKE S.A. w wysokości 1.328 tys. zł, odsetki od pożyczek udzielonych przez BGK dla jst, dotyczących prefinansowania w zakresie wspólnej polityki rolnej w wysokości 3.775 tys. zł, odsetki od pożyczek dla jednostek sektora finansów publicznych udzielonych na prefinansowanie programów, działań i projektów w ramach funduszu spójności w wysokości 388 tys. zł, odsetki od pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego w wysokości 12.682 tys. zł;
- Gospodarka mieszkaniowa, w którym do istotniejszych dochodów należą dochody z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa;

- Transport i łączność (932.885 tys. zł), którego głównymi dochodami są pobierane przez Urząd Komunikacji Elektronicznej wpływy z opłat za prawo do wykorzystywania częstotliwości i dysponowania częstotliwością w rezerwacji, a także z opłat za udzielone koncesje w działalności telekomunikacyjnej.

4.4.1. Dochody z tytułu realizacji zadań zleconych

W ramach łącznej kwoty dochodów państwowych jednostek budżetowych i innych dochodów niepodatkowych, ujętych w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. zaplanowane zostały również wpływy związane z realizacją przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2017 r. planowane jest wypracowanie przedmiotowych wpływów przez wojewodów w następujących działach:

- w dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa, w wysokości 1.360.568 tys. zł z tytułu gospodarowania przez starostów zasobem nieruchomości Skarbu Państwa,
- w dziale 855 – Rodzina, dochody w kwocie 217.559 tys. zł dotyczą przede wszystkim ściągniętych należności od dłużników alimentacyjnych;
- w dziale 852 – Pomoc społeczna, dochody w kwocie 11.212 tys. zł dotyczą przede wszystkim odpłatności za pobyt osób z zaburzeniami psychicznymi w ośrodkach wsparcia oraz odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo – w wysokości 4.470 tys. zł, z tytułu: opłat melioracyjnych i inwestycyjnych wnoszonych przez rolników, stanowiących zwrot części kosztów poniesionych przez Skarb Państwa na wykonanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, na podstawie ustawy – Prawo wodne (rozdział 01008), opłat za grunty pod wodami płynącymi stanowiącymi własność Skarbu Państwa oraz za dzierżawę zbiorników wodnych i jazów (rozdział 01006);
- w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, dochody w kwocie 2.867 tys. zł stanowią wpływy z tytułu opłaty za wydanie karty parkingowej przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności;
- w dziale 750 – Administracja publiczna, dochody w kwocie 3.009 tys. zł dotyczą przede wszystkim opłat za udostępnienie danych z ewidencji ludności oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych; opłat związanych z zaszeregowaniem obiektów hotelarskich do określonego rodzaju i kategorii;
- w dziale 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, dochody w kwocie 1.968 tys. zł dotyczą realizowanych przez komendy powiatowe Państwowej

Straży Pożarnej wpływów głównie z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa.

Szczegółowy opis dochodów zawartych w pozycji „Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe” przedstawiony jest w opisie stosownych części budżetowych.

4.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego wyniosą 2.123.349 tys. zł, co oznacza wzrost o 7,7% w stosunku do kwoty prognozowanej w ustawie budżetowej na 2016 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2017 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2016 r.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego do budżetu państwa związane są z mechanizmem redystrybucji dochodów pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego.

Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa, a także przeznaczanie środków podchodzących z tego tytułu, określają przepisy art. 29, 30 i 70a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

5. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi

Prognozuje się, że w 2017 r. dochody w tytule środki z UE i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi wyniosą 1.796.479 tys. zł, co oznacza 3,4% wzrost w stosunku do dochodów z tego źródła prognozowanych w ustawie budżetowej na 2016 r. Relacja dochodów z tego tytułu do PKB w 2017 r. wyniesie 0,1%, pozostając na poziomie relacji z 2016 r.

W projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. ujęto środki europejskie i środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na realizację projektów pomocy technicznej, a także środki pozostałych programów finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej, nieujętych w budżecie środków europejskich.

Na prognozę takiej kwoty środków z UE i innych źródeł niepodlegających zwrotowi składają się wpływy z:

- realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz projektów pomocy technicznej innych programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020;

- programów realizowanych z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- pozostałych programów finansowanych z udziałem środków UE;
- Wspólnej Polityki Rolnej.

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2017 r.

1. Omówienie kwoty planowanych wydatków, nieprzekraczalnego limitu wydatków oraz sumy corocznych różnic o których mowa w art. 112aa ustawy o finansach publicznych

Projekt ustawy budżetowej na rok 2017 został przygotowany z zastosowaniem stabilizującej reguły wydatkowej, wprowadzonej do polskiego porządku prawnego ustawą z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 1646, z późn. zm.), z uwzględnieniem nowych działań po stronie dochodowej planowanych na rok 2017.

Zakresem stabilizującej reguły wydatkowej objęte są wydatki:

- 1) organów władzy publicznej, w tym organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów;
- 2) jednostek samorządu terytorialnego i ich związków;
- 3) związków metropolitalnych;
- 4) jednostek budżetowych;
- 5) funduszy zarządzanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i funduszy zarządzanych przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 6) Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 7) Funduszu Pracy;
- 8) Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 9) funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych Bankowi Gospodarstwa Krajowego;

z wyłączeniem:

wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.).

Aktualna kwota planowanych wydatków, o której mowa w art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych, na rok 2017 wynosi 765.971.254 tys. zł. Kwota ta została ustalona w oparciu o:

- 1) kwotę wydatków na rok 2016, określoną w ustawie budżetowej na rok 2016, która wynosi 728.465.733 tys. zł;

- 2) ogłoszoną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dnia 15 kwietnia 2016 r. zgodnie z art. 38b pkt 2 ustawy o finansach publicznych łączną dynamikę wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych za lata 2010–2015 oraz prognozy wzrostu gospodarczego na lata 2016-2017 wykorzystane do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2017;
- 3) wartość korekty, o której mowa w art. 112aa ust. 4 ustawy o finansach publicznych, wynoszącą w 2017 r. -1,5 p.p., ponieważ relacja państwowego długu publicznego przeliczonego zgodnie z art. 38a ustawy o finansach publicznych do PKB w 2015 r. przekracza wartość referencyjną wynoszącą 43% PKB, a na rok 2016 nie są prognozowane tzw. „złe czasy”, rozumiane jako sytuacja gdy prognozowana na dany rok dynamika wartości produktu krajowego brutto w cenach stałych jest mniejsza o więcej niż dwa punkty procentowe od wskaźnika średniookresowej dynamiki wartości produktu krajowego brutto;
- 4) prognozowaną wartość ogółem działań dyskrejonalnych.

Zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych działania dyskrejonalne w zakresie podatków i składek na ubezpieczenia społeczne są uwzględniane w formule stabilizującej reguły wydatkowej, o ile wartość każdego z nich przekracza 0,03% wartości produktu krajowego brutto, prognozowanej w przedłożonym Sejmowi projekcie ustawy budżetowej na dany rok. W związku z tym, w kwocie wydatków na rok 2017 uwzględniono następujące działania dyskrejonalne:

- 1) skutki projektowanej ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, szacowane na 4.201.200 tys. zł, której wejście w życie przewiduje się 1 października 2016 r.;
- 2) wprowadzenie klauzuli o unikaniu opodatkowania ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 846), której skutki szacowane są na 2.700.000 tys. zł;
- 3) wprowadzenie tzw. pakietu paliwowego ustawą z dnia 7 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1052), z którego wpływy szacowane są na 2.500.000 tys. zł;
- 4) wprowadzenie podatku od sprzedaży detalicznej ustawą z dnia 6 lipca 2016 r. o podatku od sprzedaży detalicznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1155), z którego wpływy szacowane są na 1.531.400 tys. zł;
- 5) wprowadzenie jednolitego pliku kontrolnego ustawą z dnia 10 września o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1649), z którego wpływy szacowane są na 700.000 tys. zł.
- 6) skutki ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy (Dz.U. z 2015 r. poz. 1925) szacowane na -600.000 tys. zł;

- 7) skutki wynikające z kompleksowego uregulowania zasad odliczania podatku VAT od samochodów osobowych oraz innych pojazdów samochodowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony, wprowadzone ustawą z dnia 7 lutego 2014 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r. poz. 312), szacowane na -661.000 tys. zł,
- 8) skutki związane z niższymi niż zakładano pierwotnie w ustawie budżetowej na 2016 r. wpływami z tytułu ustanowienia podatku od niektórych instytucji finansowych, wprowadzonego ustawą z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 68), szacowane na -1.463.000 tys. zł;
- 9) skutki wycofania zakładanego w ustawie budżetowej na rok 2016 wprowadzenia podatku od sklepów wielkopowierzchniowych, szacowane na -2.084.235 tys. zł.

Suma różnic, o której mowa w art. 112aa ust. 5 ustawy o finansach publicznych, tj. skumulowanych różnic pomiędzy relacją wyniku nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB oraz poziomem średniookresowego celu budżetowego wynosi w 2015 r. -3,92 pkt. proc.

Kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych, w roku 2017 wynosi 571.257.122 tys. zł. Kwota ta została wyznaczona w oparciu o:

- 1) planowaną kwotę wydatków;
- 2) prognozowany na 2017 rok poziom skonsolidowanych:
 - a) wydatków jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz samorządowych jednostek budżetowych z uwzględnieniem m. in. realizacji budżetów jednostek samorządu terytorialnego i ich związków w ostatnich latach oraz przewidywanego wykonania roku 2016;
 - b) planowanych kosztów Narodowego Funduszu Zdrowia wyliczonych na podstawie planu finansowego NFZ;
 - c) planowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 wydatków organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych;
 - d) planowanych wydatków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego określonych w planie finansowym Funduszu;

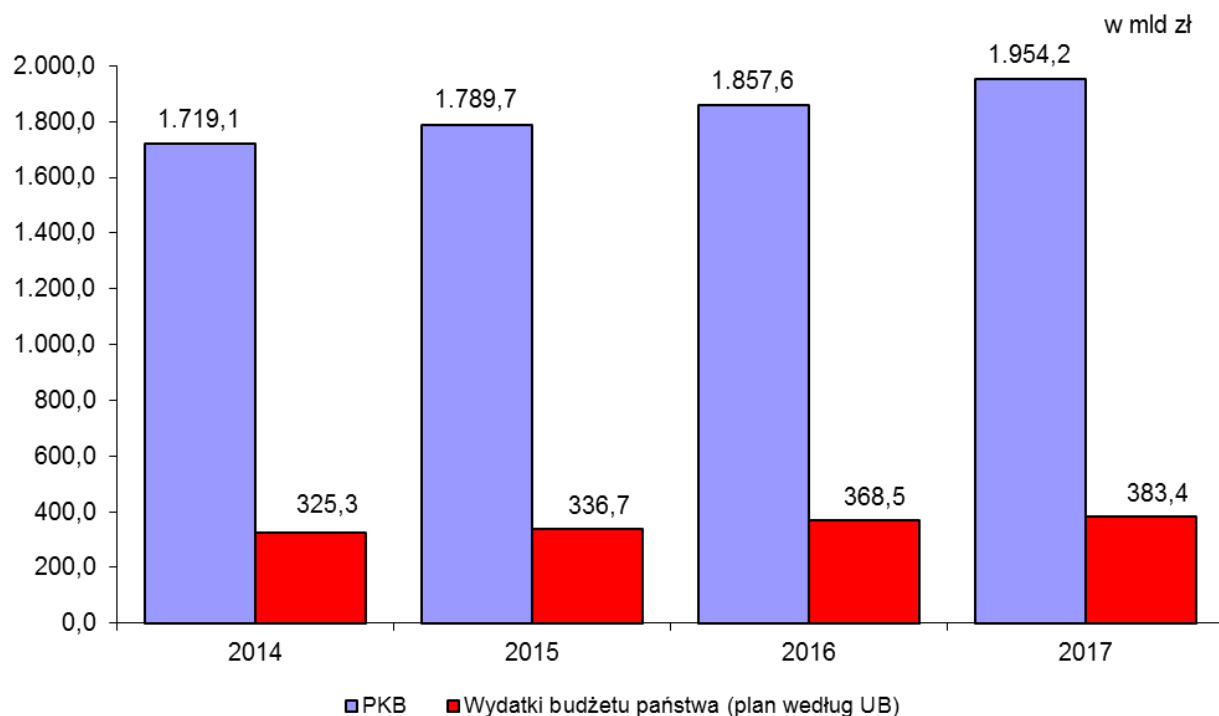
2. Wydatki budżetu państwa – informacje ogólne

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w art. 110 określa konstrukcję budżetu państwa. Główne składowe to podatkowe i niepodatkowe dochody budżetu państwa, planowane wydatki budżetu państwa, kwota planowanych wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 oraz kwota planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3, planowany deficyt budżetu państwa wraz z informacją dotyczącą źródeł jego pokrycia. W ustawie budżetowej prezentowane są także prognozowane dochody oraz planowane wydatki budżetu środków europejskich, jak również wynik budżetu środków europejskich.

Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków, o którym mowa w art. 52 ustawy o finansach publicznych na rok 2017 wynosi 383.400.363 tys. zł i jest wyższy od zaplanowanego w ustawie budżetowej na 2016 r. o 14.851.837 tys. zł, tj. o 4%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2017 r. wyniesie 19,6% wobec 19,8% w roku 2016, co oznacza spadek o 0,2 punktu procentowego przy jednoczesnym nominalnym wzroście wydatków oraz PKB.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 2014 – 2017 wynosi odpowiednio 18,9%, 18,8%, 19,8% oraz 19,6%.

Prezentowana kwota wydatków na lata 2014 - 2017 nie obejmuje wydatków zawartych w budżecie środków europejskich.

W 2017 r. zapewniono finansowanie szeregu istotnych, zarówno nowych jak i kontynuowanych, przedsięwzięć oraz działań. Stworzenie dodatkowej przestrzeni wydatkowej było możliwe m.in. dzięki podejmowanym działaniom w zakresie uszczelnienia systemu podatkowego, przekładającym się na wyższe dochody podatkowe budżetu państwa (zarówno w wartościach bezwzględnych jak również w porównaniu do wysokości Produktu Krajowego Brutto) oraz niższym planowanym kosztem obsługi długu Skarbu Państwa. Dzięki zwiększonym wpływom budżetowym została także utrzymana stabilność finansów publicznych – prognozuje się, iż deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych w 2017 r. nie przekroczy poziomu 3% PKB.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zapewniono niezbędne środki na:

- 1) finansowanie Programu „Rodzina 500+”. Program ten, stanowiąc jeden z priorytetów Rządu, pozostaje kluczowym instrumentem z zakresu aktywnej polityki prorodzinnej. Jego celem jest przede wszystkim pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz przeciwdziałanie negatywnemu trendowi demograficznemu w Polsce. W 2017 r. z powyższego tytułu dla polskich rodzin zostanie przeznaczony łącznie 22,6 mld zł (około 5,5 mld zł więcej w porównaniu do roku 2016);
jednocześnie zwiększono wydatki na realizację świadczeń rodzinnych, głównie na kolejny etap weryfikacji świadczeń, tj. podwyższenie kryteriów dochodowych oraz niektórych kwot świadczeń (w tym zasiłków rodzinnych);
- 2) obniżenie wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn. W dniu 25 lipca 2016 r. Rada Ministrów przyjęła stanowisko wobec prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, w którym pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt, rekomendując jednocześnie aby ustawa weszła w życie najwcześniej z dniem 1 października 2017 r.
oraz na
wypłatę jednorazowych dodatków pieniężnych dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2017 r.
– planowany łączny koszt wypłaty tych dodatków wynosi 1,4 mld zł;
- 3) wzrost wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach i placówkach objętych subwencjonowaniem prowadzonych przez

jednostki samorządu terytorialnego na poziomie średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok 2017 w wysokości 1,3%;

- 4) zwiększenie limitu wydatków na obronę narodową, tj. o ponad 1,4 mld zł więcej w stosunku do roku 2016, w tym na realizację programu wieloletniego "Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)";
- 5) infrastrukturę transportu lądowego: drogowego i kolejowego, w tym Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.) i Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku oraz na Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019. Wzrost wydatków o ponad 2,3 mld zł;
- 6) dofinansowanie do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia. W 2017 roku zabezpieczono ponad 400 mln zł więcej w porównaniu do roku 2016. Celem przedmiotowego zadania jest przeciwdziałanie zjawisku realnego braku dostępu osób starszych do leczenia ze względów ekonomicznych;
- 7) dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w celu usprawnienia systemu przez zapewnienie producentom rolnym szerszej dostępności do ubezpieczeń upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia (środki na to zadanie wzrosły o ponad 700 mln zł w porównaniu do 2016 r.);
- 8) dofinansowanie realizacji inwestycji budowlanych w zakresie Centrów Symulacji Medycznych w związku z potrzebą stworzenia odpowiednich warunków do nauczania praktycznego w uczelniach prowadzących kształcenie na kierunku lekarskim i lekarsko-dentystycznym w symulowanych warunkach klinicznych;
- 9) realizację przepisów zmienionej ustawy – Prawo łowieckie.

Ponadto, w projekcie budżetu zapewniono kontynuację finansowania innych zadań rozpoczętych w latach ubiegłych takich jak: dofinansowanie zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego; zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego; finansowanie regulacji z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej; zabezpieczenie środków na dopłaty do paliwa rolniczego; ochrona odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej czy finansowanie specjalizacji lekarzy w ramach rezydentur wszystkich absolwentów uczelni medycznych.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez kierowników urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministrów i kierowników urzędów centralnych, wojewodów oraz prezesów samorządowych kolegiów

odwoławczych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, ponadto określony jest jego charakter ekonomiczny (tj. czy jest to dotacja, subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa, środki własne Unii Europejskiej, współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej). W ten sposób wydatki prezentowane są w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy budżetowej:

- załącznik nr 6 – prezentowane są kwoty wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych;
- załącznik nr 7 – zawiera zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami;
- załącznik nr 8 – zawiera wykaz jednostek, dla których zaplanowano dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji;
- załącznik nr 9 – zawiera zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych;
- załącznik nr 10 – zawiera zestawienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym;
- załącznik nr 11 – zawiera plany finansowe agencji wykonawczych;
- załącznik nr 12 – zawiera plany finansowe instytucji gospodarki budżetowej;
- załącznik nr 13 – zawiera plany finansowe państwowych funduszy celowych;
- załącznik nr 14 – zawiera plany finansowe państwowych osób prawnych.

Wydatki według grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2016	Projekt ustawy budżetowej 2017	Różnica (3-2)	Wskaźnik (3/2)	Struktura	
					2016 r.	2017 r.
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	368.548.526	383.400.363	14.851.837	104,0	100,0	100,0
w tym:						
1. Dotacje i subwencje	196.963.142	209.626.844	12.663.702	106,4	53,4	54,7
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	25.249.748	25.729.001	479.253	101,9	6,9	6,7
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	68.888.521	71.191.221	2.302.700	103,3	18,7	18,6
4. Wydatki majątkowe	17.699.190	19.344.683	1.645.493	109,3	4,8	5,0
5. Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa	31.799.900	30.399.900	-1.400.000	95,6	8,6	7,9
6. Środki własne Unii Europejskiej	19.243.582	18.165.412	-1.078.170	94,4	5,2	4,7
7. Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej	8.704.443	8.943.302	238.859	102,7	2,4	2,3

Podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w wydatkach ogółem będą stanowić dotacje i subwencje (54,7%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (18,6%) oraz wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa (7,9%).

Zasadniczy podział poszczególnych wydatków określają działy klasyfikacji budżetowej, takie jak na przykład: transport i łączność, nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, pomoc społeczna.

Należy podkreślić, iż wydatki zaplanowane w danym dziale budżetu państwa nie odzwierciedlają wszystkich nakładów zaplanowanych do poniesienia na realizację zadań z zakresu określonej dziedziny działalności państwa. Nakłady te ponoszone są także z budżetu środków europejskich oraz w ramach planów finansowych jednostek sektora finansów publicznych: agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy o finansach publicznych.

Opis wydatków zaplanowanych na realizację zadań publicznych wraz z celami oraz wartościami mierników przedstawia budżet w układzie zadaniowym.

3. Grupy wydatków

3.1. Subwencje i dotacje do jednostek samorządu terytorialnego

3.1.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Planowana na 2017 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została ustalona według zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 198), a w odniesieniu do województw również z uwzględnieniem projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 12 lipca 2016 r.

Na 2017 r. w części 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 53.871.387 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 1,6% niż zaplanowano na 2016 r.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego została zaplanowana na rok 2017 w wysokości 41.491.536 tys. zł. Subwencja ta, co do zasady, pozostaje na poziomie roku 2016 (z uwzględnieniem korekty środków na finansowanie szkół rolniczych).

Kwotę przeznaczoną na część oświatową subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ustala się w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym, skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

W związku z podwyższeniem wieku szkolnego (od 7 lat) kwota części oświatowej subwencji ogólnej powinna zostać zmniejszona o kwotę 1.449.473 tys. zł, bowiem zakres realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego zadań oświatowych objętych subwencjonowaniem uległ zmniejszeniu.

Zaplanowana na 2017 r. kwota części oświatowej subwencji ogólnej nie uwzględnia tego zmniejszenia. Środki te pozostawiono w kwocie części oświatowej subwencji ogólnej i będą mogły być przeznaczone przez samorządy na zmiany organizacyjne w szkołach i placówkach.

Jednocześnie kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2017 r. zawiera skutki podwyżki wynagrodzeń nauczycieli o 1,3% od dnia 1 stycznia 2017 r., a także skutki prognozowanych zmian w liczbie i strukturze awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

W wyniku tych zmian planowane na 2017 r. łączne środki na zadania oświatowe ujęte w części oświatowej subwencji ogólnej pozostają na poziomie roku 2016, z uwzględnieniem korekty o kwotę 5.416 tys. zł. Korekta ta wynika z przekazania przez jednostki samorządu terytorialnego, w drodze porozumienia, szkół rolniczych do prowadzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Środki w tej wysokości zostały przesunięte do części budżetowej, której dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin zaplanowana na 2017 r. w wysokości 6.896.176 tys. zł jest wyższa o 5,6% od kwoty tej części subwencji zaplanowanej na 2016 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2017 r. stanowiły dane ze sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2015 r. oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochody podatkowe na 1 mieszkańca są niższe od 92% średnich dochodów podatkowych wszystkich gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r., jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów zaplanowana na 2017 r. w kwocie 1.894.361 tys. zł, jest o 10,5% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2016 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównanie stanowi 90% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia – liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju – jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw zaplanowana na 2017 r. w kwocie 1.112.966 tys. zł, jest o 14,4% wyższa od kwoty zaplanowanej na 2016 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT) jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównanie stanowi 72% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w województwie jest niższy od 125% wskaźnika dochodów podatkowych

dla wszystkich województw, a więc te, które nie dokonują wpłat, i w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2017 r. została zaplanowana w wysokości 546.421 tys. zł, tj. na poziomie o 2,8% wyższym od zaplanowanego na 2016 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między gminy według następujących, określonych ustawowo, kryteriów:

- 1) 50% – między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 2) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 3) 25% – między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2017 r. została zaplanowana w wysokości 1.197.926 tys. zł, tj. o 6,7% wyższej niż zaplanowana na 2016 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej jest rozdzielana między powiaty według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 9% – między powiaty, które w roku poprzedzającym rok bazowy nie dokonywały wpłat do budżetu państwa i powiaty, które dokonały wpłaty do budżetu państwa w kwocie niższej niż 1.000.000 zł, w zależności od wysokości wydatków na rodziny zastępcze poniesionych w roku poprzedzającym rok bazowy;
- 2) 7% – między powiaty, ustalone przez ministra właściwego do spraw pracy, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane są przez inny powiat;
- 3) 30% – między powiaty, w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu jest wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju;
- 4) 30% – między miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych, znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu;
- 5) 24% – między powiaty, w których kwota planowanych dochodów powiatu na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na rok bazowy.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2017 r. została zaplanowana w wysokości 379.002 tys. zł, tj. o 19,2% wyższej niż zaplanowano na 2016 r.

Kwotę części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, których dochody podatkowe (PIT i CIT), powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej, w przeliczeniu na jednego mieszkańca, są niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw, ustalonego jako iloraz sumy dochodów podatkowych wszystkich województw, uzyskanych w roku poprzedzającym rok bazowy oraz liczby mieszkańców kraju.

Część regionalna subwencji ogólnej, stanowiąca 52% kwoty wpłat województw do budżetu państwa, jest rozdzielana proporcjonalnie do przeliczeniowej liczby bezrobotnych ustalonej dla danego województwa z uwzględnieniem liczby bezrobotnych w przedziałach wiekowych.

Kwotę stanowiącą 48% części regionalnej subwencji ogólnej otrzymują województwa, w których dochody podatkowe za rok poprzedzający rok bazowy, powiększone o część wyrównawczą subwencji ogólnej i kwotę części regionalnej subwencji ogólnej ustaloną z zastosowaniem przeliczeniowej liczby bezrobotnych (w przeliczeniu na jednego mieszkańca), były niższe od 125% wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich województw. Województwa dokonujące wpłat nie otrzymują części regionalnej subwencji ogólnej.

Ponadto dla województw została zaplanowana, zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, rezerwa celowa w wysokości 225.000 tys. zł. Środki tej rezerwy zostaną przeznaczone na dotacje dla województw na dofinansowanie budowy i przebudowy, remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami wojewódzkimi. Rezerwa ta będzie dzielona według ustawowych kryteriów.

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin została zaplanowana na 2017 r. na tym samym poziomie co w roku 2016, tj. w wysokości 17.000 tys. zł.

Kwota części rekompensującej subwencji ogólnej dla gmin wynika z ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840, z późn. zm.). Ta część subwencji dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

W części 82 budżetu państwa zaplanowano na 2017 r. środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 335.999 tys. zł, tj. w tej samej wysokości co środki zaplanowane na ten cel na 2016 r.

Środki te stanowią będą rezerwę na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymania rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz remontu, utrzymania, ochrony i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

3.1.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Na rok 2017 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, na dofinansowanie ich zadań własnych oraz zadań realizowanych

na podstawie porozumień zaplanowano dotacje w wysokości 41.736.132 tys. zł, z tego na dofinansowanie zadań bieżących zaplanowano 41.690.327 tys. zł, a zadań majątkowych 45.805 tys. zł.

W powyższej kwocie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego nie są ujęte dotacje na współfinansowanie oraz finansowanie (wydatki podlegające refundacji) programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także w rezerwach celowych.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych.

Dotacje wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
	w tys. zł		
Dotacje ogółem	41.736.132	41.690.327	45.805
Krajowe Biuro Wyborcze	16.450	16.450	
Oświata i wychowanie	547	547	
Rolnictwo	300	300	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	250	250	
Zabezpieczenie społeczne	8.300	8.300	
Sprawy zagraniczne	1.200	1.200	
Województwa	41.709.085	41.663.280	45.805

Jak wynika z powyższego zestawienia 99,9% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach wojewodów. Natomiast dotacje w pozostałych 6 częściach stanowią 0,1% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

Należy podkreślić, że w trakcie wykonywania budżetu poziom dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ulega zwiększeniu, głównie ze środków ujętych w rezerwach celowych. Dotyczy to m.in. rezerw celowych na zadania określone w ustawie o pomocy w wychowywaniu dzieci (tzw. Program 500+), ustawie o pomocy społecznej, ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także na zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego oraz rezerw celowych: na realizację programów wieloletnich pod nazwą „Oświęcimski strategiczny program rządowy. Etap V - 2016-2020” oraz „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”, na przeciwdziałanie i usuwanie

skutków klęsk żywiołowych oraz na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wg działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
			w tys. zł	
	Dotacje ogółem	41.736.132	41.690.327	45.805
010	Rolnictwo i łowiectwo	143.453	118.672	24.781
020	Leśnictwo	258	258	
600	Transport i łączność	678.121	678.121	
700	Gospodarka mieszkaniowa	83.670	82.795	875
710	Działalność usługowa	294.734	293.285	1.449
750	Administracja publiczna	417.361	417.361	
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	16.450	16.450	
752	Obrona narodowa	1.425	1.425	
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2.132.532	2.114.661	17.871
755	Wymiar sprawiedliwości	95.478	95.478	
758	Różne rozliczenia	56.691	56.691	
801	Oświata i wychowanie	847	847	
851	Ochrona zdrowia	933.375	933.141	234
852	Pomoc społeczna	3.472.827	3.472.397	430
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	78.437	78.437	
855	Rodzina	33.309.118	33.309.118	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.388	1.363	25
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	367	367	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	19.600	19.460	140

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 19 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na zadania: rodziny, pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, transportu i łączności. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 40.525.973 tys. zł, co stanowi 97,1% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Strukturę dotacji wg. ich rodzajów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Kwota dotacji ogółem	z tego na zadania:	
		bieżące	majątkowe
		w tys. zł	
Dotacje na zadania	41.736.132	41.690.327	45.805
- własne *	2.963.724	2.963.584	140
- z zakresu administracji rządowej	38.746.992	38.701.327	45.665
- realizowane na podstawie porozumień	25.416	25.416	

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Najwyższą kwotę stanowiącą 92,8% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tys. zł	
Ogółem	41.736.132	41.690.327	45.805
- Gminy *	36.011.897	36.011.504	393
- Powiaty	4.832.994	4.812.380	20.614
- Samorzady województw	891.241	866.443	24.798

*) kwota uwzględnia wydatki zaplanowane w § 287 *Dotacja z budżetu państwa dla gmin uzdrowiskowych*

Dotacje w wysokości 36.011.897 tys. zł, tj. 86,3% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 33.831.313 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 15.747 tys. zł, własne – 2.164.837 tys. zł.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu rodziny – 33.028.900 tys. zł (całość stanowią wydatki bieżące), co stanowi 91,7% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego całość planowana jest na zadania: bieżące z zakresu administracji rządowej Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki na:
 - realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Ustawa dotyczy wypłaty świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł na dziecko – 21.535.000 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);

- realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zasiłków dla opiekunów wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Dotacje te zaplanowane zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne), świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zasiłków dla opiekunów oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekunów – 11.493.900 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej – 2.551.547 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.551.154 tys. zł i zadania inwestycyjne 393 tys. zł), co stanowi 7,1% dotacji zaplanowanych dla gmin, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 437.602 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 5.900 tys. zł, własne – 2.108.045 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
 - wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowanej z budżetu państwa części zasiłków okresowych – 1.172.238 tys. zł (zadania własne);
 - działalność ośrodków pomocy społecznej – 436.175 tys. zł (zadania własne – 431.613 tys. zł oraz z zakresu administracji rządowej – 4.562 tys. zł);
 - realizację zadań w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 350.000 tys. zł (zadania własne);
 - działalność ośrodków wsparcia – 265.811 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej).
- finansowanie zadań administracji publicznej – 344.013 tys. zł (tylko zadania bieżące), z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 343.298 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 711 tys. zł, własne – 4 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony oraz zadania związane z ewidencją działalności gospodarczej.

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 4.832.994 tys. zł, co stanowi 11,6% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego,

z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 4.049.262 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 8.420 tys. zł, własne – 775.312 tys. zł.

Dotacje dla powiatów przeznaczone są głównie na:

- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 2.131.231 tys. zł (z tego na zadania bieżące 2.113.360 tys. zł i zadania inwestycyjne 17.871 tys. zł), co stanowi 44,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w powyższej kwocie przeznaczone są na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, w tym głównie:
 - dla komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej – 2.130.548 tys. zł, z tego na zadania bieżące 2.112.677 tys. zł, zadania inwestycyjne 17.871 tys. zł;
 - zadania obrony cywilnej - 390 tys. zł.
- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 995.804 tys. zł (z tego na zadania bieżące 995.767 tys. zł i zadania inwestycyjne 37 tys. zł), co stanowi 20,6% dotacji zaplanowanych dla powiatów, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 218.692 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.800 tys. zł, własne – 775.312 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:
 - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem – 775.312 tys. zł (zadania własne);
 - działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 121.058 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej);
 - działalność powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności – 78.409 tys. zł (zadania z zakresu administracji rządowej).
- ochronę zdrowia – 929.559 tys. zł (z tego na zadania bieżące 929.442 tys. zł i zadania inwestycyjne 117 tys. zł), co stanowi 19,2% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Całość stanowią dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i przeznaczone są głównie na opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze, lub opiekuńcze lub w domach pomocy społecznej oraz uczniów i słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli jeżeli nie posiadają uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, a także za bezrobotnych bez prawa do zasiłku lub stypendium – 929.432 tys. zł;

Dotacje z budżetu państwa przewidziane do przekazania dla samorządów województw wynoszą – 891.241 tys. zł, co stanowi 2,1% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego, z tego na zadania: z zakresu administracji rządowej – 866.417 tys. zł, realizowane na podstawie porozumień – 1.249 tys. zł, własne – 23.575 tys. zł. Z powyższej kwoty planuje się przeznaczyć środki głównie na:

- transport i łączność – 678.046 tys. zł, co stanowi 76,1% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, tj. na dopłaty dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg – 676.413 tys. zł oraz na zadania realizowane przez samorząd województwa na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (m. in. wydawanie zaświadczeń ADR) – 1.633 tys. zł;
- rolnictwo i łowiectwo – 137.361 tys. zł, co stanowi 15,4% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Powyższa kwota przeznaczona zostanie głównie na budowę i utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 135.055 tys. zł oraz na prace geodezyjno - urządzeniowe na potrzeby rolnictwa – 1.664 tys. zł. Są to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

3.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe zaplanowane zostały w ustawie budżetowej na 2017 rok w wysokości 19.344.683 tys. zł, w następującej szczegółowości:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa 2016	Projekt ustawy budżetowej 2017	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Ogółem	17.699.190	19.344.683	109,3
Wydatki na zadania inwestycyjne jednostek budżetowych	12.132.419	12.738.635	105,0
Rezerwy na inwestycje i zakupy inwestycyjne	2.014.159	2.371.192	117,7
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	1.744.686	1.879.393	107,7
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1.293.401	2.034.316	157,3
Wydatki na zadania inwestycyjne pozostałych jednostek	212.640	179.640	84,5
Wydatki na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO i UE	150.937	9.015	6,0
Dotacje/wydatki dotyczące zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych	69.102	61.187	88,5
- dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	54.021	35.473	65,7
- dla jednostek budżetowych	15.081	25.714	170,5
Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	56.346	45.805	81,3
- dotacje dla gmin	600	393	65,5
- dotacje dla powiatów	28.454	20.614	72,4
- dotacje dla samorządów województw	27.292	24.798	90,9
Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie zadań inwestycyjnych objętych mecenatem państwa	25.500	25.500	100,0

W ramach wydatków majątkowych kwota 16.975.491 tys. zł ujęta została w budżetach dysponentów, a kwota 2.369.192 tys. zł w rezerwach celowych budżetu państwa.

Największy udział (99,8%) w kwocie wydatków majątkowych ujętych w budżetach dysponentów stanowią wydatki zaplanowane na zadania realizowane w ramach niżej wymienionych 13 obszarów:

- **Obrona narodowa** – 9.756.355 tys. zł, w tym głównie wydatki wynikające z realizacji programu wieloletniego „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych”, którego celem jest zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego;
- **Transport i łączność** – 3.075.162 tys. zł, w tym głównie inwestycje związane z rozwojem infrastruktury drogowej i kolejowej realizowane przede wszystkim w ramach programów wieloletnich:
 - „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025)”,
 - „Krajowy Program Kolejowy do roku 2023”,
 a także budowa i przebudowa dworców kolejowych, zadania inwestycyjne na potrzeby przejść granicznych, urzędów morskich, w tym na realizację programu wieloletniego pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, a także na potrzeby Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Inspekcji Transportu Drogowego oraz Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa "SAR";
- **Ochrona zdrowia** – 935.820 tys. zł, głównie na:
 - inwestycje szpitali klinicznych, w tym 5 obiektów w ramach programów wieloletnich, tj.:
 - „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim”,
 - „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego”,
 - „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”,
 - „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie”,
 - „Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie”,
 - inwestycje budowlane oraz zakupy inwestycyjne na potrzeby SP ZOZ podległych ministerstwom: obrony narodowej oraz spraw wewnętrznych i administracji,
 - realizację programów polityki zdrowotnej, w tym głównie programów wieloletnich pn.: „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych” oraz „Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej”, a także programu zdrowotnego pn.: „Narodowy Program Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo-Naczyniowego na lata 2017-2020 POLKARD”,
 - realizację inwestycji budowlanych i zakupy inwestycyjne na potrzeby Inspekcji Sanitarnej;
- **Administracja publiczna i urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa** – 689.015 tys. zł, w tym głównie inwestycje

realizowane na potrzeby urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, ministerstw i urzędów centralnych organów administracji rządowej, placówek zagranicznych, izb i urzędów celnych i skarbowych, urzędów wojewódzkich, a także Krajowej Rady Sądownictwa;

- **Nauka i szkolnictwo wyższe** – 571.071 tys. zł, w szczególności inwestycje budowlane związane z działalnością dydaktyczną szkół wyższych, w tym realizowane w ramach programów wieloletnich:

- „Uniwersytet Warszawski 2016-2025”,
- „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego”,
- „Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004 - 2017”

oraz zadania inwestycyjne związane z działalnością statutową i inwestycyjną jednostek naukowych (inwestycje budowlane, w tym dotyczące strategicznej infrastruktury badawczej, aparatura naukowo-badawcza, infrastruktura informatyczna nauki w zakresie dużej i strategicznej infrastruktury badawczej, kontynuacja finansowania udziału w przedsięwzięciach inwestycyjnych realizowanych na podstawie umów międzynarodowych: „Budowa Ośrodka Badań Antyprotonami i Jonami w Europie” – FAIR oraz „Budowa i funkcjonowanie Europejskiego Ośrodka Badań Laserem Rentgenowskim na Swobodnych Elektronach” – XFEL);

- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 544.206 tys. zł, w tym głównie na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby organów Policji, jednostek ochrony przeciwpożarowej (tj. jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej i ochotniczej straży pożarnej), Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz Agencji Wywiadu;
- **Wymiar sprawiedliwości** – 555.733 tys. zł, w tym głównie zadania inwestycyjne jednostek sądownictwa powszechnego, więziennictwa, jednostek powszechnych prokuratury oraz centralnych administracyjnych jednostek wymiaru sprawiedliwości i prokuratury;
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** – 456.220 tys. zł, w szczególności inwestycje na potrzeby muzeów, centrów kultury i sztuki, archiwów, w tym realizowane w ramach programów wieloletnich:
 - „Budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku”,
 - „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”,
 - „Budowa Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku”,
 - „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”

oraz dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji budowlanych i zakupów inwestycyjnych w ramach programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a także inwestycje związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami;

- **Rolnictwo i łowiectwo oraz rybołówstwo i rybactwo** – 169.274 tys. zł, głównie na zakupy inwestycyjne na potrzeby Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zadania z zakresu melioracji wodnych oraz inwestycje budowlane wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego;
- **Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza** – 65.681 tys. zł, w tym głównie inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne na potrzeby szkół artystycznych (w tym termomodernizacja placówek), rolniczych szkół zawodowych oraz internatów i burs szkolnych, a także Kuratoriów Oświaty;
- **Przetwórstwo przemysłowe** – 65.007 tys. zł, w tym głównie realizacja programu wieloletniego pn. „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2020”;
- **Różne rozliczenia** – 32.000 tys. zł, w tym głównie na wydatki inwestycyjne na potrzeby Komisji Nadzoru Finansowego;
- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 24.322 tys. zł, w tym głównie realizacja programu wieloletniego „Program Ochrony Brzegów Morskich” oraz zadania inwestycyjne na potrzeby Głównego i Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska.

Wydatki majątkowe zostały zaplanowane również w rezerwach celowych w wysokości 2.369.192 tys. zł, które zostaną przeznaczone na:

- Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 – 800.000 tys. zł;
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły – 800.000 tys. zł;
- dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego – 230.000 tys. zł;
- realizację programu wieloletniego "Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)" – 200.000 tys. zł;
- uzupełnienie wydatków Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu – 94.000 tys. zł;
- dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych, w tym programów polityki zdrowotnej – 85.000 tys. zł;

- zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2016 r. – 40.000 tys. zł;
- wspieranie zwalczania przemytu i podrabiania wyrobów tytoniowych – 33.227 tys. zł;
- budowę, modernizację i utrzymanie przejść granicznych – 25.000 tys. zł;
- zadania związane z realizacją ustawy o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób – 22.936 tys. zł;
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego oraz na wydatki związane z Systemem Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego – 10.565 tys. zł;
- zmiany systemowe i niektóre zmiany organizacyjne, w tym nowe zadania oraz na zadania związane z odbudową dochodów budżetu państwa – 8.558 tys. zł;
- realizację Oświęcimskiego Strategicznego Programu Rządowego – Etap V 2016-2020 – 7.956 tys. zł;
- kontynuację budowy i utrzymanie systemów informatycznych w ochronie zdrowia oraz realizację niektórych zadań wynikających z ustawy o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw – 7.260 tys. zł;
- finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum – 2.862 tys. zł;
- utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne – 1.528 tys. zł;
- realizację przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem korupcji, ograniczaniem przestępczości gospodarczej oraz przeciwdziałaniem zagrożeniom terrorystycznym – 300 tys. zł.

3.3. Obsługa długu Skarbu Państwa

Wyszczególnienie	Ustawa 2016 r.	Projekt budżetu na 2017 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa	31.799.900	30.399.900	95,6
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	21.676.487	20.006.534	92,3
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	10.123.413	10.393.366	102,7

W ustawie budżetowej na 2017 r. na wydatki w grupie ekonomicznej – obsługa długu Skarbu Państwa¹ zaplanowano łącznie kwotę 30.399.900 tys. zł, tj. o 4,4% mniejszą niż w ustawie budżetowej na 2016 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym w wysokości 20.006.534 tys. zł,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych w wysokości 10.393.366 tys. zł.

Część 79 - Obsługa długu Skarbu Państwa

W ustawie budżetowej na 2017 r. na wydatki z tytułu obsługi długu Skarbu Państwa zaplanowano kwotę 30.400.000 tys. zł, tj. o 4,4% mniej niż w ustawie budżetowej na 2016 r.

Planowane wydatki obejmują:

- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym,
- obsługę zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych,
- rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

¹ Grupa ta nie obejmuje rozliczeń z tytułu poręczeń krajowych udzielonych przez Skarb Państwa dotyczących kosztów prowadzonych postępowań sądowych związanych z poręczeniami SP w wysokości 100 tys. zł, które są planowane i ewidencjonowane w cz. 79 bp – Obsługa długu Skarbu Państwa, w grupie ekonomicznej - wydatki bieżące jednostek budżetowych.

Wyszczególnienie	Ustawa 2016 r.	Projekt budżetu na 2017 r.	3/2
	w tys. zł		%
1	2	3	4
Obsługa długu Skarbu Państwa – cz. 79 bp	31.800.000	30.400.000	95,6
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym	21.676.487	20.006.534	92,3
Obsługa zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych	10.123.413	10.393.366	102,7
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	100	100	100,0

3.3.1 Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynku krajowym zaplanowano kwotę 20.006.534 tys. zł, tj. o 7,7% niższą niż w ustawie budżetowej na 2016 rok.

Na wydatki te składają się:

- a) dyskonto od bonów skarbowych w wysokości 434.397 tys. zł,
- b) odsetki i dyskonto od obligacji rynkowych w wysokości 18.727.276 tys. zł,
- c) odsetki i dyskonto od obligacji oszczędnościowych w wysokości 272.999 tys. zł,
- d) odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów w wysokości 509.671 tys. zł,
- e) odsetki od pożyczek bankowych w wysokości 575 tys. zł,
- f) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje w wysokości 61.616 tys. zł.

Dyskonto od bonów skarbowych

Wydatki z tytułu dyskonta od wykupywanych bonów skarbowych w 2017 r. szacowane są na kwotę 434.397 tys. zł. Wydatki te będą dotyczyć bonów skarbowych emitowanych w 2016 i 2017 r.

Odsetki i dyskonto od obligacji rynkowych

Planowane na 2017 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji rynkowych wynoszą łącznie 18.727.276 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:

- stałoprocentowych w wysokości 15.623.654 tys. zł,
- zmiennoprocentowych w wysokości 2.921.220 tys. zł,
- indeksowanych w wysokości 182.402 tys. zł.

W 2017 r. obsługiwane będą obligacje hurtowe emitowane od 2002 r. na przetargach sprzedaży i zamiany.

Odsetki i dyskonto od obligacji oszczędnościowych

Zaplanowane na 2017 r. wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji oszczędnościowych szacuje się na 272.999 tys. zł.

Wydatki te obejmują obsługę obligacji oszczędnościowych:

- dwuletnich o oprocentowaniu stałym DOS w wysokości 65.928 tys. zł,
- trzyletnich o zmiennej stopie procentowej TOZ w wysokości 11.818 tys. zł,
- czteroletnich indeksowanych COI w wysokości 22.280 tys. zł,
- emerytalnych dziesięcioletnich EDO w wysokości 172.810 tys. zł,
- dedykowanych beneficjentom programu „Rodzina 500 plus” w wysokości 163 tys. zł.

W 2017 r. obsługiwane będą obligacje oszczędnościowe wyemitowane w latach 2007-2017.

Odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów

Wydatki na odsetki od środków przyjmowanych w depozyt lub zarządzanie przez Ministra Finansów od niektórych jednostek sektora finansów publicznych, a także depozytów sądowych szacowane są w 2017 r. na kwotę 509.671 tys. zł.

Odsetki od pożyczek bankowych

Wydatki na odsetki od pożyczek krótkoterminowych na rynku międzybankowym w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa w 2017 r. szacuje się w wysokości 575 tys. zł.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na koszty emisji krajowych spw oraz inne opłaty i prowizje szacuje się w 2017 r. na 61.616 tys. zł. Obejmują one głównie wynagrodzenie agenta emisji obligacji detalicznych (PKO BP), opłaty i wynagrodzenie agenta (BGK) związane z procesem zarządzania płynnością sektora finansów publicznych.

3.3.2 Na wydatki z tytułu obsługi zadłużenia, należności i innych operacji finansowych Skarbu Państwa na rynkach zagranicznych zaplanowano kwotę 10.393.366 tys. zł, tj. o 2,7% więcej niż w ustawie budżetowej na 2016 r.

Na wydatki te składają się:

- a) odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz inne instrumenty finansowe – 9.342.674 tys. zł,
- b) odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek – 790.850 tys. zł,
- c) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje – 259.842 tys. zł.

Odsetki i dyskonto od obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych oraz przepływy związane z innymi instrumentami finansowymi

Wydatki z tytułu odsetek i dyskonta od obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych po uwzględnieniu przepływów związanych z instrumentami pochodnymi zaplanowano na 2017 r. w wysokości 9.342.674 tys. zł. Płatności dotyczą obligacji wyemitowanych od 1997 r. na rynku euro, dolara amerykańskiego, jena japońskiego, franka szwajcarskiego oraz juana chińskiego.

Odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów i pożyczek zaplanowane na 2017 r. w wysokości 790.850 tys. zł będą realizowane na rzecz:

- Europejskiego Banku Inwestycyjnego – w wysokości 673.730 tys. zł. Dotyczą one głównie kredytów na infrastrukturę drogową oraz na projekty związane z nauką i szkolnictwem wyższym, projekty z obszaru gospodarki morskiej, a także związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych oraz współfinansowaniem wkładu z budżetu państwa do wybranych programów/priorytetów w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 i 2014-2020,
- Banku Światowego – w wysokości 109.727 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na: infrastrukturę drogową, usuwanie skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły, wsparcie terenów wiejskich, restrukturyzację sektora węglowego oraz wsparcie reform strukturalnych polskiej gospodarki,
- Banku Rozwoju Rady Europy – w wysokości 7.393 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki od zaciągniętych kredytów, głównie na: projekty usuwania skutków powodzi i ochronę przeciwpowodziową dorzeczy Odry i Wisły, budownictwo czynszowe oraz wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy na terenie Śląska i Małopolski.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji spw na rynkach zagranicznych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2017 r. w wysokości 259.842 tys. zł. Największą pozycję stanowi opłata za gotowość od Elastycznej Linii Kredytowej z Międzynarodowego Funduszu Walutowego, która wynosi 31,9 mln SDR (równowartość 199,2 mln zł). Pozostałe koszty zaplanowane w tej pozycji dotyczą wydatków związanych z przygotowaniem emisji obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych oraz innych kosztów za usługi prawne i bankowe.

3.3.3 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb

Państwa zaplanowano na 2017 r. w wysokości 100 tys. zł, tj. 100% kwoty z ustawy budżetowej na 2016 r. Kwota ta obejmuje wydatki związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi dotyczącymi udzielonych poręczeń Skarbu Państwa.

3.4. Wydatki na realizację projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zaplanowano wydatki budżetu państwa, nieuwzględnione w budżecie środków europejskich, na realizację projektów z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w wysokości 8.943.302 tys. zł, w tym na:

- współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich;
- finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieuwjętych w budżecie środków europejskich;
- finansowanie projektów pomocy technicznej;
- finansowanie potrzeb wynikających z różnic kursowych oraz rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE;
- finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 4.846.486 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane m. in. w ramach:

- 1) Programów Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w tym na:
 - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020,
 - Europejską Współpracę Terytorialną 2014-2020,
 - Europejski Instrument Sąsiedztwa 2014-2020,
 - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
 - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
 - Instrument "Łącząc Europę";
- 2) Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2007-2013, w tym na:
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013,
 - Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2007-2013,
 - Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa 2007-2013;
- 3) Wspólnej Polityki Rolnej;
- 4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 oraz Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;

- 5) Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa;
- 6) innych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich.

Pozostała część wydatków w wysokości 4.096.816 tys. zł została zaplanowana w rezerwach celowych budżetu państwa, z tego:

- w rezerwie celowej poz. 8 – z przeznaczeniem na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich, finansowanie projektów z udziałem środków otrzymywanych od państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), projektów z udziałem innych środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nieujętych w budżecie środków europejskich, projektów pomocy technicznej, Wspólnej Polityki Rolnej, finansowanie potrzeb wynikających z różnic kursowych oraz rozliczeń programów i projektów finansowanych z udziałem środków z UE – 4.077.801 tys. zł;
- w rezerwie celowej poz. 19 – z przeznaczeniem na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym na skutki przechodzące z 2016 r.) oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE oraz środkami z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA (w tym na niektóre skutki przechodzące z 2016 r.) – 19.015 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa poz. 8 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane w budżecie państwa wydatki – w poszczególnych częściach budżetowych – dotyczą przede wszystkim następujących programów:

- 1) Krajowych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w kwocie 1.653.567 tys. zł, z tego na:
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020 kwotę 599.809 tys. zł,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 kwotę 546.504 tys. zł,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 kwotę 303.495 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 kwotę 11.192 tys. zł,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 kwotę 119.376 tys. zł,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020 kwotę 73.191 tys. zł;
- 2) 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020 – w ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 876.968 tys. zł;
- 3) Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiej Współpracy Terytorialnej w częściach budżetowych zaplanowano na 2017 rok wydatki w wysokości 42.265 tys. zł;
- 4) Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa 2014-2020 – w ramach programów zaliczanych do Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w częściach budżetowych zaplanowano na 2017 rok wydatki w wysokości 12.265 tys. zł;
- 5) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 – w częściach budżetowych na 2017 r. zaplanowano wydatki w kwocie 32 110 tys. zł;
- 6) Programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa 2007-2013 – w ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 8.765 tys. zł;
- 7) Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 – w ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 38.403 tys. zł;
- 8) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy – w ramach tego programu zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 12.704 tys. zł;
- 9) Instrumentu "Łącząc Europę" – w częściach budżetowych na 2017 r. zaplanowano kwotę 107.901 tys. zł;
- 10) Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014-2020 – wydatki na 2017 rok w ramach programu zaplanowano w wysokości – 150.435 tys. zł;
- 11) Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 – w ramach tego programu zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 29.929 tys. zł;

- 12) Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywa Finansowa - w ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 5.360 tys. zł;
- 13) Pozostałych programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE, nieujęte w budżecie środków europejskich – w ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 106.927 tys. zł;
- 14) Wspólna Polityka Rolna – w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.768.887 tys. zł.
Z wydatków budżetu państwa finansowane będą następujące zadania:
współfinansowanie płatności Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), działań interwencyjnych, przejściowe wsparcie krajowe dla rolników, a także finansowanie wyprzedzające PROW.

3.5. Wydatki budżetu państwa według działów

Dział		Projekt budżetu państwa na rok 2017
		w tys. zł
1		2
Razem		383.400.363
010	Rolnictwo i łowiectwo	5.126.279
020	Leśnictwo	39.895
050	Rybołówstwo i rybactwo	166.659
100	Górnictwo i kopalnictwo	570.751
150	Przetwórstwo przemysłowe	1.067.618
500	Handel	673.767
550	Hotele i restauracje	20.000
600	Transport i łączność	11.832.189
630	Turystyka	45.552
700	Gospodarka mieszkaniowa	914.550
710	Działalność usługowa	788.870
720	Informatyka	195.244
730	Nauka	5.542.541
750	Administracja publiczna	13.593.225
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2.497.554
752	Obrona narodowa	29.770.479
753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	85.683.298
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	14.314.777
755	Wymiar sprawiedliwości	12.144.123
757	Obsługa długu publicznego	30.400.000
758	Różne rozliczenia	96.329.721
801	Oświata i wychowanie	1.789.997
803	Szkolnictwo wyższe	15.602.005
851	Ochrona zdrowia	7.281.660
852	Pomoc społeczna	3.563.257
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3.814.114
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	109.786
855	Rodzina	36.645.132
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	368.884
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.120.977
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	112.645
926	Kultura fizyczna	274.814

3.6. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa i sądy powszechne

Zgodnie z art. 139 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Minister Finansów włącza do projektu ustawy budżetowej dochody i wydatki Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Najwyższej Izby Kontroli, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego wraz z wojewódzkimi sądami administracyjnymi, Krajowej Rady Sądownictwa, sądownictwa powszechnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka, Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Krajowego Biura Wyborczego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Poniższa tabela przedstawia wydatki dla tych jednostek zaplanowane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017:

Nr części	Nazwa części	Ustawa budżetowa na rok 2016	Projekt ustawy budżetowej na rok 2017	4 / 3
		w tys. zł		%
1	2	3	4	5
01	Kancelaria Prezydenta RP	167.614	168.334	100,4
02	Kancelaria Sejmu	453.401	481.635	106,2
03	Kancelaria Senatu	158.196	181.451	114,7
04	Sąd Najwyższy	100.434	109.694	109,2
05	Naczelný Sąd Administracyjny	441.805	476.488	107,9
06	Trybunał Konstytucyjny	30.650	33.500	109,3
07	Najwyższa Izba Kontroli	270.832	284.841	105,2
08	Rzecznik Praw Obywatelskich	35.619	41.039	115,2
09	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	29.253	38.080	130,2
10	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	19.287	24.683	128,0
11	Krajowe Biuro Wyborcze	86.421	71.447	82,7
12	Państwowa Inspekcja Pracy	314.226	332.553	105,8
13	Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	269.141	313.747	116,6
14	Rzecznik Praw Dziecka	11.179	12.379	110,7
15	Sądy powszechne	7.043.066	7.348.570	104,3
52	Krajowa Rada Sądownictwa	13.216	52.188	394,9
Razem		9.444.340	9.970.629	105,6

Ustalono na 2017 rok wydatki urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa wynoszą 9.970.629 tys. zł, tj. o 5,6% więcej niż w ustawie budżetowej na rok 2016. Ze środków tych na wydatki bieżące zaplanowano 9.420.145 tys. zł (105,3% planu na 2016 r.), a na majątkowe 550.484 tys. zł (110,1% planu na rok 2016).

W ramach wyżej wymienionych wydatków finansowane będą:

- koszty utrzymania i funkcjonowania urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 2.497.317 tys. zł, w tym świadczenia na rzecz osób fizycznych – 124.904 tys. zł, wydatki bieżące – 2.083.179 tys. zł, (w tym na wynagrodzenia i pochodne m.in. dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa, uposażenia parlamentarzystów – 1.569.091 tys. zł), dotacje celowe – 91.850 tys. zł, wydatki majątkowe – 197.384 tys. zł;
- uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne – 432.546 tys. zł;
- nakłady na funkcjonowanie sądów powszechnych (rejonowych, okręgowych i apelacyjnych) – 7.000.614 tys. zł;
- dotacja dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa – 30.000 tys. zł; środki te przeznaczone będą na realizację programów rewaloryzacji zespołów zabytkowych Krakowa;
- środki na działalność związaną z ochroną pamięci walk i męczeństwa – 10.152 tys. zł.

Ponadto zaplanowano rezerwę celową na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum przeznaczoną na wybory uzupełniające do Senatu RP, przedterminowe, uzupełniające i ponowne wybory samorządowe, referenda lokalne oraz ewentualne referendum ogólnokrajowe w wysokości 111.612 tys. zł.

3.7. Obrona narodowa

Wydatki na obronę narodową na 2017 rok zaplanowane zostały w wysokości 37.352.000 tys. zł, co stanowi 2,01% przewidywanego wykonania Produktu Krajowego Brutto roku 2016.

W ramach tej kwoty środki w wysokości:

- 37.152.000 tys. zł stanowią 2% przewidywanego wykonania Produktu Krajowego Brutto roku 2016, stosownie do zapisów art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Obejmują one wydatki w części budżetu państwa obrona narodowa oraz w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu państwa. W ramach tej kwoty 10.120.454 tys. zł zaplanowano na wydatki majątkowe, co stanowi 27,2% wydatków obronnych i gwarantuje realizację postanowień ww. ustawy. Natomiast na badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie obronności przeznaczone zostały środki w wysokości 928.825 tys. zł; kwota ta stanowi 2,5% wydatków obronnych, zgodnie z zapisami ww. ustawy;
- 200.000 tys. zł zgodnie z uchwałą Nr 73 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2016 r. przeznaczone na finansowanie programu wieloletniego „Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)” – środki zabezpieczone w rezerwie celowej poz. 82, w dziale obrona narodowa.

W części obrona narodowa w ramach zaplanowanej kwoty 36.734.856 tys. zł sfinansowane będą:

- wydatki majątkowe przeznaczone głównie na realizację inwestycji i zakupy inwestycyjne resortu obrony narodowej oraz na współfinansowanie programów inwestycyjnych NATO – 10.103.554 tys. zł;
- wydatki osobowe, tj. uposażenia żołnierzy i funkcjonariuszy oraz świadczenia pieniężne relacjonowane do uposażeń oraz wynagrodzenia pracowników cywilnych wraz z pochodnymi – 8.778.529 tys. zł;
- wydatki na zakup usług remontowych, zdrowotnych, telekomunikacyjnych i pozostałych oraz na zakup materiałów i wyposażenia, energii oraz środków żywności – 7.497.503 tys. zł;
- emerytury i renty dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy – 6.609.339 tys. zł;
- pozostałe wydatki bieżące – 1.573.595 tys. zł;
- dotacje na zadania związane z obronnością – 1.180.720 tys. zł;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 991.616 tys. zł.

Na modernizację techniczną Sił Zbrojnych RP przeznaczona została kwota 9.499.575 tys. zł, z tego 7.060.300 tys. zł dotyczy realizacji programu wieloletniego „Priorytetowe zadania modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów

operacyjnych”, którego celem jest zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

Środki w wysokości 417.144 tys. zł zaplanowane w dziale obrona narodowa w innych częściach budżetu przeznaczone zostaną na sfinansowanie:

- projektów badawczych i celowych w dziedzinie obronności – 324.787 tys. zł;
- „Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych” – 37.066 tys. zł;
- działalności jednostek organizacyjnych prokuratury powszechnej właściwych w sprawach wojskowych – 30.491 tys. zł,
- zadań wynikających z „Programu Mobilizacji Gospodarki” – 24.800 tys. zł.

3.8. Środki własne Unii Europejskiej

Część budżetowa 84 – Środki własne Unii Europejskiej została utworzona w celu dokonywania płatności polskiej składki członkowskiej do budżetu ogólnego UE (tzw. środków własnych UE). Wpłata ta wynika z konieczności wypełnienia traktatowego zobowiązania Polski wobec UE.

Od roku 2014 obowiązują nowe wieloletnie ramy finansowe UE (WRF) na lata 2014-2020, z nowymi limitami zobowiązań oraz płatności. W tym okresie kwestie dotyczące kalkulacji poszczególnych elementów składek oraz nowych mechanizmów korekcyjnych regulować będzie nowa *Decyzja Rady nr 2014/335/UE, Euratom z dnia 26 maja 2014 r. o systemie środków własnych UE*. Przepisy przedmiotowej decyzji wejdą w życie po jej ratyfikacji przez wszystkie państwa członkowskie UE, co najprawdopodobniej nastąpi do końca 2016 r.

Kalkulacja wysokości środków własnych na 2017 r. jest oparta na projekcie budżetu UE przedłożonym przez Komisję Europejską wyrażonym w EUR oraz dodatkowo uwzględnia skutki finansowe na 2017 r. wynikające z wejście w życie zapisów ww. nowej decyzji o systemie środków własnych UE. W efekcie szacuje się, że polska składka na 2017 r. wyniesie łącznie 4.144,2 mln EUR, co stanowi ok. 18.165,4 mln zł (przy uwzględnieniu przyjętego na posiedzeniu Komitetu Doradczego ds. Środków Własnych UE kursu dla prognozy składki członkowskiej na 2017 r. wynoszącego 4,3833 PLN/EUR).

Należy przy tym zauważyć, że ostateczna wielkość wpłat poszczególnych państw członkowskich z tytułu środków własnych UE jest znana dopiero po zakończeniu procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski i Radę UE, co z reguły następuje w grudniu roku poprzedzającego dany rok budżetowy. Ponadto poziom wydatków budżetu ogólnego UE może zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego na podstawie nowelizacji budżetu, co może pociągać za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych państw członkowskich.

W ustawie budżetowej na 2016 rok w części 84 zostały zaplanowane wydatki w kwocie 19.243.582 tys. zł. Na 2017 rok szacuje się kwotę płatności do budżetu UE na poziomie 18.165.412 tys. zł, w tym:

- wpłata obliczona na podstawie Dochodu Narodowego Brutto (DNB) – 11.715.880 tys. zł;
- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług (VAT) - 2.484.695 tys. zł;
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych – 2.641.552 tys. zł;
- wpłata z tytułu udziału w opłatach cukrowych – 59.876 tys. zł;

- wpłata z tytułu finansowania rabatu brytyjskiego – 1.127.965 tys. zł;
- wpłata z tytułu finansowania obniżki wkładów opartych na DNB – 135.444 tys. zł.

Niższa niż w 2016 r. prognoza wysokości składki wynika z dodatkowego uwzględnienia w 2016 r. skutków finansowych wejścia w życie przepisów nowej decyzji o systemie środków własnych za lata przeszłe tj. 2014-2015 r. Dodatkowo wynika z niższego poziomu płatności w projekcie budżetu UE na 2017 r. w stosunku do budżetu UE na 2016 r.

4. Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych dla pracowników objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 966) zostały ustalone łącznie z rezerwami celowymi w wysokości 31.066.182 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy) i w porównaniu do roku 2016 (bez rezerw celowych – 29.917.708 tys. zł) wzrosły o kwotę 1.148.474 tys. zł, co stanowi 3,8%.

Kwota ta uwzględnia dodatkowe środki na wynagrodzenia na poziomie prognozowanej średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok 2017 – w wysokości 1,3% dla wszystkich grup pracowniczych. Łączny koszt dla budżetu państwa z ww. tytułu, który obejmuje również wynagrodzenia finansowane w ramach dotacji, subwencji, pochodne od wynagrodzeń oraz wydatki, które ustalane są w relacji do wynagrodzeń wynosi około 1,4 mld zł.

Dane w zakresie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące kwot wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń oraz osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń prezentowane są w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków.

Prezentowane kwoty w 2017 r. obejmują wynagrodzenia i inne świadczenia wynikające ze stosunku pracy oraz uposażenia, nagrody roczne i uznaniowe oraz dodatkowe uposażenia roczne, a także zapomogi przysługujące na podstawie odrębnych ustaw żołnierzom i funkcjonariuszom.

Zmiany wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych w 2017 r., w porównaniu do ustawy budżetowej na rok 2016 (bez rezerw celowych), wynikają przede wszystkim z następujących tytułów:

- 1) przyznania poszczególnym dysponentom dodatkowych środków na wynagrodzenia na poziomie prognozowanej średniorocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok 2017 – w wysokości 1,3%;
- 2) wzrostu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz nagrody rocznej funkcjonariuszy;
- 3) skutków przechodzących związanych z rozdysponowaniem rezerw celowych z roku 2016, w tym m.in. na sfinansowanie wydatków związanych z bieżącą działalnością Krajowego Ośrodka Zapobiegania Zachowaniom Dysocjalnym;
- 4) zwiększenia liczebności Sił Zbrojnych RP wraz z funduszem uposażeń z uwagi na konieczność wzmocnienia jednostek wojskowych tzw. „ściany wschodniej”;

- 5) utworzenia nowych rezerw celowych, w tym m.in. na zwiększenie zatrudnienia niezbędnego do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie, dotyczących m.in. szacowania szkód łowieckich;
- 6) zwiększenia funduszu wynagrodzeń:
- ministra właściwego do spraw obrony narodowej z przeznaczeniem na zwiększenie zatrudnienia pracowników cywilnych w związku z koniecznością zabezpieczenia nowych zadań realizowanych przez Siły Zbrojne RP związanych m.in. z kontynuacją tworzenia Wojsk Obrony Terytorialnej, zabezpieczeniem obsługi wojsk sojuszników,
 - ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu wynagrodzeń pracowników Ochotniczych Hufców Pracy,
 - ministra właściwego do spraw rolnictwa z przeznaczeniem na wzrost wynagrodzeń w szkołach rolniczych, tj. w szkołach zawodowych oraz w internatach i bursach szkolnych,
 - urzędów wojewódzkich na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie,
- 7) podwyżek wynagrodzeń sędziów, prokuratorów i asesorów prokuratorskich;
- 8) zmniejszenia funduszu wynagrodzeń ministra właściwego do spraw skarbu państwa w związku z planowaną likwidacją Ministerstwa Skarbu Państwa.

Rozdział VI

Programy wieloletnie

W rozdziale zaprezentowano omówienie programów wieloletnich w układzie zadaniowym, które będą realizowane w 2017 r. Zestawienie programów wieloletnich w formie tabelarycznej, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zamieszczone zostało w załączniku nr 10 do projektu ustawy budżetowej, opracowanym w szczególności określonej w art. 122 ust. 2. Dla każdego z ujętych w nim programów wieloletnich wskazano podstawę prawną oraz określono: jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, okres jego realizacji, łączne nakłady (w tym z budżetu państwa) na realizację programu, wysokość wydatków budżetowych w roku budżetowym oraz w dwóch kolejnych latach budżetowych, a także mierniki określające stopień realizacji celu.

W układzie zadaniowym, wszystkie programy wieloletnie wykazywane są zasadniczo w ramach jednej podziałki klasyfikacji zadaniowej. W uzasadnionych przypadkach dysponenci mogą ująć dany program wieloletni w ramach więcej niż jednego zadania/działania dla danego programu wieloletniego (uwzględniając podział programu na obszary/priorytety), z zachowaniem zasady ciągłości ujęcia programu w układzie zadaniowym w latach poprzednich. Niektóre programy zostały więc wykazane w więcej niż w jednym zadaniu/działaniu (np. program wieloletni pn. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej).

W uzasadnieniu zamieszczonym poniżej zawarto dodatkowo omówienie jakie działania/prace przewiduje się wykonać w szczególności w 2017 r. w ramach realizacji każdego z opisanych programów oraz jakie będą one miały znaczenie dla pełnego zrealizowania celu programu w ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich.

W 2017 r. realizowanych będzie 39 programów wieloletnich, na które zaplanowano łączne wydatki budżetowe w wysokości 16 767 892 tys. zł, w tym 1 287 244 tys. zł z rezerw celowych, natomiast 15.480.648 tys. zł z poszczególnych części budżetowych.

1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Wieloletni „*Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **12. Środowisko**, zadania 12.1. W *System ochrony środowiska i informacji o środowisku*, podzadania 12.1.6. W *Gospodarka odpadami*, działania 12.1.6.2. *Przedsięwzięcia w zakresie gospodarowania odpadami*. Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. z późn. zm.

Koordynatorem realizacji Programu jest Minister Rozwoju.

W ramach Programu realizowane są działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym, oraz przedsięwzięcia wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczania kraju z azbestu.

Program wspiera również działania w zakresie: usuwania oraz unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest, minimalizacji negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacji szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. Realizacja Programu przewiduje także wprowadzenie nowych działań, tj.: wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu, składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych oraz pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Całkowite koszty Programu w latach 2009-2032 wynoszą 40.400.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 2.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Wycofanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski	Ministerstwo Rozwoju	Liczba gmin, na terenie których przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest	2.478

W 2017 r. planowane jest uruchomienie ogólnopolskiego programu szkoleniowego w zakresie bhp w kontakcie z azbestem dla uczniów szkół technicznych o kierunku budownictwo, który umożliwi uzyskanie uprawnień w zakresie bezpiecznego zabezpieczania i usuwania wyrobów zawierających azbest. W 2017 r. i w latach kolejnych konieczne jest zapewnienie utrzymania Bazy Azbestowej wraz z przeprowadzeniem jej modernizacji, związanej z niezbędnym dostosowaniem do wymagań systemów teleinformatycznych. Dla jednostek samorządu terytorialnego zostanie uruchomiona możliwość uzyskania dotacji na działania edukacyjno-informacyjne oraz na inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Działania te mają zapewnić osiągnięcie wartości miernika na poziomie 2.478 gmin korzystających z Bazy Azbestowej.

2. Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023

Wieloletni „Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2023” realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.1. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadania 6.1.4. *Wsparcie projektów inwestycyjnych* (i działania 6.1.4.1. o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 122/2011 Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2011 r. z późn. zm.

Podmiotem odpowiedzialnym za realizację Programu jest Minister Rozwoju.

W ramach realizacji Programu udzielana jest z budżetu państwa pomoc publiczna przeznaczona na wsparcie finansowe przedsięwzięć inwestycyjnych o istotnym znaczeniu dla polskiej gospodarki. Program ukierunkowany jest przede wszystkim na zapewnienie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, m.in. poprzez zwiększanie udziału inwestycji innowacyjnych oraz tworzenie miejsc pracy o wysokiej produktywności, m.in. w sektorze motoryzacyjnym, lotniczym, elektronicznym oraz biotechnologii. Realizowane w ramach Programu działania polegają na bezpośrednim wspieraniu inwestycji w sektorach wysokich technologii (high-tech), co przyczynia się do rozwoju i wzmacniania przewagi konkurencyjnej polskiej gospodarki. W sektorach tych koncentruje się większość światowych przepływów bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Zakłada się, iż w wyniku realizacji inwestycji objętych całością Programu wieloletniego zostaną zrealizowane projekty o wartości przekraczającej 963 mln zł oraz zostanie utworzonych co najmniej 27,5 tys. miejsc pracy. Program wieloletni wpisuje się także cele przyjętych strategii rozwoju, tj.: Strategii Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (przyjętej przez Radę Ministrów dnia 25 września 2012 r.), Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2023 wynoszą 963.400 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 97.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Wzrost innowacyjności oraz konkurencyjności polskiej gospodarki	Ministerstwo Rozwoju	Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w danym roku dzięki systemowi wsparcia inwestorów	2.500

W roku 2017 r. planowana jest kontynuacja działań wspierających przedsięwzięcia inwestycyjne, które mają skutkować utworzeniem 2.500 nowych miejsc pracy.

3. Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021

Program wieloletni „*Udział Polski w Programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw w latach 2015-2021*” realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, w zadaniu

6.1 W. *Wsparcie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki*, podzadaniu 6.1.2.W
Tworzenie warunków do zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstw, działaniu 6.1.2.1.
Wspieranie współpracy w systemie innowacji.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 17/2015 Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2015 r. *w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Udział Polski w programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz w instrumentach finansowych programów UE wspierających konkurencyjność przedsiębiorstw, w latach 2015-2021”.*

Program realizuje Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP), nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Rozwoju.

Celem programu jest zapewnienie finansowania wkładu własnego czterech polskich konsorcjów wchodzących w skład sieci Enterprise Europe Network, wybranych przez Komisję Europejską w drodze konkursu (finansowanego w 60% przez Komisję Europejską w ramach programu COSME), a także sfinansowanie prac Krajowego Punktu Kontaktowego ds. instrumentów finansowych programów ramowych UE, działającego przy Związku Banków Polskich. Przyczyni się to w znacznym stopniu do poprawy konkurencyjności polskich przedsiębiorstw oraz umożliwi przedsiębiorcom dostęp do zintegrowanych usług (w tym z zakresu innowacyjności i internacjonalizacji) oraz instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych, takich jak: *COSME, CIP, Horyzont 2020, 7 Program Ramowy, Program UE na rzecz przemian i innowacji społecznych oraz program Kreatywna Europa.*

Z oferowanych instrumentów finansowych skorzystały już m.in.: trzy polskie instytucje finansowe (Idea Bank S.A., Raiffeisen Leasing Polska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego współpracujący z 11 bankami), które uzyskały status pośredników finansowych instrumentu gwarancyjnego programu COSME. Dzięki realizacji programu wieloletniego przedsiębiorcy mają zapewniony dostęp do bezpłatnych, kompleksowych usług informacyjnych i doradczych oferowanych przez 30 polskich ośrodków Enterprise Europe Network, usług z zakresu innowacji i transferu technologii, pomocy w poszukiwaniu partnerów technologicznych i handlowych. Ośrodki te organizują także seminaria informacyjne, konferencje, panele konsultacyjne i imprezy kooperacyjne (targi i misje).

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2021 wynoszą 164.045 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 10.035 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zapewnienie udziału polskich podmiotów w programie na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) oraz wykorzystanie dla poprawy konkurencyjności przedsiębiorstw instrumentów finansowych oferowanych w ramach programów unijnych	Minister Rozwoju, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	Ogólna liczba odbiorców działań realizowanych przez instytucje wspierane w ramach Programu (w os.)	30.000

W 2017 r. zostaną zawarte z PARP – realizatorem programu – umowy wykonawcze do umów ramowych zawartych w 2015 r. Na ich podstawie zostaną przekazane środki na kontynuowanie zadań realizowanych w ramach Programu.

4. Program ochrony brzegów morskich

Wieloletni „*Program ochrony brzegów morskich*” na lata 2004-2023 realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.3. *Ochrona brzegów i ograniczenie oddziaływania na środowisko morskie*, działania 19.3.3.1. *Ochrona brzegów morskich*.

Program został przyjęty ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Program ochrony brzegów morskich*” (Dz. U. z 2003 r. Nr 67, poz. 621, z późn.zm.).

Nadzór nad realizacją Programu przez Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

W ramach Programu podejmuje się zadania dotyczące:

- 1) budowy, rozbudowy i utrzymywania systemu ochrony brzegów morskich przed erozją morską i powodzią od strony morza;
- 2) zapewnienia minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego;
- 3) monitorowania brzegów morskich, a także wykonywania czynności, prac i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego na całej długości polskiego wybrzeża;
- 4) zapewnienia położenia brzegu morskiego po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego.

Całkowite koszty Programu w latach 2004-2023 wynoszą 911.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 34.000 tys. zł.

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Zapewnienie minimalnych poziomów bezpieczeństwa brzegu morskiego oraz jego położenie po odwodnej stronie granicznej linii ochrony brzegu morskiego	Urzędy Morskie w Gdyni, Słupsku i Szczecinie	Długość linii brzegowej zabezpieczonej w ciągu roku przed zjawiskiem erozji i powodzi od strony morza (w km)	6,59

W ramach realizacji Programu w roku 2017 zaplanowano do wykonania prace związane ze sztucznym zasilaniem brzegu na wysokości Władysławowo – Kuźnica oraz Kuźnica – Jurata, prace związane z wykonaniem opaski brzegowej pomiędzy Niechorzem a Rewalem, wykonanie sztucznego zasilania plaży w Niechorzu, przebudowę opaski brzegowej w Jarosławcu, umocnienia brzegowe oraz monitoring – skanowanie laserowe w rejonie Zalewu Szczecińskiego, a także strefy brzegowej południowego Bałtyku.

5. Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską

Program wieloletni „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” na lata 2016-2022 (z zapewnieniem finansowania w latach 2017-2022), realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.3. *Transport morski i żegluga śródlądowa*, podzadania 19.3.5. *Rozwój infrastruktury dostępowej od strony morza* (i działania 19.3.5.1. o tej samej nazwie). Program został ustanowiony uchwałą Nr 57/2016 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2016 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Urząd Morski w Gdyni sprawuje Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Głównym celem realizacji programu jest otwarcie Zalewu Wiślanego na Morze Bałtyckie oraz na inne istniejące drogi wodne, co przyczyni się do zniesienia istniejących barier infrastrukturalnych, ograniczających obecnie rozwój północno-wschodniej części Polski. Powstała nowa droga wodna, podlegająca w całości polskiej jurysdykcji, będzie również gwarancją swobodnej żeglugi statków wszystkich bander do portu w Elblągu oraz do innych portów Zalewu Wiślanego.

Realizacja Programu przyczyni się m.in. do:

- 1) otwarcia swobodnego dostępu od strony morza do polskich portów Zalewu Wiślanego dla jednostek morskich oraz jachtów;
- 2) poprawy bezpieczeństwa w regionie poprzez wprowadzenie swobody żeglugi polskich jednostek marynarki wojennej i straży granicznej do portu w Elblągu, będącego zewnętrzną granicą Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej;
- 3) rozwoju sektora transportu morskiego;

- 4) skrócenia czasu przepływu pomiędzy Elblągiem i portami w Gdańsku lub Gdyni, co pozwoli na obniżenie kosztów transportu i mniejsze obciążenie dla środowiska naturalnego;
- 5) rozwoju żeglugi pasażerskiej – szacuje się, że dzięki realizacji Programu liczba pasażerów znacząco wzrośnie;
- 6) rozwoju sektora usług turystycznych i okołoturystycznych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2022 wynoszą 880.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 4.130 tys. zł.

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Zapewnienie bezpieczeństwa regionu oraz umożliwienie wzrostu gospodarczego poprzez ustanowienie drogi wodnej, umożliwiającej swobodny i całoroczny dostęp statków morskich wszystkich bander do Elbląga jako morskiego portu Unii Europejskiej	Urząd Morski w Gdyni	Długość toru podejściowego wraz z infrastrukturą (w %)	_*

*wynik procesu w 2017 roku jest niemierzalny ze względu na fakt, iż planowane są wyłącznie prace projektowe.

W 2017 r. planowane są prace projektowe m. in. polegające na opracowaniu koncepcji, projektu budowlanego i wykonawczego, raportu oddziaływania na środowisko, wykonaniu badań geotechnicznych oraz badań modelowych falowania i ruchu rumowiska.

6. Budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku

Program wieloletni „Budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku” na lata 2011-2018, realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, a także działania 9.1.1.2.W *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym* oraz działania 9.1.1.4.W *Ochrona zabytków wpisanych do rejestru i nadzór konserwatorski*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 169/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r. z późn. zm. Realizacja programu została przedłużona uchwałą Nr 77/2016 Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2016 r., w związku z czym zakłada się zakończenie Programu w 2018 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach realizacji Programu wspierana jest budowa kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, który tworzyć będą następujące inwestycje:

- nowy budynek muzealno-edukacyjny (o powierzchni użytkowej 5,83 tys. m²) – pełniący funkcje: wystawową, edukacyjną, publiczną oraz socjalną,
 - zaprojektowanie i budowa ekspozycji stałej o powierzchni około 2,13 tys. m² (w tym antresola o powierzchni 0,83 tys. m²),
 - willa „Milusin” (rodzinny dworek Aleksandry i Józefa Piłsudskich),
 - „Drewniak” oraz „Willa Bzów”,
- a także park i ogród.

Muzeum pełnić będzie rolę ponadregionalnego ośrodka edukacyjno-badawczego, który zajmie się upowszechnianiem wiedzy dotyczącej dokonań Józefa Piłsudskiego oraz promocją Polski jako kraju, który uchronił Europę przed totalitaryzmem bolszewickim. Placówka będzie dokumentować rolę i miejsce Józefa Piłsudskiego w dziejach narodu i państwa polskiego, gromadzić pamiątki związane z jego życiem osobistym i działalnością polityczną, kreując i promując postawy obywatelskiego patriotyzmu z wykorzystaniem nowoczesnych, interaktywnych form kontaktu ze zwiedzającymi oraz multimedialnych ekspozycji zgromadzonych eksponatów. Muzeum zapewni także warunki historykom, naukowcom i badaczom oraz uczniom i studentom, którzy będą chcieli skorzystać z zaplecza naukowego działającego w Muzeum.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2018 wynoszą 205.795 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 115.648 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Stworzenie obiektu kultury, umacniającego naszą tożsamość narodową, upowszechniającego wiedzę o dziejach ojczystych i uchronienie przed zniszczeniami „Enklawy historycznej”, bezcennego z historycznego punktu widzenia, fragmentu naszego narodowego dziedzictwa	Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	5.830
		Powierzchnia obiektów zabytkowych poddanych rewaloryzacji i adaptacji w m ²	827

Zgodnie z założeniami Programu na 2017 r. planowana jest przede wszystkim kontynuacja budowy nowego budynku i wystawy głównej oraz prace w budynkach zabytkowych wchodzących w skład kompleksu muzealnego.

7. Budowa Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku

Program wieloletni „Budowa Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku” na lata 2011-2017, realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*,

podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, na poziomie działania 9.1.1.2. *Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 31/2011 Rady Ministrów z dnia 4 stycznia 2011 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją Programu przez Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach Programu realizowana jest budowa Muzeum, w którym przedstawiona zostanie historia wojny we wszystkich jej aspektach oraz budowa wystawy stałej. Działalność wystawiennicza, edukacyjna i badawcza, która prowadzona będzie przez tę instytucję kultury przyczyni się do upowszechniania wiedzy o II wojnie światowej oraz do pielęgnowania pamięci o jej ofiarach i bohaterach. Funkcjonowanie Muzeum sprzyjać również będzie promowaniu Polski jako kraju wartości i postaw obywatelskich, realizującego program zbliżania do siebie ludzi. Budowa nowoczesnej instytucji muzealnej przyczyniać się będzie także do zwiększenia atrakcyjności turystycznej Gdańska i województwa pomorskiego.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2017 wynoszą 448.932 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 49.271 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Stworzenie nowoczesnego Muzeum, w którym opowiedziana zostanie historia II Wojny Światowej we wszystkich jej aspektach	Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	26.200

Zgodnie z uchwałą Rady Ministrów Nr 207/2015 z dnia 30 października 2015 r. w okresie listopad 2016 – styczeń 2017 przewidziano zakończenie budowy Muzeum, rozliczenie finansowe oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie. Zaplanowane na styczeń 2017 zakończenie produkcji, montażu i rozliczenia finansowego wystawy wraz z przygotowaniem do otwarcia wystawy głównej będzie oznaczało osiągnięcie zakładanej wartości miernika powierzchni użytkowej budowanych obiektów o wielkości 26.200 m². Rok 2017 jest ostatnim rokiem realizacji programu.

8. Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie

Program wieloletni „*Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie*” na lata 2016-2019 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci*

narodowej w kraju i za granicą, działania 9.1.1.2. Ochrona, udostępnianie, digitalizacja i popularyzacja zasobów dóbr kultury i propagowanie wiedzy o dziedzictwie kulturowym. Program został ustanowiony uchwałą Nr 118/2015 Rady Ministrów z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Budowa Muzeum Historii Polski w Warszawie”.

Nadzór nad realizacją programu przez Muzeum Historii Polski w Warszawie sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W ramach programu wieloletniego w budynku na terenie Cytadeli Warszawskiej powstanie obiekt stanowiący siedzibę Muzeum Historii Polski w Warszawie o powierzchni ok. 24 tys. m² (w tym ekspozycja stała o powierzchni 7 tys. m² oraz wystawy czasowe na powierzchni 1,5 tys. m²). Muzeum stanowiące jedno z najważniejszych przedsięwzięć polskiej polityki pamięci, będzie jedną z najnowocześniejszych tego typu placówek w Polsce. Muzeum będzie prezentować najważniejsze wątki polskiej historii - państwa i narodu – ze szczególnym uwzględnieniem tematyki wolności – tradycji polskiego parlamentaryzmu, instytucji i ruchów obywatelskich oraz walki o wolność i niepodległość. Stała ekspozycja Muzeum będzie ukazywać najważniejsze wątki z dziejów Polski od X do XXI wieku.

Centralne miejsce znajdzie w niej historia wolności w Polsce (dzieje parlamentaryzmu – kształtowanie się polskiej demokracji (Konstytucja 3 Maja), ruchów niepodległościowych i obywatelskich) od czasów republiki szlacheckiej w XVI wieku aż po „Solidarność”.

Prezentacja będzie miała w dużej części charakter narracyjny, przy wykorzystaniu zbiorów (pozyskanych, planowanych do zakupu, depozytów) oraz najnowocześniejszych instalacji wystawienniczych, w tym technik audiowizualnych i multimedialnych. Zastosowana technika ma ułatwić zwiedzającym doświadczanie atmosfery dawnych epok, a jednocześnie pomoże zgromadzić bogate zasoby wiedzy o historii i kulturze polskiej.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2019 wynoszą 310.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 77.200 tys. zł.

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Stworzenie nowoczesnego budynku Muzeum, w którym zostanie zorganizowana wystawa stała przedstawiająca historię Polski w sposób atrakcyjny i przystępny dla odbiorców w kraju i zagranicy	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego / Muzeum Historii Polski w Warszawie	Powierzchnia użytkowa budowanych obiektów w m ²	24.000

W 2017 r. planowane jest przede wszystkim zakończenie prac projektowych, uzyskanie pozwolenia na budowę oraz rozstrzygnięcie postępowania przetargowego na Głównego Wykonawcę budynku oraz rozpoczęcie prac budowlanych.

9. Europejska Stolica Kultury 2016

Program wieloletni „*Europejska Stolica Kultury 2016*” realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2. *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy*, podzadania 9.2.1. o tej samej nazwie, a także działania: 9.2.1.4. *Wspieranie i promowanie wydarzeń kulturalnych*. Program został ustanowiony uchwałą Nr 121/2015 Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Narodowe Forum Muzyki sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (który jednocześnie koordynuje program). Przedsięwzięcia realizowane w ramach PW ESK 2016 ukierunkowane są na zwiększenie spójności społecznej, rozwój społeczności lokalnych oraz środowiska twórców kultury. Będą ponadto stymulować rozwój potencjału ekonomicznego oraz zaplecza infrastrukturalnego miasta. Realizacja Programu ma na celu zwiększenie atrakcyjności Polski, regionu Dolnego Śląska i Miasta Wrocław, kompleksową prezentację na arenie międzynarodowej polskiej kultury oraz kształtowanie zrozumienia, że kultura mieści się w rozumieniu nowoczesnej polityki rozwoju, a realizacja działań kulturalnych podnosi kompetencje kulturowe i społeczne, przyczyniając się tym samym do długofalowego procesu budowania kapitału społecznego i intelektualnego całej Europy.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2017 wynoszą 210.450 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 3.000 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zwiększenie atrakcyjności Polski, regionu Dolnego Śląska i miasta Wrocław poprzez organizację ESK 2016, kompleksowa prezentacja na arenie międzynarodowej polskiej kultury w całej rozciągłości i bogactwie	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego / Narodowe Forum Muzyki	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach realizowanych w ramach ESK (narastająco) / Liczba wydarzeń (narastająco)	1813000/106

Główne działania realizowane w ramach Programu realizowane są w roku 2016.

Rok 2017 to przede wszystkim działania związane z zamknięciem i rozliczeniem

Programu. W roku 2017 będą jednakże kontynuowane przedsięwzięcia zaplanowane jako projekty wieloletnie. Są to m.in.: AIR WRO, Dolnośląska Platforma ESK 2016+,

Wolontariat 2016 – Animatorzy Kultury, Teatr + oraz projekty edukacji: filmowej, artystycznej i kulturalnej. Wymienione projekty są częścią całego programu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury, który obejmuje zarówno projekty o charakterze *key events* (wg aplikacji) jak i długofalowe programy uruchamiające procesy społeczne związane z nowymi modelami uczestnictwa w kulturze.

10. Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy – IV etap, okres realizacji: lata 2017-2019

Program wieloletni „*Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*” – IV etap, okres realizacji: lata 2017-2019 realizowany będzie w 2017 r. w ramach dwóch działań w zakresie:

- **funkcji 10. *Nauka polska***, zadania 10.2. *Badania naukowe służące praktycznym zastosowaniom*, podzadania 10.2.1. *Wspieranie badań stosowanych, prac rozwojowych oraz komercjalizacji wyników B+R*, działania 10.2.1.2. *Finansowanie badań stosowanych*;
- **funkcji 14. *Rynek pracy***, zadania 14.2. *Budowa nowoczesnych stosunków pracy i warunków pracy*, podzadania 14.2.1. *Tworzenie ram prawnych stosunków i warunków pracy*, działania, 14.2.1.2. *Promocja i poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 203/2015 Rady Ministrów z dnia 26 października 2015 r. Nadzór nad realizacją i wdrażaniem wyników Programu, przez głównego wykonawcę i koordynatora – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, przy współpracy Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Program stanowi jedno z działań państwa na rzecz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy w Polsce, stanowiąc jednocześnie realizację zadań wynikających z dokumentów międzynarodowych i krajowych w tym zakresie. Realizacja programu polega na opracowaniu innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania. Wykorzystanie wyników programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych. W ramach realizacji Programu zostaną podjęte działania polegające w szczególności na:

- 1) opracowywaniu i udoskonalaniu rozwiązań umożliwiających rozwój oraz zachowanie zdolności do pracy w celu zapobiegania wykluczeniu z rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych;
- 2) rozwijaniu metod i narzędzi do zapobiegania i ograniczania ryzyka zawodowego w środowisku pracy, z uwzględnieniem nowych oraz narastających czynników ryzyka;

- 3) kształtowaniu i promowaniu kultury bezpieczeństwa przez doskonalenie zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, a także rozwijaniu nowoczesnego systemu edukacji oraz informacji społeczeństwa.

Całkowite koszty Programu w latach 2017-2019 wynoszą 93.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 30.500 tys. zł, z tego w części 28 – Nauka w kwocie 9.500 tys. zł oraz w części 31 – Praca w kwocie 21.000 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych poprawiających warunki i bezpieczeństwo pracy		Liczba produktów (rozwiązań prewencji technicznej i organizacyjnej) programu wieloletniego w części B	0
Opracowanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych i technicznych, ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii, metod i systemów zarządzania, których wykorzystywanie przyczyni się do znaczącego ograniczania liczby osób zatrudnionych w warunkach narażenia na czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe oraz ograniczenia związanych z nimi wypadków przy pracy, chorób zawodowych i wynikających z tego strat ekonomicznych i społecznych	Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy instytut Badawczy	Liczba zadań w zakresie służb państwowych w danym roku	88

Rok 2017 jest pierwszym rokiem realizacji IV etapu programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy”. Zgodnie z harmonogramem, w tym okresie będą prowadzone działania mające na celu wykonanie pierwszych etapów 88 zadań realizowanych w zakresie służb państwowych. Planowane są prace nad przygotowaniem dokumentacji do uruchomienia programu przez głównego wykonawcę i koordynatora programu – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy polegające na: opracowaniu kosztorysu programu, stworzeniu wykazu aparatury naukowo-badawczej, podpisaniu umów na projekty badawcze dotyczące innowacyjnych rozwiązań ukierunkowanych m. in. na rozwój zasobów ludzkich, nowych technologii, metod i systemów zarządzania.

11. Priorytetowe Zadania Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych

Program wieloletni „*Priorytetowe Zadania Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych*” na lata 2014-2022 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**, w zadaniu 11.1. *Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP (w podzadaniach 11.1.1. Zdolność do dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP; 11.1.2. Zdolność do rozpoznania; 11.1.3. Zdolność do rażenia sił przeciwnika, 11.1.4. Zdolność do zabezpieczenia logistycznego działań, 11.1.5. Zdolność do przetrwania i ochrony wojsk, 11.1.7. Zabezpieczenie systemu szkolenia i wykorzystania doświadczeń.* Program został ustanowiony uchwałą Nr 164/2013 Rady Ministrów z dnia 17 września 2013 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „*Priorytetowe Zadania Modernizacji Technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w ramach programów operacyjnych*”, z późn. zm.

Minister Obrony Narodowej jest wykonawcą Programu i sprawuje nadzór nad realizacją przedsięwzięć związanych z jego wykonywaniem.

Celem Programu jest zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego. Program realizuje postanowienia Strategii Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022, w której jako jedno z głównych działań służących realizacji umocnieniu zdolności państwa do obrony wskazano zwiększenie nasycenia nowoczesnym uzbrojeniem i sprzętem wojskowym. W ramach programu wieloletniego realizowane są zatem zadania rzeczowe, które stanowią główną część mechanizmu zabezpieczenia potrzeb rozwoju systemów uzbrojenia i sprzętu wojskowego wynikających z aktualnego potencjału bojowego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, co ma kluczowe znaczenie dla utrzymania i rozwoju poszczególnych zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach Programu realizowanych jest szereg programów operacyjnych, w tym m.in.: system obrony powietrznej, śmigłowce wsparcia bojowego, zabezpieczenia i VIP, zintegrowane systemy wsparcia dowodzenia oraz zobrazowania pola walki, modernizacja Wojsk Pancernych i Zmechanizowanych oraz zwalczanie zagrożeń na morzu.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2022 wyniosą nie więcej niż 71.945.682 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 7.060.300 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Zwiększenie zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz podwyższenie stopnia nowoczesności uzbrojenia i sprzętu wojskowego.	Ministerstwo Obrony Narodowej	Relacja procentowa zrealizowanego na koniec roku budżetowego rzeczowego zakresu zadań w stosunku do zakresu rzeczowego zadań przewidzianych w harmonogramie implementacji programu przyjętego w dniu jego ustanowienia	5,28

W 2017 roku i latach kolejnych nastąpi faktyczne zintensyfikowanie dostaw sprzętu wojskowego do jednostek wojskowych (zadania ujęte w Programach Operacyjnych zostały przygotowane dokumentacyjnie i w kolejnych latach planuje się zawarcie umów na ich realizację). Przewiduje się także rozstrzygnięcie zamówień na realizację kolejnych ważnych programów modernizacyjnych Sił Zbrojnych, w tym: zestawów rakietowych średniego zasięgu, śmigłowców wielozadaniowych na wspólnej platformie bazowej, zestawów bezpilotowych statków powietrznych, okrętów podwodnych nowego typu, okrętów nawodnych oraz dywizjonowych modułów ogniowych. Planowane w 2017 r. dostawy wpłyną na zwiększenie zdolności operacyjnych SZ RP oraz podwyższenie nowoczesności uzbrojenia oraz sprzętu wojskowego, w szczególności w obszarze zdolności do rażenia sił przeciwnika oraz zdolności do dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP.

12. Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)

Program wieloletni „Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)” na lata 2016-2021 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji

11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic, w zadaniu 11.1. Utrzymanie i rozwój zdolności operacyjnych Sił Zbrojnych RP, w podzadaniu 11.1.4. Zdolność

do zabezpieczenia logistycznego działań, działaniu 11.1.4.6. Transport i ruch wojsk

Program został ustanowiony uchwałą Nr 73/2016 Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2016 r. *w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Zabezpieczenie transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie (VIP)”*.

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Minister Obrony Narodowej.

Celem Programu jest wzrost zdolności do realizacji zabezpieczenia transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w tym lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno w obszarze europejskim, jak też i międzykontynentalnym (w tym loty transatlantyckie) – poprzez uzupełnienie wyposażenia Sił Zbrojnych RP o dwa samoloty „małe” i dwa samoloty „średnie” oraz ewentualnie jeden używany samolot średni. Wydatki na realizację Programu zaplanowano na horyzont sześcioletni, chociaż faktyczne zakończenie procesu implementacji niektórych zadań wykracza poza ten okres.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2021 zgodnie z uchwałą wyniosą 1.700.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 200.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Realizacja zabezpieczenia transportu powietrznego najważniejszych osób w państwie, w szczególności lotów oznaczonych statusem HEAD, w ramach zadań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	Ministerstwo Obrony Narodowej	Liczba pozyskanych w ramach programu statków powietrznych do transportu najważniejszych osób w państwie	2

W 2017 r. zakłada się zawarcie umowy na pozyskanie samolotów „średnich” (zgodnie z przyjętymi założeniami, wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia na pozyskanie samolotów wraz z pakietem logistycznym oraz szkoleniowym nastąpi w drugiej połowie 2016 r.). Ponadto planowane jest udzielenie zaliczki związane z zakupem samolotów „małych”.

13. Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego

Program wieloletni „*Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach **Funkcji 21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.3.W *Ochrona zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego*, podzadania 21.3.1.W *Ochrona zdrowia, zwalczanie chorób zakaźnych i dobrostan zwierząt*, działania 21.3.1.5. *Badania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 229/2013 Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 2013 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program uwzględnia aktualną europejską i światową sytuację epizootyczną, rezultaty badań prowadzonych w poprzednich edycjach programu wieloletniego oraz potrzebę wykonania zadań określonych przepisami Unii Europejskiej, w której ochrona zdrowia konsumenta i ochrona zdrowia zwierząt odgrywają niezwykle ważną rolę. Głównym celem badań jest tworzenie aktualnego profilu występowania zagrożeń dla zdrowia publicznego, powodowanych występowaniem chorób odzwierzęcych (zoonoz) oraz skażeniami żywności pochodzenia zwierzęcego, a także istotnych z punktu widzenia epizootycznego chorób zakaźnych zwierząt. Cel ten osiągany jest w ramach trzech zakresów tematycznych:

- 1) kontroli występowania substancji niedozwolonych w żywności zwierzęcego pochodzenia i substancji niepożądanych w paszach;
- 2) oceny występowania chorób odzwierzęcych;
- 3) oceny stanu występowania chorób zakaźnych zwierząt hodowlanych i wolnożyjących, a jednocześnie – szkolenia Inspekcji Weterynaryjnej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2018 wynoszą 77.050 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 15.438 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zapewnienie aktualnych informacji dotyczących występowania w Polsce najgroźniejszych dla ludzi odzwierzęcych czynników chorobotwórczych	Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba przeszkolonych osób	1.245

Z uwagi na charakter ciągły zadań Programu wieloletniego w 2017 r. przewiduje się kontynuację wykonywania 46 zadań, ujętych w ww. zakresach tematycznych (harmonogram tych działań został w sposób szczegółowy opisany w załączniku nr 1 do Uchwały ustanawiającej Program). Ponadto, planuje się opracowanie rocznych raportów wraz z analizą statystyczną zgromadzonych wyników badań dla potrzeb Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Głównego Inspektoratu Weterynarii i innych instytucji centralnych np. Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Środowiska) oraz porównanie uzyskanych wyników z wynikami uzyskanymi w latach 2014–2016.

14. Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego

Program wieloletni „*Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego*” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, w zadaniu 21.1. W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, w podzadaniu 21.1.3. W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, w działaniu 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 105/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „*Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego*”.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program wieloletni ma na celu stworzenie jak najlepszych warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności polskich gospodarstw ogrodniczych, zapewniających jednocześnie bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz ochronę środowiska naturalnego. Realizacja Programu przyczynić się ma do eliminacji lub znacznego ograniczenia zagrożeń dla dalszego rozwoju ogrodnictwa w Polsce, a tym samym do zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego kraju w zakresie zaopatrzenia w owoce i warzywa.

Cel Programu jest realizowany poprzez działania zmierzające w kierunku ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin, tworzenia postępu biologicznego

w produkcji ogrodniczej, a także zwiększania populacji pszczoły miodnej i dzikich owadów zapylających. W wyniku realizacji programu zostaną opracowane i wdrożone systemy oraz nowe technologie wytwarzania produktów ogrodniczych o wysokiej jakości i bezpiecznych dla konsumentów. Ponadto, ważnym zadaniem jest sprawny transfer wiedzy oraz technologii wytworzonych w ramach Programu, skierowanych do producentów oraz przetwórców owoców i warzyw, realizowany przez prowadzenie warsztatów i szkoleń oraz publikację materiałów informacyjnych i instrukcji wdrożeniowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 57.987 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 9.505 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Stworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarstw ogrodniczych, zapewniających bezpieczeństwo żywnościowe kraju i ochronę środowiska naturalnego	Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba publikacji	102*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2017 r. planuje się kontynuację zadań w ramach następujących obszarów badawczych programu: Postęp biologiczny; Bezpieczeństwo żywności i ochrona środowiska; Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej; Działania na rzecz rozwoju pszczelarstwa w warunkach zmieniającego się środowiska; Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności, jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego.

15. Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju

Program wieloletni „*Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju*” na lata 2015-2020 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, w zadaniu 21.1. W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, w podzadaniu 21.1.3. W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, w działaniu 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 104/2015 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. *w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji i wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju”.*

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Głównym celem programu jest zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych oraz zwiększania konkurencyjności rolnictwa. Wskazany cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe w ramach pięciu obszarów badawczych, które obejmują m.in. ochronę zasobów genowych roślin użytkowych; zwiększanie wartości użytkowej roślin poprzez poszerzanie ich puli genetycznej i wdrażanie postępu biologicznego; monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych roślin uprawnych; zachowanie czystości produkcji i bezpieczeństwa żywności wobec obecności w systemach rolniczych produktów genetycznie zmodyfikowanych oraz upowszechnianie wiedzy o hodowli roślin, nasiennictwie i nowych technologiach dla zrównoważonego rolnictwa. W ramach Programu do praktyki rolniczej przekazywane są wyjściowe materiały hodowlane, prowadzony jest monitoring zmian zdolności chorobotwórczych populacji organizmów szkodliwych i kwarantannowych najważniejszych dla polskiego rolnictwa gatunków roślin uprawnych, a wyniki badań i obserwacji przekazywane są służbom PIORIN.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 85.106 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 14.316 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zapewnienie warunków do produkcji odmian roślin w celu wytwarzania bezpiecznej żywności i paszy, kształtowania jakości surowców roślinnych a także zwiększania konkurencyjności rolnictwa na obszarach wiejskich	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Radzikowie, Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo w zakresie wdrażania postępu biologicznego w produkcji roślinnej	218*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2017 r. planuje się wykonanie ok. 19% pełnego zrealizowania celu Programu w ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich (Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo w zakresie wdrożenia postępu biologicznego

w produkcji roślinnej w ujęciu narastającym wyniesie 218 sztuk), przy zaplanowanej na 2016 rok wartości miernika w wysokości 141 sztuk.

16. Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje

Program wieloletni „*Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje*” realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, w zadaniu 21.5. *Wsparcie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, w podzadaniu 21.5.6. *Kształtowanie ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*, działanie 21.5.6.1. *Tworzenie warunków dla kształtowania ustroju rolnego państwa i gospodarki żywnościowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 21/2015 Rady Ministrów z dnia 10 lutego 2015 r. *w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Rolnictwo Polskie i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje”*.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Program wieloletni „Rolnictwo Polski i UE 2020+. Wyzwania, szanse, zagrożenia, propozycje” stanowi kontynuację badań i analiz prowadzonych już wcześniej przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, a jednocześnie zawiera nowe zagadnienia stosownie do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i założeń w polityce rolnej. Program jest podzielony na osiem obszernych tematów, obejmujących podstawowe zagadnienia ekonomiczne i społeczne, odnoszące się do tematyki rolnictwa, gospodarki żywnościowej i regionów wiejskich w ujęciu regionalnym, krajowym, unijnym oraz globalnym.

Tematy badawcze zostały uszczegółowione poprzez wyodrębnienie 27 zadań badawczych. Głównym celem Programu jest wsparcie strategicznych zadań państwa w monitorowaniu kluczowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych i instytucjonalnych, a także w planowaniu, negocjowaniu, analizie, ocenie i wdrażaniu polityk na rzecz dalszego rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wzrostu konkurencyjności sektora rolno-żywnościowego w okresie do i po 2020 r.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2019 wynoszą 47.555 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 9.511 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Wsparcie strategicznych zadań państwa w monitorowaniu kluczowych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, instytucjonalnych oraz planowanie, negocjowanie, analiza, ocena i wdrażanie polityk na rzecz rozwoju polskiego rolnictwa i obszarów wiejskich	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie	Liczba opublikowanych recenzowanych monografii	22

W ramach realizacji Programu w 2017 r. planowana jest kontynuacja badań prowadzonych w latach poprzednich, a w szczególności ocena: zasobów pracy, możliwości wykorzystania zintegrowanego podejścia terytorialnego w realizacji polityki wobec wsi i rolnictwa, skutków przeglądu średniookresowego Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) dla finansów polskiego rolnictwa, innowacyjnych rozwiązań ubezpieczeniowych proponowanych w ramach WPR (z uwzględnieniem specyfiki polskiego rolnictwa) oraz analiza: bieżących i przyszłych rodzajów innowacji w sektorze rolno-spożywczym, wsparcia publicznego dla nowych form transferu innowacji w sektorze rolno-spożywczym.

17. Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020

Program wieloletni „*Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce oraz kształtowania jakości surowców roślinnych na lata 2016-2020*” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1. *W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3. *W Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 223/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Celem głównym programu jest wsparcie dla działań w zakresie racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Polsce i ograniczenia niekorzystnego oddziaływania rolnictwa na środowisko. Realizowane w ramach programu działania nakierowane są na ocenę skutków WPR, polityki klimatyczno-energetycznej, a także na wspieranie działań mających na celu ograniczanie degradacji środowiska przyrodniczego (ochrona gleb, wód, powietrza). Tematyka uwzględnia problemy kształtowania jakości surowców roślinnych,

wiążące się z oczekiwaniami społeczeństwa, ma również na celu zapobieganie degradacji środowiska rolniczego i kształtowanie jakości produkcji poprzez stosowanie różnych instrumentów i dostosowywanie produkcji rolniczej do nowych wyzwań i uwarunkowań (m. in. prawnych), uwzględnia również nowe wyzwania dla polskiego rolnictwa, takie jak: przewidywane zmiany klimatyczne; dążenie do zachowania bioróżnorodności biologicznej i zabezpieczenia zapotrzebowania na żywność i paszę oraz pokrycie zapotrzebowania na biomasę do produkcji energii odnawialnej, racjonalne nawożenie i ograniczanie emisji gazów cieplarnianych oraz zwiększanie sekwestracji CO₂ w glebach, nawozowe wykorzystanie produktów pofermentacyjnych z biogazowni rolniczych na środowisko przyrodnicze.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 42 173 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 8 768 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Wspieranie działań w zakresie ochrony i racjonalnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ograniczanie niekorzystnego wpływu rolnictwa na środowisko oraz kształtowanie jakości surowców roślinnych z uwzględnieniem zasad WPR i zmian klimatu	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach	Liczba publikacji, która stanowi sumę publikacji z tzw. listy filadelfijskiej z kat. A oraz pozostałych publikacji z kat. B i inne	163*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2017 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach priorytetów Programu:

- 1) dostosowywanie rolnictwa do zmian klimatycznych w zakresie ochrony gleb, gospodarki wodnej i pokrycia zapotrzebowania na bioenergię;**
- 2) analiza wpływu WPR i innych czynników kształtujących wykorzystanie przestrzeni rolniczej na środowisko;**
- 3) wspieranie działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa i jakości żywności;**
- 4) doskonalenie metod upowszechniania wiedzy przez doradztwo rolnicze.**

18. Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska

Wieloletni program „Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych

*i środowiska” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.1.W *Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3.W *Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.*

Program został przyjęty uchwałą nr 225/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r.

Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym Programu jest ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację ujętych w programie zadań.

Cele szczegółowe Programu to opracowanie metodyk i programów integrowanej ochrony roślin uprawnych oraz poradników sygnalizatora (prognozowanie i sygnalizacja terminów zabiegów ochrony roślin), wykonywanie analiz na rzecz urzędowej kontroli pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych i w wodach oraz kontroli jakości środków ochrony roślin, analizowanie wyników badania statystycznego dotyczącego sprzedaży i zużycia środków ochrony roślin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opracowanie analiz ryzyka dla organizmów szkodliwych dla roślin oraz opracowanie sposobów ich ograniczania, udoskonalanie systemu transferu wiedzy, który zwiększy świadomość i podniesie poziom oraz kompetencje producentów rolnych, doradców rolnych oraz inspektorów ochrony roślin i nasiennictwa w zakresie ochrony roślin. Powyższe cele będą wypełniały w szczególności zobowiązania kraju wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej. Cały program będzie praktycznym wsparciem polskiego rolnictwa w zakresie ochrony roślin. Odbiorcą wyników zadań realizowanych w ramach programu będzie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, PIORiN oraz inne urzędy administracji państwowej i samorządowej na szczeblach centralnych i regionalnych, a także jednostki doradztwa rolniczego oraz producenci rolni. Wszystkie opracowania wynikające z programu będą miały charakter praktyczny i będą udostępniane na stronie internetowej Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu, przez publikacje popularnonaukowe, broszury oraz podczas szkoleń, warsztatów i konferencji tematycznych. Program IOR – PIB jest zgodny z najważniejszymi dokumentami strategicznymi: Europa 2020, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, Strategia Rozwoju Kraju 2020, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012 – 2020 i Krajowy plan działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin. Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 35 231 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 7 000 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Ochrona roślin uprawnych, z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska	Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu	Liczba publikacji	37*

*wartość miernika prezentowana w ujęciu narastającym.

W 2017 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu:

- 1) integrowana ochrona roślin oraz ograniczanie zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin dla ludzi, zwierząt i środowiska;**
- 2) ochrona terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed przedostawaniem i rozprzestrzenianiem się organizmów kwarantannowych i innych organizmów stanowiących szczególne zagrożenia.**

19. Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju

Wieloletni program „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju” na lata 2016-2020 realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach **funkcji 21.**

Polityka rolna i rybacka, zadania 21.1. *W Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych*, podzadania 21.1.3. *W Ochrona roślin i nasiennictwo*, działania 21.1.3.6. *Badania w zakresie ochrony roślin i nasiennictwa*.

Program został przyjęty uchwałą nr 222/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Celem głównym Programu jest stworzenie możliwości do zwiększania bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju. Cele szczegółowe Programu obejmują opracowanie nowych metod i technik uwzględniających ulepszanie procesów fizjologicznych roślin wpływających na cechy plonotwórcze, jakość nasion oraz zwiększających efektywność hodowli odmian oraz opracowanie dla praktyki rolniczej naukowych podstaw z zakresu agrotechniki roślin strączkowych, opartych na nowych technologiach uprawy, wpływających na większe wykorzystanie potencjału biologicznego roślin strączkowych, opłacalność uprawy, a w konsekwencji sprzyjających zwiększeniu powierzchni uprawy w kraju i prowadzącego

do ograniczenia importu poekstrakcyjnej śruty sojowej. W ramach Programu realizowane są badania w kierunku zwiększenia wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości. Prowadzone są również działania mające na celu doskonalenie i rozwój systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku, a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych. Program obejmuje swoim zasięgiem również zwiększenie wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację. Wiedza uzyskana w trakcie realizacji Programu, służąca m. in. wdrażaniu do praktyki rolniczej, jest upowszechniana poprzez publikacje i materiały informacyjne. Wyniki programu udostępniane są na stronie internetowej programu, dodatkowo prowadzony jest, skierowany do szerokiego grona odbiorców, cykl szkoleniowy realizowany w ośrodkach doradztwa rolniczego oraz szkołach rolniczych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 33 936 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 7 335 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Stworzenie możliwości do zwiększania bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju.	Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach, Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach	Liczba opracowań, publikacji i działań propagujących piśmiennictwo o możliwościach wykorzystania rodzimych roślin strączkowych i źródeł białka roślinnego	13

W 2017 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów badawczych programu:

- 1) koordynacja zadań realizowanych w ramach obszarów badawczych objętych Programem;**
- 2) nowe metody i techniki dla ulepszenia wartości odmian roślin strączkowych;**
- 3) agrotechniczne sposoby zwiększenia wykorzystania potencjału biologicznego roślin strączkowych w aspekcie efektów produkcyjnych, środowiskowych i ekonomicznych;**

- 4) zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla drobiu i świń poprzez właściwe skarmianie i uzyskanie produktów zwierzęcych wysokiej jakości;
- 5) doskonalenie i rozwój systemu rynkowego obrotu surowcami rodzimych roślin białkowych poprzez komercjalizację produktów, wykreowanie modelowej, stymulującej rozwój popytu na rodzime rośliny białkowe, strategii biznesowej kreatora rynku, a także monitorowanie i prognozowanie skutków ekonomiczno-finansowych podmiotów uczestniczących w rynku rodzimych roślin białkowych;
- 6) zwiększenie wykorzystania potencjału paszowego trwałych użytków zielonych w produkcji białka poprzez ich renowację.

20. Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania

Wieloletni program „*Ochrona i zarządzanie krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania*” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **21. Polityka rolna i rybacka**, zadania 21.2. *Rozwój hodowli i produkcji zwierzęcej*, podzadania 21.2.1. *Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej*, działania 21.2.1.5. *Badania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej*.

Program został przyjęty uchwałą nr 224/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez Instytut Zootechniki - Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa.

Głównym celem Programu jest zapewnienie stabilnych warunków do realizacji tematów badawczych wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej.

Cel ten jest realizowany poprzez: tworzenie warunków do powszechnego dostępu i korzystania z wyników oceny wartości hodowlanej i użytkowej zwierząt gospodarskich, z uwzględnieniem biologicznych, technologicznych i środowiskowych uwarunkowań rozwoju produkcji zwierzęcej; dostęp do informacji o wartości pokarmowej środków żywienia tych zwierząt i ich jakości, z uwzględnieniem racjonalnego sposobu korzystania ze środowiska przy zachowaniu bogatej bioróżnorodności zwierząt gospodarskich. Są to działania o charakterze ciągłym, które muszą być realizowane przez wiele lat, aby przyniosły wymierne efekty, tj. postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej.

Cele szczegółowe Programu obejmują:

- 1) ochronę zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego ich użytkowania;
- 2) monitorowanie w zakresie genetycznych i biotechnologicznych podstaw rozwoju hodowli i produkcji zwierzęcej;
- 3) ocenę warunków utrzymania zwierząt gospodarskich i jakości pasz;

- 4) upowszechnianie wiedzy z zakresu nowoczesnych metod hodowli, chowu i ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich.

Program obejmuje 21 zadań ujętych w czterech obszarach tematycznych związanych z zarządzaniem krajowymi zasobami genetycznymi zwierząt, a także kształceniem kadr i upowszechnianiem wiedzy w zakresie zrównoważonej produkcji zwierzęcej.

Program zapewni rozszerzenie działań związanych z zabezpieczeniem różnorodności biologicznej zwierząt gospodarskich w warunkach zrównoważonego użytkowania, a także doskonalenie analiz molekularnych w genotypowaniu bydła oraz utworzenie bazy referencyjnej profili DNA świń. Umożliwi także gromadzenie i weryfikację danych o realizacji norm utrzymania zwierząt gospodarskich oraz zbieranie i upowszechnianie informacji o paszach. W Programie przewidziano również propagowanie najnowszych osiągnięć z zakresu chowu i hodowli zwierząt gospodarskich w trakcie szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, a także za pośrednictwem wydawnictw w wersji papierowej lub elektronicznej.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 41 531 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 8 105 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zapewnienie stabilnych warunków do realizacji tematów badawczych wspomagających postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej.	Instytut Zootechniki- Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie	Procentowy udział zwierząt gospodarskich poddanych ocenie, w tym metodami cytogenetycznymi i molekularnymi DNA w stosunku do zwierząt zgłoszonych do badań, na przykładzie bydła i świń	100%

W 2017 r. planuje się kontynuację realizacji zadań zgodnie z harmonogramem w ramach obszarów tematycznych Programu, tj.:

- 1) **zrównoważone użytkowanie i ochrona bioróżnorodności zwierząt gospodarskich;**
- 2) **genomowe i biotechnologiczne podstawy hodowli zwierząt gospodarskich i produkcji zwierzęcej;**
- 3) **ocena warunków utrzymania zwierząt gospodarskich i jakości pasz w zrównoważonym użytkowaniu;**
- 4) **kształcenie kadr i upowszechnianie wiedzy w zakresie zrównoważonej produkcji zwierzęcej.**

21. Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego

Program wieloletni „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji

3. Edukacja, wychowanie i opieka, zadania 3.2. Szkolnictwo wyższe, podzadania

3.2.4. Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego, działania 3.2.4.1. Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego.

Program został ustanowiony ustawą z dnia 23 maja 2001 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” (Dz. U. Nr 67, poz. 677, z późn. zm.).

Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet Jagielloński sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Kampus 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego powstanie w Krakowie i obejmie nowoczesne budynki wydziałów ścisłych i przyrodniczych oraz Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej. W ramach programu wieloletniego planuje się wybudowanie budynku dla Wydziału Chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, budynku dla Instytutu Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz budowę infrastruktury drogowej. Zwiększenie powierzchni budynków naukowo-dydaktycznych (o około 100 tys. m²) umożliwi właściwe wykorzystanie potencjalnych możliwości naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, a także stworzenie środowiska sprzyjającego budowaniu mostów pomiędzy nauką i przemysłem. Pełna realizacja Programu przyczyni się do znacznego polepszenia warunków kształcenia i prowadzenia badań naukowych.

Całkowite koszty Programu w całym okresie realizacji (2001-2017) wynoszą 962.500 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 22.916 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu Jagiellońskiego	Uniwersytet Jagielloński	Sumaryczna powierzchnia użytkowa w m ² obiektów oddanych do użytku w ramach programu wieloletniego	97.313

W 2017 roku Uczelnia planuje kontynuację rozpoczętych zadań inwestycyjnych związanych z bazą dydaktyczną (Wydział Chemii) oraz infrastrukturą niezbędną do funkcjonowania budowanych obiektów kubaturowych.

22. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2017

Program wieloletni „*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2017*” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.2. *Szkolnictwo wyższe*, podzadania 3.2.4. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*, działania 3.2.4.1. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*.

Program został ustanowiony ustawą z dnia 22 lipca 2004 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 2004-2017*” (Dz. U. Nr 192, poz. 1962, z późn. zm.).

Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja Programu zakłada zwiększenie możliwości kształcenia oraz prowadzenia badań na unikatowych kierunkach studiów, co w konsekwencji zapewni szersze możliwości rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Dotyczy to m.in. nowoczesnych technologii, informatyzacji oraz szeroko pojętej komunikacji społecznej. Celem Programu jest także wzrost możliwości kształcenia kadr nowoczesnej administracji, dobrze przygotowanej do wypełnienia zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej oraz zadań stojących przed samorządami lokalnymi.

Całkowite koszty Programu w latach 2004-2017 wynoszą 546.753 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 7.004 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Sumaryczna powierzchnia użytkowa w m ² obiektów oddanych do użytku w ramach programu wieloletniego	79.761

W ramach Programu wieloletniego w 2017 r. planuje się wybudowanie m.in. Uniwersyteckich Obiektów Sportowych oraz zakup gruntów – Kampus Morasko.

23. Uniwersytet Warszawski 2016-2025

Program wieloletni „*Uniwersytet Warszawski 2016-2025*”, realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.2. *Szkolnictwo wyższe*, Podzadanie 3.2.4. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*, działania 3.2.4.1. *Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 209/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. Monitor Polski, Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej poz. 1124.

Nadzór nad realizacją Programu przez Uniwersytet Warszawski sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Realizacja Programu wieloletniego ma na celu ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych oraz włączenie ich do innowacyjnych, eksperymentalnych programów, a także wzmocnienie międzynarodowej pozycji Uniwersytetu Warszawskiego oraz zwiększenie roli uczelni w animowaniu przemian społecznych i gospodarczych. Uczelnia jest jedną z 20 najlepszych uczelni w UE, a w 2016 r. obchodziła dwusetną rocznicę swojego powstania.

Cel ma zostać osiągnięty poprzez uzyskanie efektów rzeczowych tj. m² powierzchni użytkowej w nowo budowanych budynkach oraz budynkach przebudowanych.

W ramach Programu wieloletniego planuje się:

- 1) rozwój transdyscyplinarnych centrów badawczych przez poprawę i rozbudowę infrastruktury dla nauk humanistycznych i społecznych;

- 2) rozwój nowoczesnego, elastycznie odpowiadającego na potrzeby społeczeństwa i gospodarki programu uczenia się przez całe życie przez adaptację, modernizację i rozbudowę infrastruktury w tym obszarze;
- 3) wdrożenie zmian wspierających umiędzynarodowienie przez m.in. rozbudowę i modernizację domów studenckich;
- 4) wsparcie innowacyjności i przedsiębiorczości akademickiej poprzez rozbudowę infrastruktury oraz rozwój innowacji w kształceniu poprzez stworzenie eksperymentalnego centrum;
- 5) podniesienie jakości życia publicznego poprzez realizację m.in. programu udostępniania uniwersyteckich zasobów wiedzy i narzędzi badawczych szerokiemu gronu odbiorców.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2025 wynoszą 970.111 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 38.855 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Rozbudowa infrastruktury Uniwersytetu Warszawskiego	Uniwersytet Warszawski	Sumaryczna powierzchnia użytkowa w m ² wybudowanych budynków oraz budynków przebudowanych	0

W 2017 roku Uczelnia planuje realizację zadań związanych z rozwojem transdyscyplinarnych centrów badawczych, zmianami wspierającymi umiędzynarodowienie, eksperymentalnym centrum innowacji w kształceniu oraz programami ukierunkowanymi na podniesienie jakości życia publicznego.

24. Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej

Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej” na lata 2011-2020 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadania 20.4.1.W o tej samej nazwie, działania 20.4.1.1.W *Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej* oraz zadania 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadania 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, działania 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 164/2010 Rady Ministrów z dnia 12 października 2010 r. z późn. zm.

Za realizację Programu odpowiedzialny jest Minister Zdrowia.

Najważniejszym celem realizacji Programu jest zwiększenie dostępności do leczenia przeszczepieniem narządów, tkanek i komórek. W ramach Programu realizowany jest także program identyfikacji pacjentów podwyższonego ryzyka immunologicznego, którego celem jest precyzyjne dobranie dawcy nerki o cechach antygenowych minimalizujących odrzucenie przeszczepu, co ma doprowadzić do zwiększenia efektywności przeszczepień tego narządu w Polsce. Rozwój programu na przestrzeni lat, wzrost liczby ośrodków prowadzących badania w ramach ww. zadania oraz wzrost finansowania pozwolą na ograniczenie ryzyka odrzucenia przeszczepu u zidentyfikowanych biorców.

Całkowite koszty Programu w latach 2011-2020 wynoszą 450.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 45.000 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Rozwój medycyny transplantacyjnej	Ministerstwo Zdrowia	Liczba przeszczepień narządów od żywych i zmarłych dawców na 1 mln mieszkańców (w szt.)	42,5

W ramach Programu w 2017 r. realizowane będą m.in. zadania o charakterze inwestycyjnym, mające na celu poprawę infrastruktury i unowocześnienie ośrodków: przeszczepiających narządy, komórki i tkanki, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych testujących komórki, tkanki lub narządy, funkcjonujących w systemie medycyny transplantacyjnej w Polsce. Na powyższe składać się będą zadania w zakresie prac budowlano-remontowych oraz wyposażenia i doposażenia w wysokospecjalistyczny sprzęt ośrodków transplantacyjnych narządów i szpiku, banków tkanek i komórek oraz medycznych laboratoriów diagnostycznych. Ponadto, w ramach Programu zaplanowana została realizacja zadań, finansowanych w ramach środków bieżących w tym m.in.:

- 1) finansowanie działalności koordynatorów pobierania i przeszczepiania tkanek, komórek i narządów;
- 2) organizacja szkoleń w zakresie koordynacji transplantacji (2x rok) w tym z udziałem ekspertów zagranicznych z krajów o największej liczbie pozyskiwanych narządów do przeszczepienia od dawców zmarłych;
- 3) szkolenie nowych koordynatorów;
- 4) rekrutacja i badania HLA potencjalnych dawców szpiku;
- 5) wspieranie rozwoju ustawowych rejestrów transplantacyjnych;
- 6) program identyfikacji pacjentów podwyższonego ryzyka immunologicznego.

25. Programy wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia

W ramach funkcji **20. Zdrowie**, zadania 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, w podzadaniu 20.4.1.W o tej samej nazwie, w 2017 r. realizowanych będzie

w zakresie działania 20.4.1.1. W Inwestycje budowlane w obiektach związanych z ochroną zdrowia z wyłączeniem programów polityki zdrowotnej pięć programów wieloletnich wsparcia finansowego inwestycji w infrastrukturę w ochronie zdrowia.

Program wieloletni pn. „Przebudowa Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie” (1) został ustanowiony uchwałą Nr 72/2011 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2011 r. z późn. zm.

Natomiast program wieloletni „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego” (2) na lata 2015-2020 został uchwalony uchwałą Nr 66/2015 Rady Ministrów z dnia 12 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego”.

Ostatnim z uchwalonych, wymienionych Programów jest „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 1 Uniwersytetu Medycznego w Lublinie” (uchwalony uchwałą Nr 197/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r.) (3).

Pozostałe dwa programy wieloletnie funkcjonowały pierwotnie jako inwestycje wieloletnie – programami wieloletnimi stały się dopiero na podstawie art. 102 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, z późn. zm.), zgodnie z którym inwestycje wieloletnie ujęte w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2010, a których termin zakończenia ustalono po dniu 31 grudnia 2010 r., z dniem 1 stycznia 2011 r. stały się programami wieloletnimi:

- program wieloletni pn. „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim” (4) na lata 2006-2019 – zmieniony uchwałą Nr 148/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. z późn. zm.;
- program wieloletni pn. „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku” (5) na lata 2008-2018 – zmieniony uchwałą Nr 148/2011 Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2011 r. z późn. zm.

Nadzór nad realizacją programów sprawuje Minister Zdrowia.

Celem wszystkich Programów jest racjonalny rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia, w tym przede wszystkim dostosowanie obiektów do obowiązujących standardów i przewidywanych potrzeb zdrowotnych (nazwy szczegółowych celów zostały wymienione w treści uchwał RM powołujących te programy). Programy obejmują przedsięwzięcia związane z budową, przebudową i rozbudową obiektów szpitalnych, których realizacja przyczyni się do poprawy dostępności do specjalistycznych i wysokospecjalistycznych świadczeń zdrowotnych oraz podniesienia jakości udzielanych świadczeń.

W 2017 roku planowana jest kontynuacja prac w zakresie poszczególnych inwestycji, których efektem będzie postęp w realizacji zakresu rzeczowego uwidoczniiony w poniższej tabeli.

Łączne całkowite koszty realizacji pięciu Programów wynoszą 2.823.493 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 366.370 tys. zł.

Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Ministerstwo Zdrowia	„Zaawansowanie realizacji inwestycji” (lub zrealizowany zakres rzeczowy inwestycji)	1) 86%
		2) 31%
		3) 12%
		4) 53%
		5) 93%

26. Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych

Program wieloletni „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych” na lata 2016-2024 realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **20. Zdrowie** w zadaniu 20.4.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, podzadaniu 20.4.1.W *Rozwój infrastruktury systemu ochrony zdrowia*, działaniu 20.4.1.3. *Inwestycje budowlane oraz wymiana i modernizacja sprzętu w zakresie programów polityki zdrowotnej* oraz w zadaniu 20.5.W *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia oraz nadzór sanitarno-epidemiologiczny*, podzadaniu 20.5.1.W *Profilaktyka zdrowotna i promocja zdrowego trybu życia*, w działaniu 20.5.1.4. *Profilaktyka, edukacja i promocja zdrowia w ramach programów polityki zdrowotnej*. Program został ustanowiony uchwałą Nr 208/2015 Rady Ministrów z dnia 3 listopada 2015 r. Nadzór nad realizacją programu sprawuje wykonawca Programu – Minister Zdrowia.

Program obejmuje szereg działań w ramach 5 priorytetów Programu, tj.:

- 1) promocję zdrowia i profilaktyka nowotworów – główne działania to promowanie aktywnego trybu życia, zdrowego odżywiania, działań na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, ograniczenia spożywania alkoholu, profilaktyki nowotworów złośliwych skóry (w szczególności czerniaka złośliwego), na rzecz zwiększenia zgłaszalności na badania przesiewowe oraz działania promujące karmienie piersią;
- 2) profilaktykę wtórna, diagnostyka oraz wykrywanie nowotworów – główne działania to badania przesiewowe w kierunku wykrywania: raka jelita grubego, raka piersi, raka szyjki macicy, opieka nad rodzinami wysokiego, dziedzicznie uwarunkowanego ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe oraz badania w kierunku wczesnego wykrywania raka płuca. Dokonywany będzie zarówno zakup, jak i wymiana sprzętu diagnostycznego do wczesnego wykrywania nowotworów;
- 3) wsparcie procesu leczenia nowotworów – główne działania to zakup i wymiana sprzętu do leczenia nowotworów, zakup endoprotez onkologicznych dla dzieci oraz zintegrowana opieka nad pacjentami onkologicznymi i ich bliskimi;

- 4) edukację onkologiczną – prowadzone będą działania mające na celu poprawę stanu wiedzy i umiejętności personelu medycznego oraz przedstawicieli innych zawodów medycznych w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – z zakresu diagnostyki onkologicznej (ze szczególnym uwzględnieniem programów przesiewowych i postępowania terapeutycznego);
- 5) wspomaganie systemu rejestracji nowotworów – prowadzone będą działania na rzecz poprawy funkcjonowania obecnego systemu gromadzenia danych o chorobach nowotworowych w Polsce oraz jakości publikowanych danych.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2024 wynoszą 2.250.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 250.000 tys. zł.

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Dążenie do przybliżenia się do wskaźników europejskich w zakresie 5-letnich przeżyć chorych na nowotwory mające największy udział w strukturze zgonów na nowotwory w Polsce	Ministerstwo Zdrowia	5-letnie przeżycia u pacjentów po wykryciu nowotworów w odniesieniu do: raka płuca (Pł), raka piersi (P), raka jelita grubego (JG), raka prostaty (Pr), raka szyjki macicy (M)	Pł 14,7% P 73% JG 47% Pr 68,5% M 54,7%

W 2017 r. przewiduje się kontynuację zadań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki nowotworów. Podejmowane kroki ukierunkowane będą na utrwalanie prawidłowych wzorców zdrowego trybu życia oraz na profilaktyce pierwotnej, polegającej na zapobieganiu chorobom przez kontrolowanie czynników ryzyka m.in. przez zwrócenie uwagi na prawidłowy sposób żywienia, aktywność fizyczną oraz konieczność utrzymania prawidłowej masy ciała, jako podstawowych czynników obniżających ryzyko zachorowania na nowotwór. Celem zwiększenia świadomości oraz edukacji społeczeństwa, zarówno na poziomie centralnym, jak i lokalnym, podejmowane będą działania informacyjne, promocyjne, edukacyjne, w tym m.in. działania promujące aktywny tryb życia, działania promujące zdrowe odżywianie, działania na rzecz ograniczenia palenia tytoniu, działania na rzecz ograniczenia spożywania alkoholu, działania promujące karmienie piersią. Ponadto realizowane będą zadania z zakresu profilaktyki wtórnej i wczesnego wykrywania nowotworów, poprzez wykonywanie badań przesiewowych m. in. w kierunku wykrywania raka płuca i jelita grubego oraz działania z zakresu zakupu i wymiany sprzętu do diagnostyki i leczenia nowotworów, zakupu endoprotez onkologicznych dla dzieci, a także edukacji onkologicznej i wspomagania procesu rejestracji nowotworów.

27. Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020

Wieloletni „Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **16. Sprawy obywatelskie**, w zadania 16.2.W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, podzadania 16.2.1.W Przeciwdziałanie dyskryminacji oraz działania na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych, działania 16.2.1.1.W Działania krajowe i współpraca międzynarodowa na rzecz społeczności romskiej.

Program został przyjęty uchwałą nr 202/2014 Rady Ministrów z dnia 7 października 2014 r. Wykonawcą Programu jest *minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych*, który jednocześnie koordynuje i nadzoruje jego realizację.

Celem głównym programu jest zwiększenie poziomu integracji społecznej Romów w Polsce rozumianej, jako niezbędna aktywność państwa na rzecz poprawy ważnych aspektów życia społecznego osób należących do romskiej mniejszości etnicznej, w szczególności warunków bytowych oraz dostępu do systemu oświaty, rynku pracy, systemu ubezpieczenia społecznego, a także opieki zdrowotnej poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej. Celem programu nie jest doraźna pomoc w trudnej sytuacji, w jakiej znalazła się społeczność romska, ale wypracowanie takich mechanizmów, które pozwoliłyby na osiągnięcie nakreślonych celów.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2020 wynosi 74.580 tys. zł (Program finansowany jest także ze środków własnych uczestników w kwocie 11.700 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 11 400 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zwiększenie integracji społeczności romskiej w Polsce poprzez działania w obszarze edukacji, aktywizacji zawodowej, ochrony zdrowia oraz poprawy sytuacji mieszkaniowej	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	Liczba Romów uczestniczących w Programie integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 w stosunku do liczby osób deklaruujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej (w %)	75%

W 2017 roku zadania objęte Programem, pod nadzorem urzędów wojewódzkich, będą realizować jednostki samorządu terytorialnego, podmioty zaliczone do sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe (w tym organizacje mniejszości romskiej). Realizacja programu będzie obejmować następujące dziedziny: edukacja, praca, mieszkalnictwo oraz zdrowie.

28. Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020

Wieloletni program „*Pomoc Państwa w zakresie dożywiania*” na lata 2014-2020 realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, zadania 13.1.W *Pomoc i integracja społeczna*, podzadania 13.1.2. *Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym*, działania 13.1.2.6. *Pomoc państwa w zakresie dożywiania oraz pomoc żywnościowa dla najuboższych*. Program został przyjęty uchwałą nr 221/2013 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który monitoruje realizację Programu za pośrednictwem Wojewodów.

Strategicznym celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- 1) wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym;
- 2) poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- 3) poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- 4) kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2020 wynoszą 5.425.000 tys. zł (na kwotę składają się środki z budżetu państwa 3.850.000 tys. zł oraz wkład własny gmin w wysokości 1.575.000 tys. zł), natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 550 000 tys. zł.

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Zapewnienie pomocy w zakresie dożywiania osobom i rodzinom pozbawionym posiłku, w szczególności dzieciom, osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym	Wojewodowie	Liczba osób objętych dożywianiem (w mln os.)	1,8

29. Program wieloletni „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020

Program wieloletni „*Senior-WIGOR*” na lata 2015-2020” realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny**, w zadaniu 13.1.W

Pomoc i integracja społeczna, podzadaniu 13.1.4. Wspieranie aktywnego starzenia się (i działaniu 13.1.4.1. o tej samej nazwie).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 34/2015 Rady Ministrów z dnia 17 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020.

Wykonawcą Programu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Głównym celem Programu jest wsparcie seniorów przez dofinansowanie działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior-WIGOR”, ze szczególnym uwzględnieniem tych jednostek samorządu, które charakteryzują się niskimi dochodami lub wysokim odsetkiem seniorów w populacji ogółem lub brakiem infrastruktury pomocy społecznej służącej do realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób starszych poza miejscem ich zamieszkania.

Całkowite koszty Programu w latach 2015-2020 wynoszą 340.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano (w części 83) w kwocie 30.000 tys. zł

Cel	Jednostki realizujące	Miernik	2017 plan
Zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	Liczba zrealizowanych zadań publicznych dofinansowanych w ramach Programu Wieloletniego „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020	435

W poszczególnych latach programu – także w 2017 r. – przewidziano zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) polegające na umożliwieniu korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej usługi dotyczące aktywności ruchowej lub kinezyterapii, a także w zakresie: edukacji i kultury, rekreacji oraz opieki (w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym). W ramach Programu przewiduje się również udostępnienie seniorom infrastruktury pozwalającej na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego.

30. Program polskiej energetyki jądrowej

Wieloletni „Program polskiej energetyki jądrowej” na lata 2014-2030 realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **6. Polityka gospodarcza kraju**, zadania 6.2. W *Bezpieczeństwo gospodarcze państwa i gospodarka złożami kopalin*, podzadania 6.2.1. W *Rynek paliw i energii*, w działaniu 6.2.1.6. *Działalność w zakresie rozwoju energetyki jądrowej*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 15/2014 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 r. Program realizowany jest przez Ministra Energii, Państwową Agencję Atomistyki, Państwową Straż Pożarną oraz Straż Graniczną.

Celem głównym Programu jest wdrożenie w Polsce energetyki jądrowej, co przyczyni się do zapewnienia dostaw odpowiedniej ilości energii elektrycznej po akceptowalnych dla gospodarki i społeczeństwa cenach, przy równoczesnym zachowaniu wymagań ochrony środowiska. Dzięki Programowi zwiększone zostanie bezpieczeństwo energetyczne kraju w wyniku dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej przez wprowadzenie energetyki jądrowej. Zakres Programu zakłada również promowanie działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej oraz efektywnej eksploatacji obiektów energetyki jądrowej.

Całkowite koszty Programu w latach 2014-2030 wynoszą 265.043 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 9.228 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju w wyniku dywersyfikacji struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej. Przedstawienie działań niezbędnych do wdrożenia energetyki jądrowej, zapewnienia bezpiecznej i efektywnej eksploatacji energetyki jądrowej.	Minister Energii, Państwowa Agencja Atomistyki, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna	Poparcie społeczne dla rozwoju energetyki jądrowej w Polsce (w %)	55%

Zgodnie Harmonogramem Programu zawartym w uchwale Nr 15/2014 RM do końca 2017 r. ma nastąpić wykonanie projektu technicznego i uzyskanie wymaganych prawem decyzji i opinii, w tym wydanie zezwolenia na budowę elektrowni jądrowej. Przewiduje się także kontynuację działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie

lokalizacji składowiska odpadów promieniotwórczych oraz działań w obszarze kształcenia i szkolenia kadr dla instytucji i przedsiębiorstw związanych z energetyką jądrową.

31. Oświęcimski strategiczny program rządowy. Etap V – 2016-2020

Wieloletni Program „*Oświęcimski strategiczny program rządowy. Etap V 2016-2020*” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.1.W *Ochrona i popularyzacja dziedzictwa i tożsamości narodowej w kraju i za granicą*, podzadania 9.1.1.W *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego i miejsc pamięci narodowej w kraju i za granicą*, działania 9.1.1.7.W *Opieka nad miejscami pamięci narodowej oraz grobami i cmentarzami wojennymi*.

Program został przyjęty uchwałą nr 146/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „*Oświęcimski Strategiczny Program Rządowy. Etap V - 2016-2020*”.

Wykonanie zadań w ramach Programu koordynuje Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Wojewoda Małopolski. Podmiotami bezpośrednio realizującymi Program są: Miasto Oświęcim, Gmina Oświęcim, Powiat Oświęcimski, Województwo Małopolskie oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Oświęcimiu.

W ramach programu Wojewoda Małopolski udziela dotacji celowych na dofinansowanie zadań realizowanych przez beneficjentów: Miasto Oświęcim, Gminę Oświęcim, Powiat Oświęcimski, Województwo Małopolskie oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu. Priorytety programu wieloletniego zakładają: uporządkowanie i zagospodarowanie terenów wokół Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, poprawę dostępności komunikacyjnej Oświęcimia, rozwój działalności edukacyjnej oraz poprawę atrakcyjności turystycznej miasta. Oczekiwanym efektem realizacji programu będzie uporządkowanie i podniesienie estetyki strefy wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau oraz innych miejsc martyrologii, zapewniające godne uszanowanie ofiar ludobójstwa, poprzez stworzenie właściwych warunków dla lepszego udostępnienia zwiedzającym największego w Europie i na świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 53.175 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 8 016 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Zapewnienie pokoju społecznego wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau dla tworzenia warunków godnego upamiętnienia największego w Europie i świecie miejsca pamięci masowej zagłady, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, głównie poprzez wsparcie działań jednostek samorządu terytorialnego Ziemi Oświęcimskiej na rzecz zagwarantowania godnych warunków upamiętnienia (ofiar) masowej zagłady, odpowiedniej dostępności miejsc pamięci i bezkonfliktowego funkcjonowania Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, przy jednoczesnym tworzeniu warunków dla harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot samorządowych.	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Wojewoda Małopolski	Liczba wykonanych zadań Programu do końca roku (w szt. narastająco)	11

W 2017 r. w ramach Programu zaplanowano realizację następujących zadań:

- 1) budowa drogi odbarczającej (odnoga ul. Ofiar Faszyzmu, drogi powiatowej K 1877 – dawniej 04-104) usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Brzezince;**
- 2) przebudowa ul. Strażackiej w Brzezince;**
- 3) przebudowa ul. Szkolnej w Brzezince;**
- 4) przebudowa ul. Sołtysów w Brzezince;**
- 5) utrzymanie terenów Skarbu Państwa;**
- 6) przebudowa drogi powiatowej 1890K ulica Słowackiego w Oświęcimiu;**
- 7) przebudowa ul. Dąbrowskiego na odcinku od ul. Słowackiego (z tarczą skrzyżowania) do ul. Norwida w Oświęcimiu;**
- 8) Droga Współpracy Regionalnej na odcinku od ronda ul. Chemików i Fabrycznej w Oświęcimiu do DW 933 w m. Bobrek – regulacja stanów prawnych nieruchomości;**
- 9) budowa Centrum Edukacyjno-Sportowego przy Powiatowym Zespole nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego i Technicznych w Oświęcimiu – etap III;**
- 10) przebudowa ul. Jagiełły - od ul. Św. Jana Bosko do ul. Przecznej;**
- 11) przebudowa nawierzchni ulic w centrum Starego Miasta: Piastowska, Mały Rynek, Klasztorna, Mickiewicza, Stolarska, Solskiego.**

32. Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019

Wieloletni „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019” realizowany będzie w 2017 r. na poziomie działania w ramach **Funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa**, zadania 19.1.W *Transport drogowy i infrastruktura drogowa*,

podzadania 19.1.4.W *Budowa i przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych*, 19.1.4.6.W *Pozostałe drogi publiczne*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 154/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. Koordynację i nadzór nad realizacją Programu przez Wojewodów sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz zwiększenie dostępności transportowej przez stworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym. Zakłada się, że przez realizację inwestycji objętych Programem osiągnie się zwiększenie długości wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych o 8 800 km.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2019 wynoszą 3.800.000 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 800.000 tys. zł.

Cel	Jednostka koordynująca	Miernik	2017 plan
Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i zwiększenie dostępności transportowej przez tworzenie spójnej, zrównoważonej i przyjaznej użytkownikowi sieci drogowej w wymiarze lokalnym.	Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa	Długość wybudowanych (rozbudowanych), przebudowanych i wyremontowanych dróg powiatowych i gminnych w ramach programu (narastająco w km)	4.400

W ramach Programu w 2017 r. będą realizowane inwestycje na drogach gminnych i powiatowych, wyłonione w trybie konkursowym opisanym w Programie (przewidującym nabór i ocenę wniosków na poziomie wojewodów, a następnie zatwierdzenie przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa ostatecznej listy rankingowej projektów dla każdego z województw).

33. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Program wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” na lata 2016-2020, realizowany będzie w 2017 r. w ramach funkcji **9. Kultura i dziedzictwo narodowe**, zadania 9.2. *Działalność artystyczna, upowszechniająca, promująca kulturę i dialog międzykulturowy* (i podzadania 9.2.1. o tej samej nazwie), działania 9.2.1.6. *Wspieranie i promowanie literatury i czytelnictwa* oraz w ramach funkcji **3. Edukacja, wychowanie i opieka**, zadania 3.1. *W Oświata i wychowanie*, podzadania 3.1.2. *W Kształcenie ogólne, zawodowe i ustawiczne*, działania 3.1.2.2. *W Wsparcie dostępu do książek, podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych*.

Program został ustanowiony uchwałą Nr 180/2015 Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r.

Program realizuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem: Biblioteki Narodowej w priorytecie 1 Programu, instytucji kultury prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642 i 908 oraz z 2013 r. poz. 829) i Instytutu Książki w Krakowie w Priorytecie 2, instytucji kultury prowadzonej na podstawie zarządzenia Nr 34 Ministra Kultury z dnia 19 listopada 2003r. w sprawie utworzenia Instytutu Książki (Dz. Urz. MK Nr 8, poz. 53, z późn. zm.3) oraz Minister Edukacji Narodowej w Priorytecie 3.

Nadzór nad realizacją programu sprawuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawowym celem Programu jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy. Cel ten realizowany będzie przez finansowe wsparcie budowy oraz przebudowy placówek bibliotecznych w mniejszych miejscowościach, a także bieżące uzupełnianie zbiorów bibliotek publicznych i szkolnych w nowości wydawnicze, ze szczególnym uwzględnieniem literatury dla dzieci i młodzieży. Zadaniem biblioteki szkolnej jest wspieranie realizacji zadań dydaktycznych i wychowawczych placówki oraz działanie jako ośrodek społeczno-kulturalny, zintegrowany z życiem szkoły, dysponujący niezbędnym warsztatem dla całej społeczności szkolnej, gdzie w dowolnym czasie można korzystać z Internetu oraz urządzeń IT. Szkoła ma umożliwić uczniom i nauczycielom dostęp i swobodę w zdobywaniu oraz przetwarzaniu informacji. Należy zauważyć, że działania prowadzone w bibliotece szkolnej, wspólnie przez wszystkich nauczycieli, współpracujących z biblioteką pedagogiczną (zgodnie z podstawą programową) pozwalają na odejście od encyklopedycznego przekazu wiadomości na rzecz integracji wiedzy i umiejętności. Powyższe działania powinny wpłynąć również na poprawę ogólnego stanu czytelnictwa w Polsce.

Całkowite koszty Programu w latach 2016-2020 wynoszą 669.416 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 87.000 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
1) Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek 2) Uatrakcyjnienie księgozbiorów bibliotek	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego/Biblioteka Narodowa/Instytut Książki w Krakowie	1) Liczba nowych, zmodernizowanych, wyremontowanych i wyposażonych obiektów bibliotecznych (narastająco) 2) Liczba zakupionych nowości wydawniczych w latach 2016-2020 (w mln egzemplarzy)	1) 102 2) 3,8
Wzmocnienie potencjału i roli bibliotek szkolnych i pedagogicznych poprzez zakup nowości wydawniczych	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odsetek uczniów korzystających z zakupionych nowości wydawniczych do biblioteki szkolnej (w %)	50%

W ramach realizacji Programu w 2017 r. planuje się następujące działania:

- 1) dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych do bibliotek publicznych;**
- 2) dostosowanie bazy infrastrukturalnej bibliotek publicznych do zmieniających się potrzeb i standardów;**
- 3) zwiększenie poziomu atrakcyjności usług bibliotecznych między innymi poprzez odpowiednie wyposażenie bibliotek;**
- 4) stworzenie warunków lokalowych do rozwijania nowych funkcji bibliotek publicznych, w tym tych służących podnoszeniu kompetencji cyfrowych mieszkańców;**
- 5) dokonanie zmian w infrastrukturze bibliotek dostosowanej do obsługi osób niepełnosprawnych.**

34. Program Budowy Dróg Krajowych 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)

Wieloletni „*Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 r.)*” realizowany będzie w 2017 r. jednocześnie w ramach **funkcji 17. Kształtowanie rozwoju regionalnego kraju** oraz **funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa**, w zadaniach: 1) zadanie 17.2. *W Koordynacja, zarządzanie i wdrażanie realizacji programów operacyjnych polityki spójności oraz pozostałych programów finansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków pomocowych* (podzadanie 17.2.1. *W Koordynacja realizacji, zarządzanie i wdrażanie programów realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE*); 2) zadanie 19.1. *W Transport drogowy i infrastruktura drogowa*, w podzadaniu 19.1.3. *Zarządzanie siecią dróg krajowych* (działanie 19.1.3.1. o tej samej nazwie), a także podzadaniu 19.1.4. *W Budowa, przebudowa, utrzymanie i remonty sieci dróg publicznych* (działanie 19.1.4.1. *W Utrzymanie dróg krajowych*, działanie 19.1.4.2. *Remonty i przebudowy dróg krajowych* oraz działanie 19.1.4.3. *Budowa autostrad i dróg ekspresowych* oraz 19.1.4.5. *Budowa pozostałych dróg krajowych*).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 156/2015 Rady Ministrów z dnia 8 września 2015 r. (Program stanowi kontynuację „Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”). Nadzór nad realizacją Programu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

Celem realizacji Programu wieloletniego jest budowa spójnego i nowoczesnego systemu dróg krajowych, zapewniającego efektywne funkcjonowanie drogowego transportu osobowego i towarowego. Rozbudowa sieci połączeń przyczyni się także do znacznej poprawy gęstości i przepustowości głównych arterii komunikacyjnych kraju, co powinno wpłynąć na gospodarczy rozwój regionów i całego kraju.

Zakłada się, że poprzez realizację inwestycji ujętych w Programie wieloletnim osiągnie się: zwiększenie gęstości dróg ekspresowych z 3,9 km/1000 km² do 17,5 km/1000 km²

oraz zwiększenie gęstości autostrad i dróg ekspresowych z 8,5 km/1000 km² do 22,7 km/1000 km². Realizacja Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 powinna maksymalnie przybliżyć osiągnięcie stanu docelowego dla sieci dróg krajowych, w tym szczególnie dróg ekspresowych oraz autostrad.

Całkowity koszt realizacji zadań w ramach Programu w latach 2014-2023 wynosi 162.825.551 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 4.314.691 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Poprawa dostępności komunikacyjnej Polski i połączenie z głównymi korytarzami transportowymi	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Stopień realizacji docelowej sieci dróg szybkiego ruchu (w %)	44,68%

W ujęciu zadaniowej prezentacji programów wieloletnich Generalny Dyrektor Dróg Krajowych jako wykonawca programu wieloletniego wykonuje działania wskazane w uchwale Rady Ministrów Nr 156/2015 z dnia 8 września 2015 roku, a w szczególności ogłasza i prowadzi postępowania przetargowe oraz nadzoruje przebieg procesu inwestycyjnego dla zadań wskazanych do realizacji przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa. Działania planowane do realizacji w 2017 roku przez GDDKiA wynikają z zaawansowania procesu przygotowania i realizacji poszczególnych projektów.

35. Krajowy Program Kolejowy do roku 2023

"Krajowy Program Kolejowy do roku 2023" (KPK) będący następcą „Wieloletniego programu Inwestycji Kolejowych do roku 2015” realizowany będzie w 2017 r. w ramach dwóch działań: 19.2.4.2. *Budowa, modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych* (w podzadaniu 19.2.4. *Rozwój infrastruktury kolejowej*, w zadaniu 19.2. *Transport kolejowy i infrastruktura kolejowa*, ujętych w **Funkcji 19. Transport i infrastruktura transportowa**) oraz w działaniu 11.4.2.2.W *Zaspokajanie potrzeb Sił Zbrojnych i wojsk sojuszników przez sektor pozamilitarny* (w podzadaniu 11.4.2.W *Pozamilitarne przygotowania obronne*, w zadaniu 11.4.W *Gotowość struktur administracyjno-gospodarczych kraju do obrony państwa*, ujętych w **Funkcji 11. Bezpieczeństwo zewnętrzne i nienaruszalność granic**).

Program został ustanowiony uchwałą Nr 162/2015 Rady Ministrów z dnia 15 września 2015 r. Nadzór nad realizacją Programu przez spółkę PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. sprawuje Minister Infrastruktury i Budownictwa.

KPK jest dokumentem określającym zadania inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury kolejowej zarządzanej przez PKP Polskie Linie Kolejowe SA wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania – przewiduje inwestycje w zakresie modernizacji, rewitalizacji oraz budowy infrastruktury kolejowej. Głównym celem Programu jest zwiększenie dostępności

oraz poprawa jakości transportu kolejowego przez zarządcę narodowej, publicznej infrastruktury kolejowej – PKP PLK S.A. W ramach programu realizowane będą projekty m.in. w zakresie przebudowy przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowy ERTMS oraz zasilania trakcyjnego.

Całkowite koszty realizacji zadań Programu w latach 2014-2023 wynoszą 67.497.962 tys. zł, natomiast wydatki budżetowe w 2017 r. zaplanowano w kwocie 2.464.350 tys. zł.

Cel	Jednostka realizująca	Miernik	2017 plan
Zwiększenie długości przebudowanych linii kolejowych	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Długość przebudowanych linii kolejowych (w km toru)	483,8

W ramach Programu KPK w 2017 r. przewiduje się inwestycje w zakresie modernizacji, rewitalizacji oraz budowy infrastruktury kolejowej. Realizowane będą projekty liniowe i tzw. multilokalizacyjne (np. przebudowa przejazdów kolejowych, obiektów inżynierskich, zabudowa ERTMS, zasilanie trakcyjne).

Rozdział VII

Agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej i państwowe osoby prawne

1. Agencje wykonawcze

Agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa. Podstawą gospodarki finansowej jest roczny plan finansowy sporządzony także w ujęciu kasowym tj. dochody i wydatki ujmowane są w terminie ich zapłaty. Plany finansowe Agencji wykonawczych wymienione są w załączniku 11 do projektu ustawy budżetowej na rok 2017.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zamieszczono plany finansowe następujących agencji wykonawczych nadzorowanych przez:

Prezesa Rady Ministrów

- Polskiej Agencji Kosmicznej,

Ministra Rozwoju

- Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,

Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
- Narodowego Centrum Nauki,

Ministra Obrony Narodowej

- Agencji Mienia Wojskowego,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Agencji Nieruchomości Rolnych wraz z planem finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa,
- Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych.

Ministra Energii

- Agencji Rezerw Materiałowych.

W 2017 r. planuje się łączne przychody agencji wykonawczych na kwotę 8.413.543 tys. zł, w tym 5.567.895 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 66,2% przychodów ogółem.

Planowane na 2017 r. przez agencje wykonawcze koszty ogółem wyniosą 8.195.814 tys. zł. Suma wyników finansowych brutto agencji wykonawczych będzie dodatnia i wyniesie 217.729 tys. zł.

Wśród wymienionych wyżej agencji wykonawczych w czterech z nich dotacje z budżetu państwa stanowią 96,3% przychodów (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju).

Najważniejsze zadania realizowane przez agencje wykonawcze w 2017 r.:

- **Polska Agencja Kosmiczna** działa na podstawie ustawy z dnia 6 listopada 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu badań i rozwoju techniki kosmicznej, w tym inżynierii satelitarnej oraz ich zastosowania dla celów użytkowych, gospodarczych, obronnych, bezpieczeństwa państwa oraz naukowych.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Agencji Kosmicznej w 2017 r. zaplanowano w kwocie 10.966 tys. zł.

Do zadań Agencji należy m. in.:

- 1) inicjowanie, przygotowywanie oraz wdrażanie założeń, głównych kierunków badań i programów rozwoju o istotnym znaczeniu dla interesu narodowego i gospodarki państwa w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 2) zapewnianie spójności polskiej polityki kosmicznej realizowanej w ramach programów narodowych i międzynarodowych, w tym programów Unii Europejskiej;
- 3) reprezentowanie polskiego interesu gospodarczego i naukowego w dziedzinie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej na arenie międzynarodowej, w szczególności w ramach uczestnictwa w programach Unii Europejskiej, Europejskiej Agencji Kosmicznej, Europejskiej Organizacji Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych (EUMETSAT) i Europejskiej Agencji Obrony (EDA);
- 4) sprawowanie doradztwa w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 5) przygotowywanie analiz i raportów z zakresu badań i użytkowania przestrzeni kosmicznej oraz ich wykorzystywania w różnych sektorach gospodarki, a także w obszarach obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 6) podejmowanie oraz wspieranie działań na arenie międzynarodowej na rzecz promocji polskiej gospodarki i myśli naukowej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;
- 7) prowadzenie działalności informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej;

- 8) prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie badania i użytkowania przestrzeni kosmicznej, a także wspieranie organizacji i przedsięwzięć promujących sprzyjające warunki dla podejmowania działań rozwojowo-badawczych w dziedzinie użytkowania przestrzeni kosmicznej.
- **Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości** udziela pomocy finansowej kierowanej do przedsiębiorców, podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego, podmiotów działających na rzecz zatrudnienia lub rozwoju zasobów ludzkich, jednostek samorządu terytorialnego. Agencja może udzielać pomocy w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego, pożyczek, finansowania kosztów usług świadczonych przez usługodawców bezpłatnie lub za odpłatnością niższą od ceny rynkowej. Przychody Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości zaplanowano w 2017 r. w wysokości 248.132 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 244.960 tys. zł.
- Zadaniem PARP jest działanie na rzecz przedsiębiorców poprzez wspieranie:
- 1) rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw;
 - 2) działalności innowacyjnej i badawczej przedsiębiorstw;
 - 3) rozwoju regionalnego;
 - 4) wzrostu eksportu;
 - 5) rozwoju zasobów ludzkich.
- **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR)** działa na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju jako agencja wykonawcza powołana do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa. Ponadto NCBiR pełni funkcję Instytucji Pośredniczącej. Przychody Centrum zaplanowano w wysokości 1.572.046 tys. zł. Podstawowym źródłem przychodów będą dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.539.857 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań (w tym na projekty finansowane z udziałem środków Unii Europejskiej) oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju może pozyskiwać również przychody z innych źródeł, m.in. z komercjalizacji wyników prowadzonych badań, międzynarodowych programów badawczych.
- Planowane na 2017 r. koszty NCBiR zostały określone na kwotę 1.572.046 tys. zł, z czego na finansowanie zadań przewidziano 1.422.351 tys. zł. Środki te przeznaczone zostaną przede wszystkim na realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa.

- **Narodowe Centrum Nauki (NCN)** funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki jako agencja wykonawcza powołana do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych.

Przychody Centrum zaplanowano w wysokości 1.054.615 tys. zł. Źródłem przychodów będą przede wszystkim dotacje otrzymane z budżetu państwa w kwocie 1.042.728 tys. zł, przeznaczone na realizację zadań oraz na pokrycie kosztów funkcjonowania jednostki. Narodowe Centrum Nauki może uzyskiwać również środki z innych źródeł, w tym przekazywane przez krajowe i zagraniczne podmioty finansujące programy badawcze.

Planowane na 2017 r. koszty NCN zostały określone na kwotę 1.054.515 tys. zł, z tego na realizację zadań badawczych 1.010.030 tys. zł.

- **Agencja Mienia Wojskowego** realizuje zadania własne i zadania zlecone, przede wszystkim w zakresie:
 - 1) gospodarowania powierzonym i użyczonym mieniem Skarbu Państwa;
 - 2) obrotu mieniem, w tym sprzedaży lokali mieszkalnych i innych nieruchomości oraz infrastruktury, a także przejmowania i nabywania mienia;
 - 3) zbywania podmiotom mienia ruchomego przekazanego Agencji przez Ministra Obrony Narodowej;
 - 4) działalności gospodarczej wynikającej z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
 - 5) obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, w tym współpracy z przedsiębiorcami w tym zakresie;
 - 6) budowy domów mieszkalnych, a także remontów budynków i lokali mieszkalnych, użytkowych i internatów oraz związanej z nimi infrastruktury, wynikających z potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa;
 - 7) wypłacania osobom uprawnionym świadczeń pieniężnych, na które Agencja otrzymuje dotację budżetową;
 - 8) wydawania żołnierzom zawodowym decyzji o przydziale lokali mieszkalnych znajdujących się w dyspozycji Agencji.

Przychody Agencji Mienia Wojskowego zaplanowano w 2017 r. w wysokości 1.327.537 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.168.479 tys. zł.

- głównym zadaniem **Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)**, są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie

części kosztów inwestycji i częściowa spłata kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych.

Ponadto ARiMR ma status unijnej agencji płatniczej, w związku z powyższym oprócz kosztów realizacji zadań zawartych w planie finansowym przekazuje również transfery środków europejskich w ramach współfinansowania z budżetu państwa i finansowania z budżetu środków europejskich.

Przychody Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zaplanowano w 2017 r. w wysokości 1.766.562 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.764.617 tys. zł.

Agencja przychody przeznacza m.in. na:

- 1) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie części kosztów inwestycji i częściową spłatę kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych;
 - 2) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód;
 - 3) finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świny lub konie;
 - 4) finansowanie zalesiania gruntów rolnych.
- **Agencja Rynku Rolnego** jest państwową osobą prawną, nad którą nadzór sprawuje minister właściwy do spraw rynków rolnych, a w zakresie gospodarki finansowej minister właściwy do spraw finansów publicznych. Agencja, posiadając od akcesji Polski do UE status unijnej agencji płatniczej, działa na podstawie unijnych aktów prawnych. Agencja w ramach realizowanych mechanizmów:
- 1) wypłaca producentom rolnym, przetwórcom i eksporterom środki finansowe z tytułu uczestnictwa w administrowanych przez ARR mechanizmach unijnej polityki rolnej;
 - 2) wydaje decyzje administracyjne związane z uczestnictwem tych podmiotów w mechanizmach krajowych i wspólnej polityki rolnej (WPR);
 - 3) administruje rejestrami prowadzonymi na podstawie przepisów prawa krajowego i unijnego;
 - 4) monitoruje wielkość produkcji kwotowej i poza kwotowej w ramach przyznanych kwot produkcyjnych;

5) pobiera i wypłaca środki finansowe przeznaczone na promocję żywności pochodzące z budżetów UE oraz krajowego, a także z funduszy promocji produktów rolnospożywczych.

Zarówno przychody jak i koszty Agencji Rynku Rolnego w 2017 r. zaplanowano w kwocie 376.713 tys. zł.

W planie finansowym Agencji Rynku Rolnego zawarto dotacje z budżetu państwa w wysokości 363.096 tys. zł, w tym:

- 1) dotację podmiotową w kwocie 135.865 tys. zł, z przeznaczeniem na wydatki na funkcjonowanie Agencji;
 - 2) dotację celową w kwocie 227.231 tys. zł na finansowanie mechanizmów krajowych, tj. na: dopłaty krajowe do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, dopłaty krajowe do materiału siewnego, działania w zakresie promocji produktów rolno – spożywczych, wspieranie rozwoju współpracy handlowej i inwestycyjnej sektora rolno – spożywczego z zagranicą poprzez organizowanie udziału uczestników tego sektora w przedsięwzięciach promocyjnych i informacyjnych w kraju i za granicą;
 - 3) dotację celową na inwestycje i zakupy inwestycyjne, dotację celową na pomoc techniczną PROW 2014-2020 oraz PO PŻ 2014-2020.
- do zadań **Agencji Nieruchomości Rolnych** należy gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przejętym po likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, które stanowią **Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa**. W 2017 roku ANR planuje z ZWRSP sprzedać 9,1 tys. ha gruntów, z czego grunty z możliwością nierolniczego wykorzystania (nierolne) stanowić będą ok. 1,4 tys. ha.

Nieodpłatnie przekazanych zostanie 5 tys. ha. Grunty te przekazane będą przede wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na:

- 1) cele związane z realizacją inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych;
- 2) umożliwienie realizacji miejscowego planu odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu;
- 3) cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, kultury, edukacji publicznej, kultury i kultury fizycznej.

Przychody Agencji Nieruchomości Rolnych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 268.750 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 267.550 tys. zł. Natomiast przychody Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zaplanowano w wysokości 1.190.300 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.088.500 tys. zł.

Przychody ze sprzedaży przeznaczone są na realizację zadań ustawowych ANR, w tym m.in. na zasilenie Funduszu Rekompensacyjnego. Nadwyżka środków finansowych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa jest przekazywana do budżetu państwa.

– w **Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU)** realizowane są zadania związane z prowadzeniem badań urzędowych, w zakresie badania i rejestracji odmian roślin, porejestrowego doświadczałnictwa odmianowego oraz ochrony prawnej odmian roślin.

Przychody w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 88.187 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 87.266 tys. zł.

- **Agencja Rezerw Materiałowych** realizuje zadania w zakresie gospodarowania rezerwami strategicznymi, jak również utrzymuje agencyjne zapasy ropy naftowej i produktów naftowych oraz nadzoruje zapasy obowiązkowe ropy naftowej i paliw, w tym m.in.:
 - 1) utrzymywanie rezerw strategicznych, w tym ich przechowywanie, dokonywanie wymiany lub zamiany oraz przeprowadzanie konserwacji przechowywanych rezerw strategicznych;
 - 2) prowadzenie inwestycji związanych z budową lub modernizacją infrastruktury technicznej utrzymywania rezerw strategicznych;
 - 3) zakup i utrzymywanie zapasów agencyjnych ropy naftowej i produktów naftowych na zasadach określonych w ustawie o zapasach ropy naftowej i produktów naftowych oraz wykonywanie innych obowiązków wynikających z tej ustawy;
 - 4) przeprowadzanie kontroli u podmiotów, którym oddano na przechowanie rezerwy strategiczne na podstawie umowy przechowania;
 - 5) opracowywanie projektu informacji o asortymencie rezerw strategicznych, ich ilości i wartości oraz ich finansowaniu, wykorzystaniu i rozmieszczeniu.

Przychody Agencji Rezerw Materiałowych w 2017 r. zaplanowano w kwocie 509.735 tys. zł, natomiast koszty w wysokości 560.202 tys. zł.

Zaplanowane w 2017 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto agencji wykonawczych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Polska Agencja Kosmiczna	10.966	9.566	10.966	0
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	248.132	184.235	244.960	3.172
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	1.572.046	1.539.857	1.572.046	0
Narodowe Centrum Nauki	1.054.615	1.042.728	1.054.515	100
Agencja Mienia Wojskowego	1.327.537	638.818	1.168.479	159.058
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.766.562	1.648.377	1.764.617	1.945
Agencja Rynku Rolnego	376.713	363.096	376.713	0
Agencja Nieruchomości Rolnych	268.750		267.550	1.200
Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa	1.190.300		1.088.500	101.800
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	88.187	31.026	87.266	921
Agencja Rezerw Materiałowych	509.735	110.192	560.202	-50.467

2. Instytucje Gospodarki Budżetowej

Instytucje gospodarki budżetowej wymienione są w załączniku 12 do projektu ustawy budżetowej na rok 2017.

W przedłożonym projekcie zamieszczono plany finansowe następujących instytucji gospodarki budżetowej utworzonych przez:

Kancelarię Prezydenta RP

- Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP,

Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Krakowie

- Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej,

Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

- Centrum Usług Wspólnych,

Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej,
- Centralny Ośrodek Informatyki,

- Centrum Usług Logistycznych,
Ministra Sportu i Turystyki
- Centralny Ośrodek Sportu,
Ministra Obrony Narodowej
- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego,
Ministra Sprawiedliwości
- Zachodnia Instytucja Gospodarki Budżetowej „PIAST”,
- Bałtycka Instytucja Gospodarki Budżetowej „BALTICA”,
- Pomorska Instytucja Gospodarki Budżetowej „POMERANIA”,
- Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”,
- Podkarpacka Instytucja Gospodarki Budżetowej „CARPATIA”,

Ministra Zdrowia

- Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie,

Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

- Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS.

W 2017 r. planuje się łączne przychody instytucji gospodarki budżetowej na kwotę 1.025.747 tys. zł, w tym 190.628 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa (dla Centralnego Ośrodka Sportu, Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej), co stanowi 18,6% przychodów ogółem. Planowane na 2017 r. przez instytucje gospodarki budżetowej koszty ogółem wyniosą 1.043.893 tys. zł, natomiast wynik finansowy brutto ogółem będzie ujemny i wyniesie (minus) 18.146 tys. zł.

Najważniejsze zadania realizowane przez poszczególne instytucje gospodarki budżetowej w 2017 r. wskazano poniżej:

- **Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP** – w ramach prowadzonej działalności realizuje zadania publiczne na rzecz Prezydenta RP oraz Kancelarii Prezydenta RP, zapewnia obsługę recepcyjną i zabezpiecza techniczną stronę wizyt państwowych, innych uroczystości oraz spotkań. Prowadzi działalność w zakresie obsługi transportowej Kancelarii Prezydenta RP i delegacji państwowych, robót i prac konserwacyjnych, zabezpieczenia potrzeb materiałowych oraz zakupu urządzeń i niezbędnego sprzętu. Centrum administruje i gospodaruje budynkami i obiektami Kancelarii Prezydenta RP, a także zapewnia w nich i ich otoczeniu właściwy porządek, estetykę i dekoracje.

- Przychody Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP zaplanowano w 2017 r. w wysokości 49.160 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 48.160 tys. zł.
- **Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej** – pełniąc funkcję centralnego zamawiającego dokonuje centralnych zakupów w kategoriach wyposażenia i materiałów oraz usług dla jednostek sądownictwa powszechnego. Ponadto Instytucja zajmuje się sprzedażą usług kwaterunkowych, głównie dla pracowników resortu Sprawiedliwości oraz członków ich rodzin, a także udostępnia sale szkoleniowe na potrzeby wewnętrzne sądownictwa.

Przychody Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej zaplanowano w 2017 r. w wysokości 7.600 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 6.022 tys. zł.

- **Centrum Usług Wspólnych (CUW)** – wykonuje zadania na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, komórek organizacyjnych CUW oraz prowadzi sprzedaż wyrobów i usług dla odbiorców zewnętrznych. Zapewnia techniczne, w tym teleinformatyczne warunki pracy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów m. in.: obsługę bieżącą (usługi transportowe, konserwacyjne, techniczne, informatyczne, gospodarcze, edytorskie, recepcyjne, hotelarskie, itp.), prowadzi remonty obiektów budowlanych, maszyn i urządzeń oraz inwestycje w obiektach budowlanych, administruje przydzielonymi składnikami majątkowymi, świadczy usługi szkoleniowo-wypoczynkowe i konferencyjne dla Rządu RP i administracji rządowej.

Przychody Centrum Usług Wspólnych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 41.124 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 57.939 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej (CODGiK)** – główne zadania instytucji są związane z odpłatnym świadczeniem usług na rzecz Głównego Geodety Kraju oraz usług świadczonych na rzecz pozostałych odbiorców, w szczególności w zakresie: tworzenia specjalistycznych baz danych przestrzennych i opracowań kartograficznych, przetwarzania danych przestrzennych, świadczenia usług sieciowych, usług fotoreprodukcyjnych i specjalistycznych szkoleń w zakresie geodezji, kartografii oraz infrastruktury informacji przestrzennej.

Przychody Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej zaplanowano w 2017 r. w wysokości 10.305 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 10.175 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Informatyki** – przedmiotem podstawowej działalności ośrodka jest odpłatne wykonywanie usług na rzecz Ministra Cyfryzacji: udostępnianie danych krajowych i zagranicznych z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz prowadzenie ewidencji lub rejestrów państwowych, w szczególności

Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz innych rejestrów wchodzących w skład Systemu Rejestrów Państwowych, jak również budowa, rozwój, utrzymanie, serwis i eksploatacja systemów informatycznych i teleinformatycznych prowadzonych przez Ministra Cyfryzacji.

Przychody Centralnego Ośrodka Informatyki zaplanowano w 2017 r. w wysokości 119.105 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 118.705 tys. zł.

- **Centrum Usług Logistycznych (CUL)** – stanowi logistyczne i techniczne wsparcie dla działań Policji i jednostek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Instytucja realizuje zadania polegające m.in. na: zakwaterowaniu osób (funkcjonariuszy Policji, BOR, Straży Granicznej oraz innych służb) w przejętych obiektach, obsłudze szkoleń (organizowanych przez Komendę Główną Policji i inne służby), dystrybucji paliw, zabezpieczeniu funkcjonowania lotniska Warszawa-Babice, świadczeniu usług hotelowych dla funkcjonariuszy i pracowników resortu.

Przychody Centrum Usług Logistycznych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 46.468 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 44.733 tys. zł.

- **Centralny Ośrodek Sportu** – realizuje zadania publiczne w zakresie kultury fizycznej poprzez tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym zapewnienie bazy materialno-technicznej dla potrzeb szkolenia.

Przychody Centralnego Ośrodka Sportu zaplanowano w 2017 r. w wysokości 118.084 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 126.206 tys. zł.

- **Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego** – realizuje zobowiązania strony polskiej wynikające z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w zakresie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Programie Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP: NATO Security Investment Programme). Program ten stworzono w celu zapewnienia wspólnego finansowania projektów inwestycyjnych w krajach członkowskich NATO. Obejmuje on wyłącznie zadania zgrupowane w pakietach inwestycyjnych, których wykonanie zapewnia osiągnięcie podstawowych zdolności operacyjnych. Pakiety realizowane w ramach Programu NSIP obejmują następujące kategorie infrastruktury wojskowej: lotniska, bazy morskie, systemy łączności, stanowiska dowodzenia obroną powietrzną, radary dalekiego zasięgu obrony powietrznej, instalacje paliwowe.

Przychody Zakładu Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego zaplanowano w 2017 r. w wysokości 320.267 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 319.805 tys. zł.

- **Instytucje gospodarki budżetowej funkcjonujące przy aresztach śledczych** oraz zakładach karnych, zajmują się szerokim spektrum prac mających na celu aktywizację zawodową więźniów związanych z produkcją i usługami m.in. z zakresu budownictwa czy drobnej wytwórczości. Wzrost kosztów ogółem w planie finansowym Zachodniej Instytucji Gospodarki Budżetowej PIAST w stosunku do roku 2016, wynika ze wzrostu pozostałych kosztów funkcjonowania. Sfinansowanie planowanych kosztów IGB PIAST zapewnia zwiększony poziom przychodów będący wynikiem zwiększonej sprzedaży.

Łączne przychody tych jednostek zaplanowano w 2017 r. w wysokości 301.884 tys. zł, a łączne koszty zostały określone na kwotę 300.455 tys. zł.

- **Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie (PDZ)** – statutową działalnością instytucji jest rehabilitacja połączona z pobytem – turnusy (częściowo refundowane ze środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i Narodowego Funduszu Zdrowia). Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie osiąga przychody także z wynajmu gościom komercyjnym pokoi hotelowych wraz z wyżywieniem (bez rehabilitacji). Pozostałe przychody osiągane są z wynajmu oraz organizacji konferencji i szkoleń. Działalność PDZ jest sezonowa, większość przychodów jest osiągana w miesiącach letnich.

Przychody Profilaktycznego Domu Zdrowia w Juracie zaplanowano w 2017 r. w wysokości 1.600 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.568 tys. zł.

- **Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS** – przedmiotem działalności podstawowej będzie wykonywanie zadań w zakresie badawczym, edukacyjnym i popularyzatorskim na rzecz statystyki publicznej oraz jednostek spoza resortu statystyki publicznej. Źródłami przychodów są przychody z działalności z tytułu realizacji zadań naukowo-badawczych, szkoleniowych, konferencji, seminariów oraz wspomagającej edukację na rzecz sektora publicznego i niepublicznego.

Przychody Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS zaplanowano w 2017 r. w wysokości 10.150 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 10.125 tys. zł.

Zaplanowane na 2017 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wyników finansowych brutto instytucji gospodarki budżetowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Centrum Obsługi Kancelarii Prezydenta RP	49.160		48.160	1.000
Centrum Zakupów dla Sądownictwa Instytucja Gospodarki Budżetowej	7.600		6.022	1.578
Centrum Usług Wspólnych	41.124		57.939	-16.815
Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	10.305	234	10.175	130
Centralny Ośrodek Informatyki	119.105		118.705	400
Centrum Usług Logistycznych	46.468		44.733	1.735
Centralny Ośrodek Sportu	118.084	23.171	126.206	-8.122
Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego	320.267	167.223	319.805	462
Zachodnia Instytucja Gospodarki Budżetowej „PIAST”	53.800		53.632	168
Bałtycka Instytucja Gospodarki Budżetowej „BALTICA”	81.309		80.893	416
Pomorska Instytucja Gospodarki Budżetowej „POMERANIA”	70.700		69.860	840
Mazowiecka Instytucja Gospodarki Budżetowej „MAZOVIA”	55.763		55.763	0
Podkarpacka Instytucja Gospodarki Budżetowej „CARPATIA”	40.312		40.307	5
Profilaktyczny Dom Zdrowia w Juracie	1.600		1.568	32
Centrum Badań i Edukacji Statystycznej GUS	10.150		10.125	25
Razem	1.025.747	190.628	1.043.893	-18.146

3. Państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Jednostki sektora finansów publicznych, których plany finansowe wymienione są w załączniku 14 do projektu ustawy budżetowej na rok 2017 są tworzone, jako państwowe osoby prawne, na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, instytutów badawczych, banków i spółek prawa handlowego. W przedłożonym projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 zamieszczono plany finansowe następujących państwowych osób prawnych nadzorowanych przez:

Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

- Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia,
- Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego,

Ministra Rozwoju

- Urząd Dozoru Technicznego,
- Polskie Centrum Akredytacji,

Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

- Polski Instytut Sztuki Filmowej,
- Centrum Polsko – Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia,

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- Polski Klub Wyścigów Konnych,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,

Ministra Infrastruktury i Budownictwa

- Polska Agencja Żeglugi Powietrznej,
- Transportowy Dozór Techniczny,

Ministra Sportu i Turystyki

- Polska Organizacja Turystyczna,

Ministra Środowiska

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 23 parki narodowe (Babiogórski, Białowiecki, Biebrzański, Bieszczadzki, Bory Tucholskie, Drawieński, Gorczański, Góry Stołowe, Kampinoski, Karkonoski, Magurski, Narwiański, Ojcowski, Pieniński, Poleski, Roztoczański, Słowiński, Świętokrzyski, Tatrzański, Ujście Warty, Wielkopolski, Wigierski, Woliński),

Ministra Spraw Zagranicznych

- Polski Instytut Spraw Międzynarodowych,

Ministra Zdrowia

- Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych

oraz

- Rzecznik Finansowy.

W 2017 r. planuje się łączne przychody państwowych osób prawnych na kwotę 7.598.524 tys. zł, w tym 278.975 tys. zł pochodzić będzie z dotacji budżetu państwa, co stanowi 3,7% przychodów ogółem.

Planowane na 2017 r. przez państwowe osoby prawne koszty ogółem wyniosą 7.537.552 tys. zł.

Wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych ogółem będzie ujemny i wyniesie (minus) 60.972 tys. zł.

Do głównych zadań realizowanych przez ww. jednostki w 2017 r. należą:

- **Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia** zajmuje się gromadzeniem, opracowywaniem oraz udostępnianiem organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych na obszarze Europy Środkowej, Europy Wschodniej, Rosji, Półwyspu Bałkańskiego oraz Kaukazu Południowego i Azji Centralnej, a w przypadkach uzasadnionych strategicznymi interesami politycznymi lub gospodarczymi Rzeczypospolitej Polskiej również na innych obszarach. Do jego zadań należy przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych dotyczących sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej oraz rozwoju stosunków międzynarodowych, a także współpraca z polskimi i zagranicznymi instytucjami, ośrodkami nauki i osobami fizycznymi oraz promocja polskiej myśli analitycznej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zarówno przychody jak i koszty Ośrodka Studiów Wschodnich im. Marka Karpia w 2017 r. zaplanowano w kwocie 9.687 tys. zł.

- **Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego** jest państwową jednostką organizacyjną z siedzibą w Poznaniu, działającą na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2015 r. o Instytucie Zachodnim im. Zygmunta Wojciechowskiego.

Do zadań Instytutu należy m.in:

- gromadzenie, opracowywanie oraz udostępnianie organom władzy publicznej informacji o istotnych wydarzeniach i procesach politycznych, społecznych i gospodarczych w zakresie stosunków polsko-niemieckich, przemian politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych w Niemczech, roli Niemiec w Europie i świecie, roli Europy w stosunkach międzynarodowych, w tym w zakresie ładu oraz bezpieczeństwa międzynarodowego oraz procesów związanych z kształtowaniem się pamięci zbiorowej i polityki historycznej oraz prowadzeniem polityki polonijnej;
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych w ww. zakresie;
- organizowanie i prowadzenie badań naukowych w zakresie prowadzonej tematyki;
- gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej i działalności wydawniczej;
- współpraca z krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi instytucjami naukowymi i stowarzyszeniami.

Zarówno przychody jak i koszty Instytutu Zachodniego im. Zygmunta Wojciechowskiego w 2017 r. zaplanowano w kwocie 4.152 tys. zł.

- **Urząd Dozoru Technicznego** uzyskuje przychody przede wszystkim z tytułu opłat uzyskiwanych za badania urządzeń znajdujących się pod dozorem technicznym i opłat pobieranych za świadczenie usług w zakresie dozoru technicznego. Koszty zaś związane są z działalnością statutową nakierowaną na wspieranie państwa i obywateli w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkowania urządzeń technicznych.

Przychody Urzędu Dozoru Technicznego zaplanowano w 2017 r. w wysokości 439.552 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 357.448 tys. zł.

- **Polskie Centrum Akredytacji** jest krajową jednostką upoważnioną do akredytacji jednostek certyfikujących, kontrolujących, laboratoriów badawczych i wzorcujących oraz innych podmiotów prowadzących oceny zgodności i weryfikacje. Przychodami Polskiego Centrum Akredytacji są w głównej mierze przychody z prowadzonej działalności akredytacyjnej, w tym szkoleniowej, które całkowicie pokrywają koszty działalności tej państwowej osoby prawnej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Centrum Akredytacji zaplanowano w 2017 r. w wysokości 21.500 tys. zł.

- **Polski Instytut Sztuki Filmowej** realizuje zadania z zakresu polityki państwa w dziedzinie kinematografii, w szczególności przez:
 - tworzenie warunków do rozwoju polskiej produkcji filmów i koprodukcji filmowej;

- inspirowanie i wspieranie rozwoju wszystkich gatunków polskiej twórczości filmowej, w szczególności filmów artystycznych, w tym przygotowanie projektów filmowych, produkcji filmów i rozpowszechniania filmów;
- wspieranie działań mających na celu tworzenie warunków powszechnego dostępu do dorobku polskiej, europejskiej i światowej sztuki filmowej;
- wspieranie debiutów filmowych oraz rozwoju artystycznego młodych twórców filmowych;
- promocję polskiej twórczości filmowej;
- dofinansowywanie przedsięwzięć z zakresu przygotowania projektów filmowych, produkcji, dystrybucji i rozpowszechniania filmów, promocji polskiej twórczości filmowej i upowszechniania kultury filmowej, w tym produkcji filmów podejmowanych przez środowiska polonijne;
- świadczenie usług eksperckich organom administracji publicznej;
- wspieranie utrzymywania archiwów filmowych;
- wspieranie rozwoju potencjału polskiego niezależnego przemysłu kinematograficznego, a w szczególności małych i średnich przedsiębiorców działających w kinematografii.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej w 2017 r. zaplanowano w kwocie 149.489 tys. zł.

- Podstawowym celem **Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia** jest inicjowanie, wspieranie i podejmowanie działań w Rzeczypospolitej Polskiej i Federacji Rosyjskiej na rzecz dialogu i porozumienia w stosunkach polsko-rosyjskich. W ramach podejmowanych działań są m.in.: prowadzone badania naukowe, organizowane konferencje, spotkania, prowadzona jest działalność edukacyjna i wydawnicza, organizowana jest wymiana młodzieży i studentów.

Zarówno przychody jak i koszty Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia w 2017 r. zaplanowano w kwocie 6.079 tys. zł.

- Podstawowym przedmiotem działalności **Polskiego Klubu Wyścigów Konnych (PKWK)** jest nadzór nad zasadami organizowania wyścigów konnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, działanie na rzecz umacniania i doskonalenia hodowli koni oraz na rzecz rozwoju wyścigów konnych.

Przychody Polskiego Klubu Wyścigów Konnych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 6.021 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 5.699 tys. zł.

- **Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie** realizuje zadania z zakresu doradztwa rolniczego mającego na celu poprawę dochodów rolniczych, podnoszenie konkurencyjności gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Przychody Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie zaplanowano w 2017 r. w wysokości 18.285 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 18.243 tys. zł.

- **Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (PAŻP)** realizuje zadania związane z zarządzaniem ruchem lotniczym, a w szczególności kontrolą ruchu lotniczego, służbą informacji powietrznej, służbą alarmową, planowaniem przepływu ruchu lotniczego nad Polską, koordynacją zajętości przestrzeni powietrznej, prowadzeniem biur odpraw załóg oraz aktualizacją i wydawaniem publikacji lotniczych. Przychody Agencji pochodzą głównie z opłat nawigacyjnych (trasowych i terminalowych) wnoszonych przez przewoźników i innych użytkowników przestrzeni powietrznej. PAŻP prowadzi samodzielną gospodarkę finansową, z budżetu państwa otrzymuje wyłącznie dotację celową na sfinansowanie wydatków związanych z zapewnieniem służb nawigacyjnych w przypadku lotów zwolnionych z tych opłat.

Przychody Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej zaplanowano w 2017 r. w wysokości 769.290 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 807.482 tys. zł.

- Działalność statutowa **Transportowego Dozoru Technicznego (TDT)** dotyczy głównie wykonywania zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa funkcjonowania urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz mienia i środowiska. TDT realizuje zadania związane z działalnością dozorową, odbiorczą, certyfikacyjną, notyfikacyjną i laboratoryjną oraz z zakresu przewozu towarów niebezpiecznych (m.in. w zakresie wydawania świadectw dopuszczenia pojazdów przewożących materiały niebezpieczne czy przeprowadzania egzaminów, w tym dla kandydatów na doradców do spraw przewozu towarów niebezpiecznych). Dodatkowo działalność TDT obejmuje zadania z zakresu homologacji pojazdów.

Przychody pochodzą z opłat za wykonywanie czynności.

Przychody Transportowego Dozoru Technicznego zaplanowano w 2017 r. w wysokości 60.273 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 54.177 tys. zł.

- Zadania **Polskiej Organizacji Turystycznej (POT)** nakierowane są na promocję Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiej Organizacji Turystycznej zaplanowano w 2017 r. w wysokości 42.005 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa dla Polskiej Organizacji

Turystycznej stanowią 96,0% przychodów. Koszty funkcjonowania POT są stosunkowo niewielkie i zamkną się w 2017 r. kwotą 10.481 tys. zł (co stanowi 25,0% kosztów ogółem). Pozostałe środki są przeznaczone na:

- realizację projektów wynikających z zadań statutowych Polskiej Organizacji Turystycznej, tj. na wsparcie i promocję turystyki;
 - realizację projektów Unii Europejskiej.
- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** w 2017 r. będzie prowadził działalność nakierowaną przede wszystkim na pełne wykorzystanie bezzwrotnej pomocy europejskiej, dla przedsięwzięć współfinansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 oraz Programu Life. Wysoki udział we współfinansowaniu środków europejskich osiągną zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach, gospodarki odpadami komunalnymi oraz wsparcia przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki. Znaczne środki zostaną przeznaczone również na realizację przedsięwzięć związanych z odnawialnymi źródłami energii, których dofinansowanie będzie pochodzić z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne i z ustawy o efektywności energetycznej. Wspierane finansowo będą również zadania związane z zarządzaniem energią w budynkach podmiotów sektora finansów publicznych (m.in. termomodernizacja), ochroną obszarów cennych przyrodniczo, działalnością monitoringu środowiska, przeciwdziałaniem zagrożeniom środowiska i likwidacją ich skutków, geologią i górnictwem oraz edukacją ekologiczną.
- Przychody Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zaplanowano w 2017 r. w wysokości 1.483.688 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 1.198.984 tys. zł.
- **Parki narodowe** tworzy się na obszarach wyróżniających się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej oraz walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody, odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów. Najważniejszym celem działania parku jest ochrona przyrody. Na jego obszarze ochronie podlega całość przyrody oraz swoiste, charakterystyczne dla każdego regionu walory krajobrazowe. Aktualnie w Polsce funkcjonują 23 parki narodowe, które zajmują powierzchnię 316.748 ha, co stanowi ok. 1% powierzchni kraju. Wszystkie polskie parki narodowe włączono do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Łączne przychody parków narodowych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 264.911 tys. zł, a łączne koszty zostały określone na kwotę 275.415 tys. zł.

- **Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM)** jako instytucja o profilu analityczno-eksperckim odpowiada za zapewnienie profesjonalnej obsługi analityczno-eksperckiej organów władzy odpowiedzialnych za politykę zagraniczną RP, prowadząc równocześnie badania naukowe, działania na rzecz upowszechniania wiedzy o stosunkach międzynarodowych, działalność szkoleniową, wydawniczą i biblioteczną.

PISM zobowiązany jest do realizacji następujących zadań:

- prowadzenie badań naukowych w zakresie spraw międzynarodowych;
- przygotowywanie analiz, ekspertyz i studiów prognostycznych z zakresu spraw międzynarodowych;
- doskonalenie zawodowe kadr wykonujących zadania w zakresie stosunków międzynarodowych i polityki zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej;
- upowszechnianie w społeczeństwie polskim wiedzy z dziedziny współczesnych stosunków międzynarodowych;
- utrzymywanie kontaktów z ośrodkami szkoleniowymi, naukowymi i politycznymi w Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą;
- gromadzenie specjalistycznego księgozbioru i dokumentacji naukowej, a także prowadzenie otwartej działalności bibliotecznej;
- prowadzenie działalności wydawniczej.

Zarówno przychody jak i koszty Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych w 2017 r. zaplanowano w kwocie 10.484 tys. zł.

- Do zadań **Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT)** należy m.in.: realizacja zadań związanych z oceną świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie opracowywania raportów w sprawie oceny świadczeń opieki zdrowotnej i opracowywania analiz weryfikacyjnych środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ustalanie taryfy świadczeń, opiniowanie projektów programów polityki zdrowotnej oraz realizacja innych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Przychody AOTMiT pochodzić będą przede wszystkim z odpisu na taryfikację otrzymanego z Narodowego Funduszu Zdrowia, opłat za analizy weryfikacyjne oraz z dotacji budżetu państwa.

Przychody Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji zaplanowano w 2017 r. w wysokości 42.094 tys. zł, a koszty zostały określone na kwotę 41.360 tys. zł.

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, która gromadzi składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne obywateli oraz dystrybuje świadczenia (np. emerytury, renty, zasiłki chorobowe lub macierzyńskie) w wysokości i na zasadach ustalonych w przepisach powszechnie obowiązujących. Łączne przychody ZUS na 2017 r. planuje się w kwocie 4.253.106 tys. zł.

Źródłem przychodów Zakładu będą środki finansowe z:

- odpisu z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) na działalność ZUS w kwocie 3.607.499 tys. zł;
- odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych (FEP) na finansowanie przez ZUS emerytur pomostowych w kwocie 2.627 tys. zł;
- tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 210.644 tys. zł;
- tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych ZUS do wypłaty w wysokości 250.442 tys. zł;
- przychodów finansowych w wysokości 25.409 tys. zł;
- pozostałych przychodów w kwocie 156.485 tys. zł.

Ogółem koszty ZUS na rok 2017 zaplanowano w kwocie 4.517.440 tys. zł. Największą pozycję w kosztach stanowią wynagrodzenia, które na rok 2017 zaplanowano w kwocie 2.277.198 tys. zł, w tym na wynagrodzenia osobowe zaplanowano kwotę 2.257.563 tys. zł.

W 2017 r. kwota wynagrodzeń osobowych dla pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych uległa zwiększeniu o 30.071 tys. zł w stosunku do roku 2016. Dodatkowo w ramach planu finansowego Zakładu zabezpieczono także zwiększone środki na zakup dodatkowych badań, opinii i konsultacji medycznych przeprowadzanych w ramach orzecznictwa lekarskiego oraz koszty wynagrodzeń wypłacanych radcom prawnym za czynności radcowskie podejmowane w postępowaniach sądowych.

Drugą co do wielkości pozycję kosztów ZUS stanowią koszty usług obcych (usługi pocztowe i bankowe, usługi telekomunikacyjne, usługi związane z przetwarzaniem danych, pozostałe) oszacowane w 2017 r. na łączną kwotę 1.086.394 tys. zł, tj. o 6,4% więcej od kosztów zaplanowanych na ten cel w 2016 roku.

Wydatki ZUS na finansowanie działalności inwestycyjnej w roku 2017 zostały zaplanowane na kwotę 555.538 tys. zł.

- **Rzecznik Finansowy** działa na rzecz ochrony klientów podmiotu rynku finansowego (sektora ubezpieczeniowego, towarzystw emerytalnych, sektora bankowego, instytucji płatniczych, instytucji pieniądza elektronicznego, biur usług płatniczych, towarzystw funduszy inwestycyjnych, firm inwestycyjnych, instytucji pożyczkowych). Środki na działalność Rzecznika Finansowego i jego Biura ponoszone będą przez podmioty rynku finansowego. Zarówno przychody jak i koszty Rzecznika Finansowego w 2017 r. zaplanowano w kwocie 17.908 tys. zł.

Zaplanowane na 2017 r. kwoty przychodów, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, kosztów oraz wynik finansowy brutto państwowych osób prawnych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym dotacja z budżetu	Koszty	Wynik finansowy brutto
	w tys. zł			
1	2	3	4	5
Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia	9.687	9.205	9.687	0
Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego	4.152	3.500	4.152	0
Urząd Dozoru Technicznego	439.552		357.448	82.104
Polskie Centrum Akredytacji	21.500		21.500	0
Polski Instytut Sztuki Filmowej	149.489	11.069	149.489	0
Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia	6.079	5.571	6.079	0
Polski Klub Wyścigów Konnych	6.021	467	5.699	322
Centrum Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Brwinowie	18.285	14.194	18.243	42
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	769.290	10.351	807.482	-38.192
Transportowy Dozór Techniczny	60.273		54.177	6.096
Polska Organizacja Turystyczna	42.005	40.305	42.005	0
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1.483.688	81.534	1.198.984	284.704
23 parki narodowe	264.911	87.826	275.415	-10.504
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	10.484	8.384	10.484	0
Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji	42.094	6.569	41.360	734
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	4.253.106		4.517.440	-264.334
Rzecznik Finansowy	17.908		17.908	0
Razem	7.598.524	278.975	7.537.552	60.972

Rozdział VIII

Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 ustawy o finansach publicznych państwowe fundusze celowe zaliczane są do sektora finansów publicznych. Każdy państwowy fundusz celowy tworzony jest na podstawie odrębnej ustawy.

Podstawą gospodarki finansowej państwowego funduszu celowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody i koszty na cele wskazane w ustawie powołującej fundusz oraz stany na początek i na koniec roku.

Łączne przychody funduszy prezentowanych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 w załączniku nr 13 Plany finansowe państwowych funduszy celowych zaplanowano w wysokości 258.767.979 tys. zł. Natomiast planowane łączne koszty realizacji zadań funduszy wyniosą 259.661.175 tys. zł.

Zestawienie poszczególnych funduszy zaplanowanych w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
		dotacja z budżetu	
	w tys. zł		
1	2	3	4
Razem	258.767.979	65.933.585	259.661.175
I Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi	238.703.173	65.158.225	237.664.907
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	218.232.316	47.157.730	217.206.611
Fundusz Emerytalno - Rentowy	19.100.803	17.512.032	19.065.650
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	36.681	1.292	36.834
Fundusz Administracyjny	604.369		634.390
Fundusz Emerytur Pomostowych	729.004	487.171	721.422
II Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa	16.724.989	745.360	17.308.179
Fundusz Pracy	11.483.053		12.238.065
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4.695.764	745.360	4.871.859
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	546.172		198.255
III Fundusze związane z prywatyzacją	399.314	0	1.638.566
Fundusz Reprywatyzacji	54.327		920.700
Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	6.955		245.793
Fundusz Skarbu Państwa	9.332		22.073
Fundusz Rekompensacyjny	328.700		450.000

Wyszczególnienie	Przychody	w tym:	Koszty realizacji zadań
		dotacja z budżetu	
	w tys. zł		
1	2	3	4
IV Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju	1.315.657	0	1.342.568
Fundusz Zapasów Agencyjnych	978.065		923.694
Fundusz Wsparcia Policji	60.977		60.996
Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	3.065		3.065
Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	128.924		116.945
Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy	44.200		47.200
Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	100.426		190.668
V Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną	948.251	0	1.005.334
Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	17.450		21.510
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	739.900		778.674
Fundusz Promocji Kultury	190.640		186.500
Fundusz Nauki i Technologii Polskiej	261		18.650
VI Pozostałe	676.595	30.000	701.621
Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	6.220		8.524
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	137.681		137.575
Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.793		1.793
Fundusz Kredytu Technologicznego	312.435		313.870
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	29.556		48.000
Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	73.890		76.839
Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego	502		502
Fundusz Odszkodowawczy	114.518	30.000	114.518

1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Do zadań realizowanych przez tę grupę funduszy należy m. in. realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, finansowanie świadczeń dla rolników z ubezpieczenia emerytalno – rentowego, obsługa zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, finansowanie emerytur pomostowych.

W 2017 r. przychody tych funduszy zaplanowano w łącznej wysokości 238.703.173 tys. zł. Natomiast koszty na realizację zadań szacuje się na łączną kwotę 237.664.907 tys. zł.

1.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Zadaniem Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako państwowego funduszu celowego, jest zapewnienie finansowania wydatków związanych z powszechnymi obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym).

Głównym źródłem przychodów Funduszu są wpływy ze składek na ubezpieczenie społeczne. Ponadto na przychody Funduszu składa się dotacja z budżetu państwa, środki

rekompensujące kwoty składek przekazanych na rzecz otwartych funduszy emerytalnych (OFE), przychody obejmujące środki wynikające z reformy OFE (środki z FRD pochodzące z przeniesienia aktywów z OFE oraz odsetki od tych aktywów, a także wpłaty z OFE) oraz inne przychody. W 2017 r. nie przewiduje się wykorzystania środków FRD na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Niedobór środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo zostanie sfinansowany dotacją z budżetu państwa, nie przewidziano natomiast pożyczki z budżetu na ten cel.

Łączne przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostały zaplanowane na kwotę 218.232.316 tys. zł.

Przychody Funduszu ze składek na ubezpieczenie społeczne (przypis) zaplanowano na 161.125.053 tys. zł. Przychody Funduszu stanowiące refundację z tytułu przekazania składek do OFE zaplanowano w wysokości 3.333.442 tys. zł. Planuje się, iż przychody obejmujące środki z reformy OFE wyniosą 5.794.886 tys. zł, a pozostałe przychody oraz pozostałe zwiększenia Funduszu wyniosą łącznie 821.205 tys. zł. Przy planowaniu wielkości refundacji składek do otwartych funduszy emerytalnych przyjęto, że składka przekazywana do OFE wyniesie 2,92% podstawy wymiaru, z uwzględnieniem dobrowolności uczestnictwa w filarze kapitałowym.

Przy konstrukcji planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2017 uwzględniono przyjęcie przez Radę Ministrów stanowiska wobec prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, w którym Rada Ministrów pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt, rekomendując jednocześnie, aby ustawa weszła w życie najwcześniej z dniem 1 października 2017 r.

Ponadto przyjęto następujące założenia:

- od 1 marca 2017 r. nastąpi waloryzacja emerytur i rent; wskaźnik waloryzacji będzie odpowiadał średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększonemu o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych dla celów ustalenia wskaźnika waloryzacji jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów albo średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, jeżeli jest on wyższy od wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów;
- wskaźnik ściągальności składek ukształtuje się na poziomie 99,0%;

- kwota refundacji dla FUS z tytułu przekazania składek do OFE wyniesie 3.333.442 tys. zł;
- odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wyniesie 3.607.499 tys. zł;
- Fundusz nie zwróci do budżetu państwa pożyczek otrzymanych w latach 2009-2016;
- niedobór FUS na wypłaty świadczeń będzie sfinansowany dotacją z budżetu państwa.

Koszty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 2017 r. oszacowano na kwotę 217.206.611 tys. zł.

Podstawową pozycję kosztów Funduszu w kwocie 212.004.423 tys. zł (tj. 97,6% ogółu kosztów) stanowią wypłaty świadczeń na rzecz ludności (emerytury, renty, dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie, zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, itp.).

W ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyodrębnione są cztery fundusze, w podziale na które dokonywana jest wypłata świadczeń i realizacja innych wydatków:

- fundusz emerytalny, z którego finansowane są wypłaty emerytur, emerytury kapitałowe, środki gwarantowane oraz jednorazowe wypłaty ustalane ze składek zewidencjonowanych na subkoncie – 139.876.303 tys. zł;
- fundusz rentowy, z którego finansowane są wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy, rent szkoleniowych, rent rodzinnych, dodatków do rent rodzinnych dla sierot zupełnych, dodatków pielęgnacyjnych i zasiłków pogrzebowych, wypłaty emerytur przyznanych z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy oraz finansowane są zadania w zakresie prewencji rentowej – 45.514.505 tys. zł;
- fundusz chorobowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobą lub macierzyństwem – 21.774.002 tys. zł;
- fundusz wypadkowy, z którego finansowane są świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wraz z prewencją wypadkową – 5.123.802 tys. zł.

W granicach określonych w ustawie budżetowej Fundusz może otrzymywać z budżetu państwa dotacje i nieoprocentowane pożyczki z przeznaczeniem na uzupełnienie środków na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo, jeżeli przychody FUS oraz środki zgromadzone na funduszu rezerwowym nie zapewniają pełnej i terminowej wypłaty świadczeń finansowanych z przychodów Funduszu.

Biorąc pod uwagę planowane w 2017 r. przychody Funduszu ze składek, refundację składek przekazanych do OFE, środki z reformy kapitałowej części systemu emerytalnego, pozostałe przychody oraz przewidywane wydatki na świadczenia i wydatki bieżące Funduszu w roku 2017 (uwzględniono planowane obniżenie wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat

dla mężczyzn od 1 października 2017 r.), dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 47.157.730 tys. zł.

W planie Funduszu na 2017 r. przyjęto, iż zobowiązania wobec budżetu państwa z tytułu otrzymanych pożyczek w latach 2009-2016 wyniosą 48.228.616 tys. zł.

1.2 Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy zabezpiecza ubezpieczenia społeczne dla rolników. Dysponentem Funduszu jest Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, która prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

Głównym zadaniem Funduszu jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń wypłacanych rolnikom z zakresu ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a także finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Łączne przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2017 r. zostały zaplanowane na kwotę 20.683.730 tys. zł, a łączne koszty w wysokości 20.648.577 tys. zł. Po stronie przychodów i kosztów ujęto transfer środków na świadczenia zbiegowe (1.582.927 tys. zł), który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS.

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z dotacji budżetowej, bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko nieznaczną część wydatków. W roku 2017 do Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowano dotację w wysokości 17.512.032 tys. zł.

Przy konstrukcji planu finansowego Funduszu Emerytalno-Rentowego na rok 2017 uwzględniono przyjęcie przez Radę Ministrów stanowiska wobec prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, w którym Rada Ministrów pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt, rekomendując jednocześnie, aby ustawa weszła w życie najwcześniej z dniem 1 października 2017 r. Ponadto przyjęto następujące założenia:

- przeciętna emerytura rolnicza wyniesie 1.083 zł, a renta rolnicza 1.014 zł;
- wskaźnik ściągłości składek od rolników ukształtuje się na poziomie 99,0%;
- odpis na Fundusz Administracyjny wyniesie 495.800 tys. zł.

1.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z zapobieganiem wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym rolników oraz działań na rzecz pomocy ubezpieczonym osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującą jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji.

Przychody Funduszu zaplanowano w kwocie 36.681 tys. zł, podstawowym przychodem jest odpis z Funduszu Składowego, który wyniesie 35.124 tys. zł. W roku 2017 do Funduszu Prewencji i Rehabilitacji zaplanowano dotację z budżetu państwa w wysokości 1.292 tys. zł. Koszty Funduszu w wysokości 36.834 tys. zł zaplanowano głównie na sfinansowanie rehabilitacji leczniczej rolników i ich dzieci oraz na koszty inwestycyjne.

1.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego.

Podstawowym przychodem Funduszu Administracyjnego w 2017 r. będzie odpis z Funduszu Emerytalno-Rentowego w wysokości 495.800 tys. zł, który stanowi de facto dotację z budżetu państwa. Łącznie z odpisem z Funduszu Składowego oraz z uwzględnieniem pozostałych przychodów, przychody Funduszu Administracyjnego wyniosą razem 604.369 tys. zł.

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków funduszu, koszty zaplanowano w wysokości 634.390 tys. zł. Całość kosztów w 2017 r. stanowić będą koszty własne Funduszu, przeznaczone w szczególności na:

- wypłaty wynagrodzeń (z pochodnymi) dla pracowników Kasy;
- zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz różne opłaty i składki;
- koszty przekazywania świadczeń (opłaty pocztowe, wydatki na usługi bankowe).

1.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych, jako państwowy fundusz celowy, powołany został w celu finansowania emerytur pomostowych. W początkowych latach istnienia Funduszu przychody przewyższały ponoszone wydatki, a nadwyżki były lokowane m.in. w obligacjach skarbu państwa. Przewiduje się, iż w roku 2017 i latach następnych konieczne będzie zasilanie Funduszu o dodatkowe środki w postaci coraz wyższej dotacji z budżetu państwa na pokrycie

wypłat emerytur pomostowych w wyniku stale rosnącej liczby osób pobierających emerytury pomostowe, przy jednocześnie utrzymującej się na w miarę stabilnym poziomie liczbie osób, za które są odprowadzane składki.

Przychody Funduszu Emerytur Pomostowych pochodzą głównie ze składek, finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru oraz dotacji z budżetu państwa.

Przychody na rok 2017 zaplanowano w wysokości 729.004 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 487.171 tys. zł;
- składki – 240.519 tys. zł;
- pozostałe przychody – 1.314 tys. zł.

Koszty Funduszu w wysokości 721.422 tys. zł stanowią głównie emerytury pomostowe i odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Przewiduje się, iż przeciętna liczba osób pobierających emerytury pomostowe w 2017 r. ukształtuje się na poziomie 22.8 tys. osób.

2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Zadania realizowane przez te fundusze to m. in.: finansowanie zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, realizacja szkoleń dla bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych, refundacja części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy wyniosą 16.724.989 tys. zł, a łączne koszty realizacji zadań przewiduje się na poziomie 17.308.179 tys. zł.

2.1 Fundusz Pracy

Głównym zadaniem Funduszu Pracy jest przeciwdziałanie bezrobociu, wypłata zasiłków dla osób bezrobotnych oraz wypłata zasiłków i świadczeń przedemerytalnych.

Plan Funduszu Pracy na 2017 r. został ustalony przy założeniu, że wysokość obowiązkowych składek na Fundusz Pracy wynosić będzie 2,45% podstawy ich wymiaru.

Przychody Funduszu Pracy w roku 2017 zaplanowano w wysokości 11.483.053 tys. zł. Na przychody Funduszu Pracy składają się głównie: składki wnoszone przez pracodawców za zatrudnionych pracowników oraz składki wnoszone przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność, płatności w ramach budżetu środków europejskich oraz odsetki od środków Funduszu Pracy znajdujących się na rachunkach bankowych.

Koszty realizacji zadań Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 12.238.065 tys. zł.

Z Funduszu Pracy finansowane będą, m. in.:

- zasiłki dla bezrobotnych i składki na ubezpieczenia społeczne od zasiłków (przyjęto, że wypłaconych zostanie średniomiesięcznie ok. 211,0 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość zasiłku wyniesie 743,3 zł), zasiłki i świadczenia przedemerytalne, dodatki aktywizacyjne, świadczenia integracyjne, refundacja składek na ubezpieczenia dla zwalnianych rolników;
- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, głównie na: szkolenia, studia podyplomowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże zawodowe bezrobotnych oraz przygotowanie zawodowe dorosłych, jak również refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej przez bezrobotnych, wynagrodzenia i składki za młodocianych pracowników oraz dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, koszty związane ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, Krajowy Fundusz Szkoleniowy w kwocie odpowiadającej wysokości 2% przychodów Funduszu Pracy uzyskanych z obowiązkowych składek na Fundusz Pracy w roku 2015, refundację wynagrodzeń skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia;
- wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy;
- koszty inwestycyjne i koszty zakupów inwestycyjnych dla publicznych służb zatrudnienia oraz ochotniczych hufców pracy.

2.2 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest państwowym funduszem celowym, którego środki przeznaczone są na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz ich zatrudnianie.

Przychody Funduszu zaplanowano w 2017 r. w wysokości 4.695.764 tys. zł. Na przychody składają się głównie: dotacje z budżetu państwa – z przeznaczeniem na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (716.860 tys. zł) oraz zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy

chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych (28.500 tys. zł), środki otrzymane z Unii Europejskiej, wpłaty zakładów pracy.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane w wysokości 4.871.859 tys. zł mają być przeznaczone głównie na:

- dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych, refundację części składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, a także niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnych domowników, programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą PFRON, zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, przelewy redystrybucyjne (środki na zadania realizowane przez samorządy wojewódzkie i powiatowe oraz koszty obsługi tych zadań);
- wydatki bieżące własne Biura i Oddziałów Funduszu oraz wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne.

2.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Podstawowym celem Funduszu jest ochrona roszczeń pracowniczych w razie niemożności ich zaspokojenia przez pracodawcę z powodu jego niewypłacalności oraz dochodzenie zwrotu wypłaconych przez Fundusz świadczeń, w drodze windykacji należności.

W planie finansowym Funduszu na rok 2017 zaplanowano przychody w kwocie 546.172 tys. zł, natomiast na koszty realizacji zadań zaplanowano kwotę 198.255 tys. zł. Ze środków Funduszu realizowane są głównie wydatki na zaspokajanie podstawowych roszczeń pracowniczych przysługujących w ramach powszechnie obowiązującego prawa pracy.

Wypłacane pracownikom świadczenia powiększają należności Funduszu i podlegają zwrotowi z majątku niewypłacalnego pracodawcy. Fundusz może odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu wypłaconych świadczeń, jeżeli ich zwrot jest w całości lub w znacznej części niemożliwy, jak też określić indywidualne terminy i warunki zwrotu wypłaconych świadczeń.

3. Fundusze związane z prywatyzacją

Wydatki tych Funduszy przeznaczone są na: pomoc dla przedsiębiorców (restrukturyzacja), zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku 2017 przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 399.314 tys. zł, a koszty realizacji zadań ustalono w wysokości 1.638.566 tys. zł.

3.1 Fundusz Reprywatyzacji

Dysponentem Funduszu Reprywatyzacji jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na cele związane z zaspakajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, poprzez:

- wypłatę odszkodowań wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych, wydanych w związku z nacjonalizacją mienia;
- wypłatę odszkodowań przyznanych na podstawie uznania za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego;
- realizację porozumień zawieranych przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz jednostki samorządu terytorialnego w sprawie dotacji celowych na rzecz jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na dofinansowanie zaspokajania przez te jednostki roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, w szczególności przez wydanie rzeczy lub wypłatę świadczeń wynikających z prawomocnych wyroków i ugód sądowych oraz ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych w związku z nacjonalizacją mienia;
- pokrycie kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego, w tym wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie ekspertyz, których koszty w wyroku ponosi pozwany – Skarb Państwa;
- pokrycie kosztów zastępstwa procesowego w sprawach prowadzonych poza granicami kraju;
- pokrycie kosztów wynagrodzeń wypłacanych na podstawie umów cywilnoprawnych w zakresie specjalistycznych opinii i analiz, w ramach realizacji celów.

Na rok 2017 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 54.327 tys. zł.
Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane zostały na kwotę 920.700 tys. zł.

3.2 Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców

Dysponentem Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorców jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Na rachunku Funduszu gromadzi się 15% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków z przeznaczeniem na pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców, w tym przedsiębiorców publicznych, o których mowa w ustawie z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, a także na udzielanie wsparcia niebędącego pomocą publiczną.

Na rok 2017 przychody Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 6.955 tys. zł.

Koszty realizacji zadań Funduszu zostały zaplanowane w wysokości 245.793 tys. zł, z przeznaczeniem na wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego w kwocie 245.793 tys. zł, w tym podwyższenie kapitału zakładowego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., zgodnie z zapisami art. 56 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, tj. w 1/3 przychodów Funduszu w roku 2017 w kwocie 2.318 tys. zł oraz wydatki na wsparcie niebędące pomocą publiczną w wysokości 243.475 tys. zł.

3.3 Fundusz Skarbu Państwa

Dysponentem Funduszu Skarbu Państwa jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Na rok 2017 przychody Funduszu zostały zaplanowane na kwotę 9.332 tys. zł. Na rachunku Funduszu gromadzi się:

- 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków;
- opłaty z tytułu egzaminów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz odsetki od tych środków;
- środki uzyskane przez wojewodę z tytułu wykonywania zadań, o których mowa w art. 7b ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa;
- środki finansowe pozostałe po wykreślonych z rejestru przedsiębiorców przedsiębiorstwach państwowych przejętych przez wojewodów;

- środki finansowe uzyskane ze zbycia mienia pozostałego po wyżej wymienionych przedsiębiorstwach.

Koszty realizacji zadań Funduszu zaplanowane zostały w wysokości 22.073 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na: pokrycie kosztów prywatyzacji, wydatki związane z gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz dofinansowanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych przedsiębiorstw państwowych oraz spółek, w których Skarb Państwa jest udziałowcem lub akcjonariuszem.

3.4 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny przeznaczony jest na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensat za mienie pozostawione poza obecnymi granicami RP oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń, realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

W 2017 r. planowane są przychody Funduszu w wysokości 328.700 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się:

- środki z Agencji Nieruchomości Rolnych przekazywane do Ministerstwa Skarbu Państwa w formie zaliczek kwartalnych;
- odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie, oszacowane w oparciu o oprocentowanie wolnych środków przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów.

W roku 2017 planowane są koszty Funduszu w wysokości 450.000 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 447.000 tys. zł (kwota ta oszacowana została przy założeniu realizacji ok. 4.650 wypłat rekompensat w ciągu roku oraz przeciętnej wysokości wypłacanej rekompensaty wynoszącej 96 tys. zł);
- wypłata prowizji zmiennej i stałej dla Banku Gospodarstwa Krajowego oraz zapłata wynagrodzenia za usługę wsparcia technicznego aplikacji Systemu Informatycznego Rejestrów (SIR).

4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju

Do zadań realizowanych przez te fundusze należą: przebudowa i modernizacja techniczna Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizacja jednostek organizacyjnych Policji, udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom

tych osób oraz osobom pokrzywdzonym, resocjalizację osób pozbawionych wolności jak również modernizację przywieziennych zakładów pracy oraz zabezpieczenie ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

W roku 2017 łączne przychody dla tych funduszy zaplanowano na poziomie 1.315.657 tys. zł, a koszty realizacji zadań tych funduszy ustalono w łącznej wysokości 1.342.568 tys. zł.

4.1 Fundusz Zapasów Agencyjnych

Fundusz Zapasów Agencyjnych został powołany w celu zabezpieczenia ciągłości funkcjonowania rynku paliwowego w sytuacji wystąpienia zakłóceń w dostawach na rynku krajowym.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w wysokości 978.065 tys. zł. Ich źródłem będą głównie środki pochodzące ze składek opłaty zapasowej wnoszonej przez producentów wykonujących działalność gospodarczą w zakresie produkcji paliw lub przetwarzania paliw oraz handlowców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie przywozu ropy naftowej lub paliw. Podstawą obliczenia składki opłaty zapasowej będzie ilość paliw przywiezionych lub wyprodukowanych w danym miesiącu kalendarzowym.

W 2017 r. koszty Funduszu, które zaplanowano w kwocie 923.694 tys. zł, obejmą realizację następujących zadań:

- zakup towarów (netto) w ramach wymiany i tworzenia zapasów agencyjnych;
- zakup usług związanych z utrzymywaniem towarów;
- obsługa Funduszu w zakresie tworzenia i utrzymywania zapasów agencyjnych.

4.2 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji współfinansuje m.in. wydatki na zakup sprzętu i uzbrojenia dla jednostek organizacyjnych Policji.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Policję na podstawie umów i porozumień zawieranych przez dysponentów Funduszu, które określają przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Zaplanowane w 2017 r. przychody w kwocie 60.977 tys. zł, pochodzą m.in. z wpłat od jednostek na państwowy fundusz celowy, wpłat od jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych oraz odsetek od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowane w wysokości 60.996 tys. zł, przeznaczone zostaną na: rekompensaty za ponadnormatywny czas służby oraz nagrody za osiągnięcia w służbie dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej, zakup usług remontowych, zakup sprzętu łączności, informatyki oraz specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej, pozostałe wydatki bieżące jednostek oraz wynagrodzenia bezosobowe na pokrycie kosztów zlecenia na obsługę monitoringu wizyjnego miasta oraz dla lekarzy wykonujących badania osób zatrzymanych. Ponadto będą realizowane inwestycje dotyczące przede wszystkim zakupu samochodów służbowych, motocykli, sprzętu informatycznego, sprzętu łączności i specjalistycznego sprzętu techniki policyjnej oraz współfinansowania budowy i rozbudowy budynków komend wojewódzkich, powiatowych i komisariatów Policji.

4.3 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego przeznacza uzyskane środki na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu, w szczególności Policji, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w wysokości 3.065 tys. zł. Źródłem przychodów będą wpłaty dokonywane przez Agencję Mienia Wojskowego oraz odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie.

Koszty zaplanowane w wysokości 3.065 tys. zł będą przeznaczone przede wszystkim na zakup materiałów i wyposażenia dla jednostek oraz opłaty bankowe. W roku 2017 zaplanowano również środki na dofinansowanie m.in. następujących zadań: „Przebudowę PSG w m. Wetlina” w Bieszczadzkim Oddziale SG, „Budowę PSG w m. Dubeninki” oraz na „Budowę PSG w m. Barciany” w Warmińsko-Mazurskim Oddziale SG.

4.4 Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców gromadzi i aktualizuje dane zawierające informacje o pojazdach zarejestrowanych w Polsce i kierowcach posiadających polskie prawo jazdy.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w wysokości 128.924 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą przede wszystkim wpływy z opłat ewidencyjnych w kwocie 123.424 tys. zł (w tym: od umów OC – 100.940 tys. zł i za wpis terminu kolejnego badania technicznego – 13.500 tys. zł) oraz odsetki od środków przekazanych Ministrowi Finansów w zarządzanie w wysokości 4.000 tys. zł.

Koszty zaplanowano w wysokości 116.945 tys. zł, z przeznaczeniem w szczególności na: zakup usług związanych z utrzymaniem, serwisowaniem, eksploatacją i modernizacją Systemu

Informatycznego CEPiK, usługi w obszarze wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z przygotowaniem odpowiedzi na wnioski i zapytania, udzielanie wsparcia w zakresie merytorycznym w procesie realizacji zadań związanych z prowadzeniem systemu, archiwizacji dokumentów CEPiK, utrzymanie Centrum Zapasowego w Bydgoszczy, zakup usług na wykonanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu działania systemu.

4.5 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy

Dysponentem Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

W roku 2017 planowane jest uzyskanie przychodów w kwocie 44.200 tys. zł.

Przychodami Funduszu są wpłaty od przywieszennych zakładów pracy z tytułu zwolnień uzyskanych przez te podmioty oraz wpłaty z tytułu potrąceń z wynagrodzeń skazanych.

Koszty Funduszu zaplanowane w kwocie 47.200 tys. zł przeznacza się na m.in. finansowanie działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na ochronę i tworzenie miejsc pracy dla skazanych, modernizację przywieszennych zakładów pracy i ich produkcji oraz organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego dla osób pozbawionych wolności. Przedsiębiorcy zatrudniający osadzonych otrzymują ze środków Funduszu Aktywizacji ryczałt w wysokości 20% wartości wynagrodzeń, przysługujących zatrudnionym osobom pozbawionym wolności. Ze środków Funduszu mogą być również przyznawane pożyczki i dotacje podmiotom zatrudniającym osoby pozbawione wolności.

4.6 Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Dysponentem Funduszu Modernizacji Sił Zbrojnych jest Minister Obrony Narodowej.

Przychody Funduszu na 2017 r. zaplanowano w kwocie 100.426 tys. zł. Źródłami przychodów będą m.in. wpłaty z Agencji Mienia Wojskowego, usług świadczonych przez Siły Zbrojne wojskom obcym oraz wpływy z różnych źródeł.

Koszty Funduszu planowane są w kwocie 190.668 tys. zł i przeznaczone zostaną na zakup nowoczesnego uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną

Fundusze te realizują zadania w zakresie: dofinansowania inwestycji obiektów sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, rozwoju nauki i technologii polskiej, dofinansowania zajęć sportowych.

Łączne przychody dla tej grupy funduszy w 2017 r. wyniosą 948.251 tys. zł, koszty natomiast przewiduje się na poziomie 1.005.334 tys. zł.

5.1 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Środkami Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w kwocie 17.450 tys. zł. Źródłem przychodów są wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Planowane na 2017 r. koszty realizacji zadań Funduszu zostały określone w wysokości 21.510 tys. zł i przeznaczone zostaną na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.2 Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Środkami Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Źródłem przychodów jest 77% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa. Na rok 2017 zaplanowano przychody w kwocie 739.900 tys. zł.

Planowane koszty Funduszu wyniosą 778.674 tys. zł i zostaną poniesione na realizację zadań wynikających z ustawy tworzącej Fundusz, tj. na przebudowę, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych, rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz na zadania z zakresu zdrowia publicznego.

5.3 Fundusz Promocji Kultury

Dysponentem Funduszu Promocji Kultury jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Źródłem przychodów jest 20% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w kwocie 190.640 tys. zł.

Planowane koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą 186.500 tys. zł i zostaną poniesione na wspieranie oraz promowanie określonych w ustawie o grach hazardowych zadań z dziedziny kultury, w tym również zadań o charakterze inwestycyjnym jak i zadania polegające na dofinansowaniu wypłaty wynagrodzeń z tytułu wypożyczeń bibliotecznych. Ze środków Funduszu pokrywane będą także koszty obsługi Funduszu.

5.4 Fundusz Nauki i Technologii Polskiej

Dysponentem Funduszu Nauki i Technologii Polskiej jest minister właściwy do spraw nauki.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w kwocie 261 tys. zł. Źródłem przychodów będzie 2% wpływów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym.

Planowane na 2017 rok koszty realizacji zadań Funduszu wyniosą 18.650 tys. zł i przeznaczone zostaną na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej obejmujące wspieranie badań naukowych oraz rozbudowę infrastruktury badawczej nauki.

6. Pozostałe Fundusze

Przychody pozostałych funduszy celowych zaplanowano w 2017 r. w wysokości 676.595 tys. zł, a łączną kwotę kosztów realizacji ich zadań ustalono na poziomie 701.621 tys. zł.

6.1 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Głównym zadaniem Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym jest gromadzenie, utrzymywanie w gotowości użytkowej, aktualizacja, uzupełnianie, udostępnianie oraz zabezpieczenie centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Fundusz nie jest dotowany ze środków budżetu państwa.

Przychody Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym zostały zaplanowane w 2017 r. w wysokości 6.220 tys. zł. Przychody Funduszu stanowić będą głównie: wpływy z opłat za udostępnianie zbiorów danych oraz innych materiałów z centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz za czynności urzędowe związane z prowadzeniem tego zasobu, korzystanie z usług teleinformatycznego systemu ASG-EUPOS umożliwiającego udostępnianie danych podstawowej osnowy geodezyjnej, przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

Koszty Funduszu zaplanowano w wysokości 8.524 tys. zł, głównie na dofinansowanie zadań związanych z aktualizacją i utrzymaniem państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz na finansowanie kosztów przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego dla osób ubiegających się o nadanie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii.

6.2 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Dysponentem Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej jest Minister Sprawiedliwości.

Planowane w 2017 r. przychody Funduszu w kwocie 137.681 tys. zł to środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych, potrąceń w wysokości 10% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy, umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy o pracę nakładczą lub na innej podstawie prawnej oraz wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż o 25%, na okres do 3 miesięcy, spadków, zapisów i darowizn, dotacji, zbiórek i innych źródeł.

Koszty Funduszu w planowanej wysokości 137.575 tys. zł przeznacza się na udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, a także na udzielanie pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin.

6.3 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Przychody Funduszu Wsparcia Straży Granicznej w 2017 r. zaplanowano w wysokości 1.793 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu będą środki finansowe uzyskiwane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego, państwowymi jednostkami organizacyjnymi, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi, które określają przeznaczenie przekazywanych środków.

Koszty Funduszu zaplanowane w wysokości 1.793 tys. zł, przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych, remontowych oraz utrzymanie i funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Straży Granicznej, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług, m.in. na zakup paliwa i części zamiennych do służbowych środków transportu, wyposażenia specjalistycznego dla funkcjonariuszy SG, materiałów do remontów obiektów służbowych SG, materiałów biurowych, materiałów niezbędnych do utrzymania właściwego stanu pasa drogi granicznej, a także pomocy naukowych, dydaktycznych i książek oraz usług remontowych i pozostałych związanych z bieżącymi kosztami utrzymania oraz na zakup urządzeń klimatyzacyjnych do pomieszczeń biurowych, urządzeń wielofunkcyjnych, wyposażenia do warsztatów samochodowych, przyczepek samochodowych i sprzętu informatycznego.

6.4 Fundusz Kredytu Technologicznego

Dysponentem Funduszu Kredytu Technologicznego jest minister właściwy do spraw gospodarki, zaś obsługę bankową prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego.

W roku 2017 zaplanowano przychody Funduszu w wysokości 312.435 tys. zł, a koszty w kwocie 313.870 tys. zł.

Począwszy od 2009 r. Fundusz Kredytu Technologicznego finansowany był ze środków technologicznych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 4.3. Kredyt technologiczny Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (POIG) oraz z budżetu państwa. W latach 2016-2020 obsługa Funduszu kontynuowana będzie w ramach poddziałania 3.2.2. Kredyt na innowacje technologiczne Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR).

Na realizację zadań Funduszu określony został następujący limit wydatków:

- w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) – 308.100 tys. zł;
- w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna (POPT) 2014-2020 – 3.500 tys. zł.

6.5 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Dysponentem Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w wysokości 29.556 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu jest 3% wpływów z dopłat z gier objętych monopolem państwa. W 2017 r. koszty Funduszu wyniosą 48.000 tys. zł i zostaną przeznaczone na realizację następujących zadań:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych;
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożeń patologicznym hazardem;

- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych i ich bliskich,
- zadania określone w przepisach o zdrowiu publicznym.

6.6 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Zadaniem Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej jest współfinansowanie wydatków bieżących i inwestycyjnych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej.

Przychody Funduszu w 2017 r. zaplanowano w wysokości 73.890 tys. zł. Źródłem przychodów Funduszu są środki finansowe uzyskane na podstawie umów lub porozumień zawieranych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu a jednostkami samorządu terytorialnego, jak również organizatorami imprez masowych, osobami prawnymi lub fizycznymi, opłaty za szkolenia inspektorów ochrony przeciwpożarowej oraz za opłaty przeprowadzenie egzaminu potwierdzającego przygotowanie do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Koszty zaplanowane w wysokości 76.839 tys. zł, przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych, koszty utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych PSP, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług oraz na cele statutowe szkół PSP jak również rekompensatę pieniężną za wydłużony czas służby strażaka. oraz za opłaty przeprowadzenie egzaminu potwierdzającego przygotowanie do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Środki będą wydatkowane na:

- zakup umundurowania, środków ochrony osobistej strażaków, paliwa, oleju opałowego, środków dydaktycznych; usługi remontowe sprzętu specjalistycznego, telekomunikacyjnego oraz pozostałych,
- dofinansowanie zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów operacyjnych i specjalnych, zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, a także budowy i modernizacji obiektów.

6.7 Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego

Podstawowym celem Funduszu jest wzmocnienie potencjału organizacji pożytku publicznego poprzez wyrównywanie ich szans.

Przychodami Funduszu są środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych:

- wykorzystane przez organizacje pożytku publicznego niezgodnie z przeznaczeniem;
- przekazane na rzecz organizacji pożytku publicznego, nieuwzględnionej w wykazie prowadzonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- niewydatkowane przez organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego.

Środki finansowe Funduszu są przeznaczane na udzielanie wsparcia organizacjom pożytku publicznego, realizowanego w trybie otwartego konkursu ofert zgodnie z art. 13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Na rok 2017 zaplanowano przychody Funduszu oraz koszty realizacji zadań w tej samej wysokości tj. 502 tys. zł.

6.8 Fundusz Odszkodowawczy

Fundusz Odszkodowawczy zostanie utworzony z dniem 1 stycznia 2017 r. na mocy ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo łowieckie jako państwowy fundusz celowy, którego środki przeznaczane będą na wypłatę odszkodowań za szkody wyrządzone na obszarach obwodów łowieckich, z wyjątkiem szkód wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną oraz na pokrycie kosztów związanych z realizacją zadań.

Dysponentem Funduszu będzie minister właściwy do spraw środowiska.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 114.518 tys. zł, na które głównie składają się roczne składki wnoszone przez dzierżawców lub zarządców obwodów łowieckich oraz dotacja z budżetu państwa przewidziana w kwocie 30.000 tys. zł.

Koszty Funduszu zaplanowane w wysokości 114.518 tys. zł, przeznaczone będą na wypłatę odszkodowań oraz zwrot kosztów z tytułu wynagrodzenia za sporządzenie opinii przez rzeczoznawców.

Rozdział IX

Rozliczenia z Unią Europejską

Członkostwo Polski w UE związane jest z włączeniem Polski w system finansowy UE, obejmujący przede wszystkim budżet ogólny UE. Budżet ten, akceptowany corocznie przez władze budżetowe UE (Radę i Parlament Europejski) na wniosek Komisji Europejskiej (posiadającą wyłączną kompetencję przygotowania projektu budżetu UE), mieści się w ramach wieloletniego planu finansowego UE (tzw. wieloletnie ramy finansowe – WRF). Wysokość polskiej składki do budżetu UE oraz wysokość potencjalnych transferów do Polski jest ograniczona limitami wyznaczonymi w WRF, a doprecyzowanymi w rocznych budżetach UE.

Wieloletnie Ramy Finansowe UE na lata 2014 – 2020

(mln EUR – w cenach bieżących)

ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ogółem 2014-2020
1. Inteligentny wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu	52.756	77.986	69.304	73.512	76.420	79.924	83.661	513.563
w tym: spójność społeczna, gospodarcza i terytorialna	36.196	60.320	50.837	53.587	55.181	56.842	58.470	371.433
2. Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne	49.857	64.692	64.262	60.191	60.267	60.344	60.421	420.034
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	43.779	44.190	43.951	44.146	44.163	44.241	44.264	308.734
3. Bezpieczeństwo i obywatelstwo	1.737	2.456	2.546	2.578	2.656	2.801	2.951	17.725
4. Globalny wymiar Europy	8.335	8.749	9.143	9.432	9.825	10.268	10.510	66.262
5. Administracja	8.721	9.076	9.483	9.918	10.346	10.786	11.254	69.584
6. Wyrównania	29	0	0	0	0	0	0	29
ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM	121.435	162.959	154.738	155.631	159.514	164.123	168.797	1.087.197
jako procent DNB	0,90%	1,17%	1,05%	1,04%	1,04%	1,04%	1,03%	1,04%
ŚRODKI NA PŁATNOŚCI OGÓŁEM	135.762	140.719	144.685	142.906	149.713	154.286	157.358	1.025.429
jako procent DNB	1,01%	1,02%	0,98%	0,95%	0,97%	0,97%	0,96%	0,98%
Dostępny margines	0,22%	0,21%	0,25%	0,28%	0,26%	0,26%	0,27%	0,25%
Pułap zasobów własnych jako procent DNB	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%	1,23%

Źródło: Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 30.06.2016 r, COM(2016)311 final

Znaczna część środków budżetu UE nie jest przekazywana do państw członkowskich.

Wydatki wspólnotowe można podzielić na następujące grupy:

1. Wydatki skierowane do podmiotów znajdujących się poza Unią Europejską.
W skład tych wydatków można włączyć przede wszystkim środki znajdujące się w Dziale 4 budżetu UE „Globalny wymiar Europy”, m.in. na finansowanie projektów realizowanych w ramach pomocy rozwojowej w krajach rozwijających się, a także środki w ramach funduszy przedakcesyjnych (również Dział 4 budżetu UE), skierowane do przyszłych krajów członkowskich UE. Także wydatki w Dziale 1a budżetu UE są w pewnej części kierowane do państw poza UE;
2. Alokacje przeznaczone na funkcjonowanie UE (przede wszystkim Dział 5 budżetu UE „Administracja”) oraz projekty realizowane w skali ponadnarodowej (głównie Dział 1a), których nie da się przypisać konkretnie do żadnego z krajów członkowskich;
3. Środki, które służą finansowaniu projektów (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności itp.) bądź polityk (Wspólna Polityka Rolna – WPR) w konkretnych państwach członkowskich i które są alokowane w danych państwach (zarządzanie zdecentralizowane wykonywane przez administracje państw członkowskich, beneficjentów tych środków);
4. Środki dostępne podmiotom z państw członkowskich, ale ich podział następuje w drodze konkursowej (zarządzanie scentralizowane wykonywane przez Komisję Europejską lub agencje UE).

Transfery otrzymywane z budżetu UE przez Polskę sklasyfikowane są przede wszystkim w ww. trzeciej grupie wydatków z niewielkim udziałem grupy czwartej.

Składka wpłacana przez Polskę do budżetu UE w całości jest przekazywana z budżetu państwa i służy finansowaniu wszystkich ww. wydatków.

Prognozowane saldo przepływów finansowych w roku 2017 pomiędzy Polską a Unią Europejską i państwami członkowskimi EFTA przedstawia poniższe zestawienie (kwoty w tys. zł).

Treść	Kwota
	w tys. zł
1	2
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UE i państwa EFTA	55.884.160
Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej	20.251.213
Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych i EFR	35.099.085
Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	403.432
Pozostałe	130.430
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	
Środki własne UE (składka do budżetu UE)	18.165.412
III. RÓŻNICA (I-II)	37.718.748

Rozdział X

Budżet środków europejskich

Budżet środków europejskich, stosownie do postanowień ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., obejmuje dochody i wydatki przeznaczone na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej.

1. Dochody budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017, w części Dochody budżetu środków europejskich, zaplanowane zostały dochody budżetu środków europejskich w łącznej wysokości 60.213.905 tys. zł.

Na powyższą kwotę składają się dochody z tytułu realizacji zadań w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w wysokości 13.950.331 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w wysokości 2.365.441 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 w wysokości 2.551.849 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 w wysokości 646.407 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 w wysokości 1.092.006 tys. zł,
- Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020 w wysokości 408.024 tys. zł,
- Pomoc Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014–2020 w wysokości 253.416 tys. zł,
- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020 w wysokości 18.181.516 tys. zł,
- Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 20.361.483 tys. zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 w wysokości 123.442 tys. zł,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w wysokości 128.361 tys. zł,
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywy Finansowej w wysokości 3.458 tys. zł,
- Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywy Finansowej w wysokości 3.342 tys. zł,

- Szwajcarsko - Polskiego Programu Współpracy w wysokości 144.829 tys. zł.

2. Wydatki budżetu środków europejskich

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 w budżecie środków europejskich zaplanowane zostały wydatki w wysokości 69.848.397 tys. zł z przeznaczeniem na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem projektów pomocy technicznej.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 33.574.597 tys. zł na wydatki przeznaczone na projekty realizowane w ramach:

- 1) Perspektywy Finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, tj. na:
 - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020,
 - Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020,
 - Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
 - Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020,
 - Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020,
 - Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
 - Instrument "Łącząc Europę" (CEF),
- 2) Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013;
- 3) Wspólnej Polityki Rolnej;
- 4) Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014;
- 5) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;
- 6) Norweskiego Mechanizmu Finansowego III Perspektywy Finansowej i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywy Finansowej.

Pozostała część wydatków została zaplanowana w rezerwie celowej poz. 98 z przeznaczeniem na finansowanie programów z budżetu środków europejskich w kwocie 36.237.772 tys. zł oraz w rezerwie celowej poz. 99 z przeznaczeniem na finansowanie wynagrodzeń w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 36.028 tys. zł.

Zaplanowanie rezerw wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziały klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa celowa poz. 98 obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane, w szczególności w zakresie Perspektywy Finansowej 2014-2020. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach własnej części, a w których przypadkach realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem, co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach części danego dysponenta. Ponadto stopień zaawansowania realizacji programów operacyjnych nie pozwala w pełni określić wszystkich potrzeb dysponentów.

Umieszczenie części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na sprawniejszą i bardziej elastyczną realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów, a tym samym przyczyni się do lepszej absorpcji środków unijnych.

Zaplanowane wydatki w budżecie środków europejskich, w częściach poszczególnych dysponentów, obejmują przede wszystkim następujące programy:

2.1 Perspektywa Finansowa 2014–2020

W ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014 – 2020 planowane są do realizacji Krajowe Programy Operacyjne oraz 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020.

2.1.1 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014-2020

W ramach 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014 – 2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 8.718.212 tys. zł.

Celem 16 Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014–2020 jest dalsze zwiększanie konkurencyjności regionów oraz poprawy jakości życia ich mieszkańców poprzez wykorzystanie potencjałów regionalnych i niwelowanie barier rozwojowych. Szczególny nacisk położony będzie przede wszystkim na wspieranie przedsiębiorczości, edukacji, zatrudnienia i włączenia społecznego, technologii informacyjno – komunikacyjnych, infrastruktury ochrony środowiska, energetyki oraz transportu. Dodatkowo w ramach RPO bezpośrednią pomoc uzyskają osoby pozostające bez pracy, wykluczone bądź zagrożone wykluczeniem społecznym chcące podnieść swoje kwalifikacje.

RPO realizowane w latach 2014-2020 będą programami dwufundusowymi, tj. finansowanymi z udziałem środków EFRR oraz EFS, z czego 15 z nich realizowanych będzie w województwach zaliczanych do kategorii „słabiej rozwinięte”, jedynie RPO w województwie mazowieckim zostało sklasyfikowane jako region „lepiej rozwinięty”.

2.1.2 Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.267.257 tys. zł.

Program powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, adaptacyjności, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia. Wspierane będą też innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa w wymienionych dziedzinach.

W ramach programu z budżetu środków europejskich realizowanych jest 5 osi priorytetowych:

- Osoby młode na rynku pracy,
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy gospodarki i edukacji,
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju,
- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa,
- Wsparcie dla obszaru zdrowia.

Program jest współfinansowany środkami EFS oraz szczególnego instrumentu wsparcia skierowanego do młodych bezrobotnych – Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych.

2.1.3 Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 387.217 tys. zł.

Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020 stanowi kontynuację Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej jako dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych oraz wzmocnienie działań innych programów na obszarze Polski Wschodniej, tj. województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, świętokrzyskiego i podkarpackiego.

Celem głównym interwencji PO PW w latach 2014-2020 jest wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez

koncentrację działań programu na wsparciu tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu MŚP w Polsce Wschodniej, wsparciu konkurencyjności przedsiębiorstw w szczególności poprzez internacjonalizację, wsparciu w zakresie poprawy efektywności układów transportowych miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz wsparciu w zakresie zwiększenia spójności wewnętrznej makroregionu w zakresie infrastruktury transportowej.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.4 Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 1.901.320 tys. zł.

PO Inteligentny Rozwój to drugi pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Celem głównym PO IR jest wspieranie innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, wyrażające się głównie zwiększeniem nakładów na B+R w szczególności poprzez wsparcie przedsiębiorstw w obszarach innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej, podniesienie jakości i interdyscyplinarności badań naukowych i prac rozwojowych oraz zwiększenie stopnia ich komercjalizacji oraz umiędzynarodowienia.

Program ma umożliwić skuteczne przejście „od pomysłu do przemysłu”. Założeniem PO IR jest bowiem wsparcie realizacji całego procesu powstawania innowacji: od fazy tworzenia się pomysłu, poprzez etap prac badawczo-rozwojowych, w tym przygotowanie prototypu, aż po komercjalizację wyników prac B+R. Mając na uwadze zróżnicowany poziom ryzyka realizacji projektu na ww. etapach, przewiduje się wykorzystanie instrumentów wsparcia o charakterze dotacyjnym oraz zwrotnym.

Program jest współfinansowany środkami EFRR.

2.1.5 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

W ramach PO IiŚ 2014-2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 8.060.615 tys. zł.

PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy pod względem budżetu program na lata 2014-2020. Główne obszary na które zostaną przekazane środki to: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, przeciwdziałanie i adaptacja do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne oraz ochrona zdrowia i dziedzictwo kulturowe. Dzięki równowadze pomiędzy działaniami inwestycyjnymi w infrastrukturę oraz wsparciu skierowanemu do wybranych obszarów gospodarki, program realizuje założenia strategii Europa 2020, z którą powiązany jest jego cel główny - wsparcie gospodarki efektywnie

korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku oraz sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Beneficjentami są zarówno podmioty publiczne, w tym jednostki samorządu terytorialnego, jak i prywatne, głównie duże przedsiębiorstwa.

Program jest współfinansowany środkami EFRR i FS.

2.1.6 Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

W ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 565.301 tys. zł.

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla rozwoju kraju. Fundamenty te to szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Beneficjentami programu są przede wszystkim przedsiębiorstwa telekomunikacyjne, administracja publiczna, jednostki naukowe i organizacje pozarządowe.

Program będzie współfinansowany środkami EFRR.

2.1.7 Instrument „Łącząc Europę” (CEF)

W ramach Instrumentu „Łącząc Europę” (CEF) zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 685.417 tys. zł.

Connecting Europe Facility – Instrument „Łącząc Europę” (CEF) to fundusz rozbudowy infrastrukturalnej, ściśle związany z polityką spójności, który wspiera przedsięwzięcia o kluczowym znaczeniu dla Europy. Ideą CEF jest wzmocnienie sieci transportowo-komunikacyjnej, poprzez rozbudowę infrastruktury transportowej, połączeń energetycznych oraz rozwiązań z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych. CEF jest zarządzany centralnie przez Komisję Europejską.

2.1.8 Program Operacyjny Rybactwo i Morze 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 244.852 tys. zł.

Program ten zakłada wsparcie finansowe z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR), zaprojektowanego na lata 2014-2020. EFMR zastąpi Europejski Fundusz Rybacki, wdrażany w latach 2007-2013.

Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

- promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa,
- wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury (chów i hodowla organizmów wodnych),
- wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich,
- wspieranie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury,
- zintegrowana polityka morska.

2.1.9 Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020

W ramach tego programu zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 113.040 tys. zł.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

PO PŻ przyczyniać się będzie do ograniczania ubóstwa poprzez zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.

2.2 Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013

W ramach PO IiŚ 2007 – 2013 zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 209.354 tys. zł.

Zgłoszone zapotrzebowanie na środki na 2017 rok dotyczą finansowania projektów realizowanych w ramach priorytetów I-V PO IiŚ w zakresie budżetu środków europejskich i wynikają z wydłużenia okresu realizacji 5 projektów na IV kwartał 2016 r. Mając na uwadze czas potrzebny na przeprowadzenie kontroli oraz sporządzenie i uzgodnienie z beneficjentem opinii pokontrolnej, przyjęto, że płatności dla tych projektów wystąpią w 2017 r.

2.3 Programy realizowane z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)

2.3.1 Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014

W ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 226.219 tys. zł., w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy 2009-2014 w wysokości 111.099 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 w wysokości 115.120 tys. zł.

Głównym celem, utworzonych przez państwa-darczyńców - trzy państwa EFTA (Norwegię, Islandię i Lichtenstein) mechanizmów finansowych, jest realizacja przedsięwzięć przyczyniających się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy Państwami – Darczyńcami a Państwami – Beneficjentami poprzez przyznawanie pomocy finansowej w wyodrębnionych obszarach priorytetowych.

W ramach NMF i MF EOG 2009-2014 wyodrębniono następujące obszary wsparcia:

- bioróżnorodność i monitoring środowiska,
- oszczędzanie energii, odnawialne źródła,
- społeczeństwo obywatelskie,
- rozwój społeczny i regionalny,
- kulturowe dziedzictwo,
- badania naukowe i stypendia,
- Schengen i sprawy wewnętrzne,
- godna praca i dialog trójstronny.

2.3.2 Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

W ramach tego programu zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 123.100 tys. zł.

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 11 innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej w latach 2004-2007.

Celem szwajcarskiej pomocy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych istniejących pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

W ramach SPPW wyodrębniono następujące obszary wsparcia:

- bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform,
- środowisko i infrastruktura,
- sektor prywatny,
- rozwój społeczny i zasobów ludzkich.

2.3.3 Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) III Perspektywa Finansowa

W ramach tych programów zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 2.040 tys. zł., w tym na:

- Norweski Mechanizm Finansowy III Perspektywy Finansowej w wysokości 1.037 tys. zł,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego III Perspektywy Finansowej w wysokości 1.003 tys. zł.

Mechanizm Finansowy EOG (MF EOG) i Norweski Mechanizm Finansowy (NMF) III Perspektywa Finansowa jest kontynuacją Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014 i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014.

2.4 Wspólna Polityka Rolna

W ramach budżetu środków europejskich na realizację WPR zaplanowano na 2017 rok wydatki w częściach budżetowych w wysokości 10.070.653 tys. zł.

Środki z tytułu WPR przekazywane przez KE do państw członkowskich mają charakter refundacyjny. Warunkiem ich otrzymania jest wcześniejsze poniesienie określonych wydatków przez agencje płatnicze – w formule prefinansowania. Udokumentowane wydatki tych agencji są zwracane ze środków budżetu unijnego, w terminach wynikających z prawa UE.

W roku 2017, podobnie jak w latach ubiegłych, mechanizm prefinansowania płatności Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) odbywać się będzie w ramach wydatków budżetu środków europejskich, zaś refundacje z KE poniesionych wydatków – stanowić będą dochody budżetu środków europejskich.

Zasilenie rachunków bankowych agencji płatniczych odbywać się będzie za pośrednictwem BGK, zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

W roku 2017 będą realizowane płatności w ramach I-szego filaru WPR, w tym płatności bezpośrednie oraz działania interwencyjne na wspólnotowych rynkach rolnych, a także płatności z tytułu PROW.

Rozdział XI

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa

Przewiduje się, że w 2016 r. potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa wyniosą 64.724,0 mln zł. Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 66.937,7 mln zł, a finansowanie zagraniczne na poziomie -2.213,7 mln zł.

Na finansowanie krajowe w wysokości 66.937,7 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 65.648,0 mln zł,
- b) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku w wysokości 1.289,6 mln zł.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 9.832,5 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 55.418,0 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 24.146,9 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 34.627,8 mln zł,
 - ujemnego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 3.356,7 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 397,6 mln zł.

Na ujemne finansowanie zagraniczne w wysokości 2.213,7 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 6.646,7 mln zł,
- b) ujemne saldo kredytów otrzymanych w wysokości 989,0 mln zł,
- c) ujemne saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 7.871,4 mln zł.

1. Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa i ich finansowanie

W 2017 r. zakładany jest deficyt budżetu państwa w wysokości 59.345,5 mln zł, deficyt budżetu środków europejskich w wysokości 9.634,5 mln zł oraz pozostałe potrzeby pożyczkowe netto w kwocie 10.032,1 mln zł. W rezultacie planowane w 2017 r. potrzeby pożyczkowe netto kształtują się na poziomie 79.012,1 mln zł wobec 64.724,0 mln zł w 2016 r., a planowany poziom potrzeb pożyczkowych brutto (suma potrzeb netto oraz przypadającego do wykupu długu przy przyjętych założeniach odnośnie do sprzedaży bonów skarbowych w 2016 r.) wynosi 178.488,7 mln zł wobec 174.303,1 mln zł w 2016 r.

	PW 2016	2017	3/2
	mln zł		%
1	2	3	4
Potrzeby pożyczkowe netto budżetu państwa	64.724,0	79.012,1	122,1
– deficyt budżetu państwa	42.000,0	59.345,5	141,3
– deficyt budżetu środków europejskich	9.240,4	9.634,5	104,3
– refundacja dla FUS z tytułu przekazywania składek emerytalnych do OFE	3.243,5	3.333,4	102,8
– kredyty i pożyczki udzielone	4.333,0	1.725,2	39,8
– prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej	442,4	410,6	92,8
– płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych	389,7	147,1	37,7
– zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych	0,0	0,0	-
– zarządzanie środkami europejskimi	5.407,0	4.452,4	82,3
– wpływy z prywatyzacji do budżetu	0,0	0,0	-
– wpływy od podmiotów krajowych na spłatę udostępnionych kredytów zagranicznych	-63,0	-4,9	7,8
– pozostałe przychody i rozchody	-269,0	-31,7	11,8
Finansowanie potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa	64.724,0	79.012,1	122,1
1. Finansowanie krajowe	66.937,7	62.613,6	93,5
1.1 Skarbowe papiery wartościowe	65.648,0	62.613,6	95,4
1.2 Środki na rachunkach budżetowych	1.289,6	0,0	-
2. Finansowanie zagraniczne	-2.213,7	16.398,5	-
2.1 Obligacje skarbowe	6.646,7	6.619,4	99,6
2.2 Kredyty otrzymane	-989,0	4.014,6	-
2.3 Przepływy związane z rachunkiem walutowym	-7.871,4	5.764,5	-

Planuje się, że finansowanie krajowe potrzeb pożyczkowych netto ukształtuje się na poziomie 62.613,6 mln zł, a finansowanie zagraniczne wyniesie 16.398,5 mln zł.

Na finansowanie krajowe złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 62.613,6 mln zł,
- b) zerowe saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na początek i koniec roku.

Na saldo z tytułu skarbowych papierów wartościowych złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 1.967,2 mln zł,
- b) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 59.503,5 mln zł będące wynikiem:
 - dodatniego salda w obligacjach zmiennoprocentowych w wysokości 6.196,6 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach stałoprocentowych w wysokości 51.008,1 mln zł,
 - dodatniego salda w obligacjach indeksowanych w wysokości 2.298,8 mln zł,
- c) dodatnie saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 1.142,9 mln zł.

Na finansowanie zagraniczne potrzeb pożyczkowych netto w wysokości 16.398,5 mln zł złożą się następujące pozycje:

- a) dodatnie saldo emisji i wykupu obligacji skarbowych wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 6.619,4 mln zł,
- b) dodatnie saldo kredytów otrzymanych w wysokości 4.014,6 mln zł,
- c) dodatnie saldo przepływów związanych z rachunkiem walutowym w wysokości 5.764,5 mln zł.

2. Przychody i rozchody budżetu państwa

Zakładane kwoty łącznych przychodów i rozchodów (krajowych, zagranicznych oraz z prywatyzacji), bez uwzględniania zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych w tym samym roku budżetowym oraz operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, wynoszą odpowiednio 340.343,3 mln zł oraz 271.363,3 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 1a *ustawy o finansach publicznych* rozchody z tego rodzaju zobowiązań oraz operacji nie są zaliczane do limitu rozchodów. Na kwotę rozchodów nieobjętych limitem w 2017 r. składają się:

- potencjalne przepływy z tytułu bonów emitowanych w ramach zarządzania płynnością budżetu państwa (sprzedawanych i wykupywanych w ciągu roku) na kwotę 26.781,0 mln zł,
- przepływy z tytułu depozytów jednostek sektora finansów publicznych związanych i rozwiązanych w ciągu roku w ramach zarządzania płynnością tego sektora na kwotę 2.452.793,8 mln zł,
- przepływy na rachunku walutowym w wysokości 81.872,1 mln zł.

Po uwzględnieniu tych wielkości planowana łączna kwota przychodów wynosi 2.901.790,2 mln zł, a rozchodów 2.832.810,2 mln zł.

2.1 Przychody i rozchody krajowe

Przychody i rozchody krajowe są planowane odpowiednio na poziomie 232.314,2 mln zł oraz 170.688,5 mln zł. Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – przychody ze sprzedaży w wysokości 146.396,2 mln zł, z czego z tytułu:
 - bonów skarbowych – 11.799,7 mln zł,
 - obligacji rynkowych – 130.816,5 mln zł. Środki te będą pochodzić ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych w wysokości 103.161,3 mln zł, obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 25.356,5 mln zł oraz obligacji indeksowanych w wysokości 2.298,8 mln zł,
 - obligacji oszczędnościowych – 3.780,0 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – przychody w wysokości 30,0 mln zł będące wynikiem spłaty przez:
 - jednostki samorządu terytorialnego (9,6 mln zł),
 - Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (20,4 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – przychody w wysokości 179,9 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – przychody w wysokości 36.676,3 mln zł,
- e) pozostałe przychody w wysokości 40.031,7 mln zł. Część przepływów w tej pozycji (40.000,0 mln zł) ma charakter warunkowy i zawiera potencjalne wpływy z tytułu spw (zwiększona sprzedaż w celu sfinansowania potencjalnych wyższych rozchodów, w szczególności wyższych wykupów spw w efekcie przeprowadzania przetargów zamiany obligacji zapadających w 2018 r.). Pozostała część przepływów w tej pozycji (31,7 mln zł) wynika z planowanych wpływów z rachunku rezerw poręczeń i gwarancyjnych Skarbu Państwa wykorzystywanych okresowo w procesie finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa;
- f) środki na rachunkach budżetowych – przychody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2016 r.

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) skarbowe papiery wartościowe – rozchody w wysokości 83.782,6 mln zł związane z wykupem:
 - bonów skarbowych – 9.832,5 mln zł,

- obligacji rynkowych – 71.313,0 mln zł. Kwota wynika z przypadających wykupów obligacji stałoprocentowych w wysokości 52.153,1 mln zł oraz obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 19.159,9 mln zł;
- obligacji oszczędnościowych – 2.637,1 mln zł,
- b) pożyczki udzielone – rozchody w wysokości 639,0 mln zł wynikające z założonego udzielenia pożyczek dla:
 - jednostek samorządu terytorialnego (200,0 mln zł),
 - Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych (439,0 mln zł),
- c) prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – rozchody w wysokości 590,6 mln zł,
- d) zarządzanie płynnością sektora finansów publicznych – rozchody w wysokości 36.676,3 mln zł,
- e) pozostałe rozchody w wysokości 40.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu zwiększenia potrzeb pożyczkowych netto oraz z tytułu wykupów długu, w szczególności wykupów na przetargach zamiany obligacji zapadających w 2018 r.;
- f) środki na rachunkach budżetowych – rozchody w wysokości 9.000,0 mln zł wynikające ze stanu środków na koniec 2017 r.

2.2 Przychody i rozchody zagraniczne

Przychody i rozchody zagraniczne są planowane odpowiednio na poziomie 108.016,0 mln zł oraz 97.328,3 mln zł. Na planowane przychody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – przychody ze sprzedaży obligacji na międzynarodowych rynkach finansowych w wysokości 19.504,1 mln zł,
- b) kredyty otrzymane – przychody w wysokości 6.824,0 mln zł w efekcie zaciągnięcia kredytów w następujących instytucjach:
 - Europejski Bank Inwestycyjny (4.287,0 mln zł) - m.in. na projekty refinansujące wydatki poniesione przez budżet państwa na zadania inwestycyjne w obszarach, w ramach których realizowana jest umowa (np. obszar gospodarki morskiej, wkład krajowy do funduszy strukturalnych w ramach perspektywy finansowej na lata 2014 -20),
 - Bank Światowy (2.184,7 mln zł) – na projekt związany z polityką rozwojową oraz dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
 - Bank Rozwoju Rady Europy (352,2 mln zł) - na dwa projekty ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły,
- c) zarządzanie środkami europejskimi – przychody w wysokości 55.761,5 mln zł wynikające z wpływów środków z Komisji Europejskiej,

- d) kredyty i pożyczki udzielone - przychody w wysokości 157,1 mln zł będące wynikiem spłat dokonywanych przez kredytobiorców na podstawie zawartych umów międzynarodowych,
- e) wpływy od podmiotów gospodarczych na spłatę udostępnionych im kredytów zagranicznych – przychody w wysokości 4,9 mln zł,
- f) pozostałe przychody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają wpływy z tytułu potencjalnego zwiększenia finansowania zagranicznego;
- g) przepływy związane z rachunkiem walutowym – przychody w wysokości 5.764,5 mln zł wynikające z wyższej kwoty wykorzystania środków walutowych niż kwota wpływów walutowych (dodatnie saldo przepływów na rachunku walutowym).

Na planowane rozchody składają się kwoty z następujących tytułów:

- a) obligacje skarbowe – rozchody w wysokości 12.884,7 mln zł związane z wykupem obligacji wyemitowanych na międzynarodowych rynkach finansowych,
- b) kredyty otrzymane – rozchody w wysokości 2.809,4 mln zł związane ze spłatą kredytów otrzymanych od:
 - Europejskiego Banku Inwestycyjnego (2.104,1 mln zł),
 - Banku Światowego (670,7 mln zł),
 - Banku Rozwoju Rady Europy (34,6 mln zł),
- c) zarządzanie środkami europejskimi – rozchody w wysokości 60.213,9 mln zł wynikające z przekazania środków złotych do budżetu środków europejskich,
- d) kredyty i pożyczki udzielone - rozchody w wysokości 1.273,2 mln zł z tytułu realizacji umów międzynarodowych z rządami innych państw,
- e) płatności związane z udziałami Skarbu Państwa w międzynarodowych instytucjach finansowych – rozchody w wysokości 147,1 mln zł,
- f) pozostałe rozchody w wysokości 20.000,0 mln zł. Przepływy zawarte w tej pozycji mają charakter warunkowy i zawierają potencjalne wyższe rozchody z tytułu operacji związanych z zarządzaniem długiem zagranicznym oraz pozostałych przepływów w finansowaniu zagranicznym.

2.3 Przychody i rozchody z prywatyzacji

Przychody z prywatyzacji planowane są w wysokości 13,0 mln zł, a rozchody finansowane z tego źródła na poziomie 3.346,5 mln zł. Ujemne saldo z tego tytułu w wysokości 3.333,4 mln zł będzie pokryte poprzez zwiększenie finansowania krajowego i zagranicznego. Rozchody obejmują przede wszystkim odpisy na państwowe fundusze celowe oraz środki przekazywane na reformę systemu ubezpieczeń społecznych (refundacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu przekazania części składki do otwartych funduszy emerytalnych).

Rozdział XII

Należności Skarbu Państwa

Stan należności Skarbu Państwa (SP) na koniec 2015 r. oraz prognozę tej wielkości na koniec lat 2016 i 2017 przedstawia tabela.

Wyszczególnienie	Stan na:			Zmiana	
	31 XII 2015	31 XII 2016	31 XII 2017	XII'2017 – XII'2016	
	w mln zł				%
1	2	3	4	5	6
Razem	139.568,6	164.335,5	179.394,5	15.059,0	9,2
1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty	81.925,9	102.095,0	115.191,6	13.096,6	12,8
1) Należności podatkowe, w tym:	64.421,4	84.613,2	97.491,3	12.878,1	15,2
1.1) Podatki pośrednie	54.753,8	73.553,1	85.460,7	11.907,6	16,2
1.2) Podatek dochodowy od osób prawnych	2.882,6	3.805,0	4.413,8	608,8	16,0
1.3) Podatek dochodowy od osób fizycznych	6.776,8	7.247,8	7.610,1	362,4	5,0
1.4) Podatek od wydobycia niektórych kopalin	0,0	0,0	0,0	0,0	-
1.5) Podatki zniesione	8,3	7,3	6,7	-0,7	-9,0
2) Należności niepodatkowe, w tym:	17.504,5	17.481,7	17.700,2	218,5	1,2
2.1) Wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	4,5	14,0	10,0	-4,0	-28,6
2.2) Cło	667,7	715,3	712,4	-2,9	-0,4
2.3) Pozostałe dochody ¹⁾	16.832,3	16.752,4	16.977,8	225,4	1,3
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	4.184,9	4.002,6	3.781,0	-221,6	-5,5
3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa:	46.210,6	49.863,5	50.889,5	1.026,0	2,1
1) Pożyczka dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ²⁾	45.326,0	48.228,6	48.228,6	0,0	0,0
2) Pożyczki na prefinansowanie dla jednostek sektora finansów publicznych	14,1	456,5	867,1	410,6	89,9
3) Pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych ³⁾	9,9	0,0	0,0	0,0	-
4) Pożyczki udzielane sędziom i prokuratorom na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych	285,5	290,8	297,2	6,4	2,2
5) Pożyczka dla KUKE ⁴⁾	153,6	437,8	856,3	418,6	95,6
6) Pożyczki udzielone jednostkom samorządu terytorialnego	421,5	449,8	640,2	190,4	42,3
4. Należności bieżące i zaległe z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych ⁵⁾	6.271,2	7.573,9	8.723,9	1.150,0	15,2
5. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, w tym:	490,6	381,4	395,6	14,1	3,7
1) z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	480,1	370,6	384,5	13,8	3,7
2) z tytułu gwarancji zagranicznych	10,5	10,8	11,1	0,3	2,9
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	68,4	5,1	0,0	-5,1	-100,0
7. Inne należności	417,0	414,1	412,9	-1,2	-0,3

¹⁾ Obejmują należności z tytułu dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jst oraz zaległości z tytułu opłat, grzywien, kar i różnych innych dochodów.

^{2) 4) 5)} Kwoty przedstawione w tabeli dla 2016 r. i 2017 r. stanowią prognozy, które mogą różnić się od limitów zapisanych w ustawie budżetowej na 2016 r. i w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r.

³⁾ Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618, z późn. zm.).

⁵⁾ Wyliczeń za 2015 r. dokonano po kursach z dnia 31.12.2015 r.: 3,9011 USD/PLN; 4,2615 EUR/PLN; za 2016 r. zgodnie z prognozą kursów na koniec 2016 r.: 3,9600 USD/PLN; 4,300 EUR/PLN; za 2017 r. zgodnie z prognozą kursów na koniec 2017 r.: 3,9300 USD/PLN; 4,2600 EUR/PLN. Dla należności w RT wyliczeń dokonano po kursie 21 gr/RT.

1. Należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty

Prognozuje się, że należności podatkowe i niepodatkowe pozostałe do zapłaty na koniec 2016 r. wzrosną o 20.169,1 mln zł, tj. o 24,6% w porównaniu z końcem 2015 r.

Na koniec 2017 r. przewidywany jest wzrost o 13.096,6 mln zł r/r, tj. o 12,8%.

W przypadku należności podatkowych na koniec 2016 r. przewidywany jest wzrost o 20.191,8 mln zł, tj. o 31,3% w stosunku do końca 2015 r. Natomiast na koniec 2017 r. prognozuje się zwiększenie należności o 12.878,1 mln zł r/r, tj. o 15,2%.

Należności podatkowe pozostałe do zapłaty obejmują zaległości zarówno wymagalne, jak i niewymagalne, tj.: płatne w ratach i odroczone, w postępowaniu egzekucyjnym, objęte decyzjami o wstrzymaniu wykonania decyzji ostatecznej, w postępowaniu ugodowym, układowym i upadłościowym, objęte egzekucją sądową, wynikające z decyzji nieostatecznych (bez nadanego rygoru natychmiastowej wykonalności) oraz te, w stosunku do których nie podjęto żadnych czynności.

Kształtowanie się należności pozostałych do zapłaty na wysokim poziomie spowodowane jest głównie niżej wymienionymi czynnikami:

- nieregulowanie zobowiązań wynikających z decyzji pokontrolnych, wydanych przez dyrektorów UKS i naczelników US (głównie w trybie art. 108 ustawy o podatku od towarów i usług) oraz trudności z egzekwowaniem tych należności z uwagi na brak składników majątkowych mogących być przedmiotem egzekucji, niemożności ustalenia miejsca zamieszkania dłużników, a tym samym braku możliwości ustalenia stanu majątkowego zobowiązanych;
- problemy z płynnością finansową niektórych firm prowadzących działalność gospodarczą, wynikające z nieterminowego wywiązywania się kontrahentów z płatności z tytułu wystawionych faktur, czego efektem jest brak środków na terminowe regulowanie własnych zobowiązań podatkowych;
- brak możliwości egzekwowania zaległości z decyzji nieostatecznych, które nie podlegają wykonaniu, chyba że nadano jej rygor natychmiastowej wykonalności;
- niewymagalność zaległości, wynikająca z faktu składania wniosków o ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych (odroczenie terminu płatności lub rozłożenie zaległości na raty);
- brak możliwości egzekwowania zaległości w stosunku do przedsiębiorców znajdujących się w stanie upadłości.

Największy wzrost należności pozostałych do zapłaty przewiduje się w podatku od towarów i usług. Istotną przyczyną ciągłego wzrostu tych należności jest znaczny wzrost ujawnianych przez organy kontroli podatkowej i skarbowej oszustw podatkowych.

Kontrolowane podmioty często w momencie przeprowadzania kontroli nie prowadzą już działalności, a kontakt z nimi jest utrudniony lub wręcz niemożliwy. Siedziby tych podatników są rejestrowane pod wirtualnymi adresami. Firmy mające zamiar działać w sposób fikcyjny wynajmują biuro wirtualne na bardzo krótki okres czasu, w którym generują ogromne zaległości, następnie rozwiązują umowy najmu, nie zmieniając zapisów w KRS. Prezesami spółek są często osoby „przypadkowe” nieposiadające majątku lub obcokrajowcy. Proceder ten ma na celu uniemożliwienie odzyskania należności po przeniesieniu odpowiedzialności na osoby trzecie. Niejednokrotnie działalność gospodarcza rejestrowana jest na osoby pochodzące z marginesu społecznego, udostępniające swoje dane, generujące „puste” faktury za drobne korzyści materialne, czyli tzw. „słupy”.

W przypadku „znikających” spółek późniejsze działania wierzyciela (wyjawienie majątku, przeniesienia odpowiedzialności, zakaz prowadzenia działalności), skazane są z reguły na niepowodzenie, gdyż w świetle obowiązujących procedur wymagane jest w sądzie podanie adresu do korespondencji.

Wobec tych podatników prowadzone są intensywne postępowania egzekucyjne, z reguły jednak należności nie są zaspokajane z uwagi na brak możliwości ustalenia miejsca zamieszkania, braku majątku dłużnika lub istnienie majątku, z którego egzekucja jest bezskuteczna z uwagi na to, że majątek obciążony jest również hipotekami innych wierzycieli.

Na koniec roku 2017 prognozowany jest wzrost należności podatkowych pozostałych do zapłaty w urzędach skarbowych w stosunku do roku 2016 o ponad 13,1 mld zł. Wzrost kwoty zaległości będzie głównie wynikiem podjętej przez administrację skarbową walki z procederem uchylania się części podmiotów gospodarczych od regulowania należnych prawem zobowiązań podatkowych. W działaniach tych administracja skarbową wykorzystuje wszelkie dostępne narzędzia analityczne, weryfikacyjne i kontrolne na różnych etapach relacji z podatnikiem: rejestracji podmiotu, procesu kontroli, opodatkowania, a także egzekucji zaległości, a w przypadku czynów wypełniających znamiona czynu zabronionego również z wykorzystaniem procedury karnej.

Wykrywanie kolejnych źródeł powstawania oszustw podatkowych i ich likwidowanie ogranicza możliwość generowania przez zaangażowane w ten proces podmioty gospodarcze kolejnych zaległości podatkowych, nie zawsze oznacza to jednak możliwość odzyskania przez Skarb Państwa należnych mu zobowiązań podatkowych w wyniku dokonanych już uprzednio oszustw podatkowych, jeżeli jej organizatorzy w sposób

zorganizowany podjęli próbę ukrycia osiągniętych w wyniku tych oszustw korzyści majątkowych.

Główna aktywność administracji skarbowej we współpracy z organami ścigania ukierunkowana jest zatem w takich sytuacjach na poszukiwaniu i przejmowaniu majątku tych podmiotów w trybie postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego, a także na odzyskiwaniu składników majątku od powiązanych z tymi podmiotami osób trzecich, przy wykorzystaniu wszelkich możliwych instrumentów prawnych oraz organizacyjnych.

Przykładem takich działań jest zwiększona w I połowie 2016 r. o 8,6% w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. ilość wydanych decyzji o zabezpieczeniu na majątku podmiotów zobowiązanych. Ponadto w I połowie 2016 r. wydano o 6,3% więcej decyzji o odpowiedzialności podatkowej osób trzecich niż w I połowie 2015 r., a decyzjami tymi objętych zostało 9,6% więcej podatników posiadających nieuregulowane należności.

W stosunku do niektórych kategorii podatników VAT, zaliczanych do podmiotów o zwiększonym ryzyku dokonania w przyszłości oszustw podatkowych, podejmowane są czynności wyjaśniające, które w okresie sierpień 2015 – kwiecień 2016 spowodowały wykreślenie z rejestru VAT lub VAT-UE ponad 3,8 tys. podmiotów.

Duży nacisk jest również położony na zwiększenie efektywności postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez administracyjne organy egzekucyjne. Wskaźnik ilości zrealizowanych przez naczelników urzędów skarbowych tytułów wykonawczych obejmujących należności podatkowe wzrósł w I połowie 2016 r. o 2,9% w stosunku do I półrocza 2015 r. (z 32,9% do 35,8%), przy wzroście wskaźnika wartości odzyskanych kwot zaległości w tym okresie o 4,1% (z 12,0% do 16,1%). W wyniku prowadzonych postępowań egzekucyjnych w I półroczu 2016 r. odzyskano zaległości podatkowe w wys. 1.434 mln zł (wzrost o 3% w stosunku do analogicznego okresu 2015 r.).

Jednym z priorytetów administracji skarbowej w obszarze zwiększenia efektywności poboru i egzekucji należności podatkowych jest zmniejszenie czasu trwania postępowań egzekucyjnych. Średni czas trwania takich postępowań uległ zmniejszeniu w ciągu I półrocza 2016 r. w stosunku do I półrocza 2015 r. o 11,5%, przy spadku ogólnej liczby prowadzonych postępowań egzekucyjnych dotyczących zaległości podatkowych w I półroczu 2016 r. w stosunku do I półrocza 2015 r. o 10,9% (z 1.571 tys. do 1.400 tys.).

Spadek liczby prowadzonych postępowań egzekucyjnych jest wynikiem podjętych równocześnie z czynnościami wzmacniającymi szybkość i sprawność podejmowanych czynności egzekucyjnych, działaniami prawnymi i organizacyjnymi mającymi na celu zwiększenie stopnia dobrowolności regulowania zobowiązań podatkowych. Dobrowolna wpłata należności jest bowiem najtańszym sposobem wygaśnięcia należnego zobowiązania

zarówno dla podatnika, jak i administracji skarbowej. Podejmowanie działań informacyjnych i dyscyplinujących w różnej formie jeszcze przed skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego (w ramach którego podejmowane są następnie środki egzekucyjne o charakterze przymusowym), spowodowało zmniejszenie w I półroczu 2016 r. w stosunku do I półrocza 2015 r. ilości nowych spraw egzekucyjnych o 6% (z 563 tys. spraw do 529 tys. spraw), głównie tych z mniejszymi kwotami zaległości oraz charakteryzujących się mniejszym stopniem skomplikowania. Skutkuje to z kolei znacznym zwiększeniem potencjału administracji skarbowej do prowadzenia spraw o większym stopniu złożoności i zarazem zwiększeniem ilości czasu na poszukiwanie składników majątku mogących podlegać egzekucji administracyjnej.

Podejmowane przez organy kontrolne i egzekucyjne działania powinny spowodować zmniejszenie w 2017 r. dynamiki wzrostu zaległości podatkowych wynikających z oszustw podatkowych (głównie w podatku VAT i CIT) w stosunku do roku 2016.

Równocześnie w wyniku podejmowanych przez organy podatkowe działań zmierzających do zwiększenia stopnia dobrowolności regulowania zobowiązań podatkowych, zakłada się zmniejszenie dynamiki wzrostu kwoty należności pozostałych do zapłaty wynikających ze złożonych deklaracji podatkowych, a zatem niezwiązanych bezpośrednio z ryzykiem celowego uchylania się przez podatników od regulowania należnych zobowiązań podatkowych, lecz wynikających z chwilowego pogorszenia się ich indywidualnej kondycji finansowej bądź otoczenia biznesowego.

W przypadku należności niepodatkowych na koniec 2016 r. przewidywany jest nieznaczny ich spadek o 22,7 mln zł, tj. o 0,1% względem końca 2015 r. Na koniec 2017 r. prognozowany jest natomiast wzrost należności o 218,5 mln zł, tj. o 1,2% w ujęciu r/r.

Na koniec 2016 r. przewidywany jest wzrost należności z tytułu ceł o 47,6 mln zł, tj. o 7,1% względem końca 2015 r. Natomiast w 2017 r. prognozuje się spadek należności z tego tytułu o 2,9 mln zł, tj. o 0,4% w stosunku do końca 2016 r.

Wysokość należności z tytułu wpłat z zysku od przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP kształtuje się w ostatnich latach na podobnym poziomie, oscylując w granicach od kilku do kilkunastu milionów złotych. Należności te dotyczą przede wszystkim bieżących zobowiązań podmiotów prowadzących działalność, które są sukcesywnie egzekwowane, oraz tzw. „starych długów”, powstałych w latach dziewięćdziesiątych i na początku lat 2000, dotyczących od lat tych samych podmiotów znajdujących się w upadłości lub likwidacji, które zostały zgłoszone do masy upadłości poszczególnych podmiotów.

2. Należności z tytułu przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych

Przewiduje się zmniejszenie stanu należności z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych ze środków budżetu państwa o 182,3 mln zł (tj. o 4,4%) w 2016 r., a następnie o 221,6 mln zł (tj. o 5,5%) w 2017 r. Na zmianę stanu należności w latach 2016-2017 będą miały wpływ umorzenia tych należności oraz dokonywane przez kredytobiorców spłaty zadłużenia. Przewiduje się, że na przejściowy wykup odsetek zostaną wydatkowane w 2016 r. środki w wysokości 22,4 mln zł, a w 2017 r. w wysokości 22,1 mln zł.

3. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa

Przewiduje się, że w latach 2016-2017 nastąpi wzrost łącznej kwoty należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa, głównie z powodu udzielenia nowych pożyczek dla FUS. Prognozowany na koniec 2017 r. stan należności z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu państwa uwzględnia przewidywane wykonanie 2016 r.

Na przedmiotową pozycję składają się:

a) pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Zgodnie z art. 53 ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, FUS może otrzymywać z budżetu państwa nieoprocentowane pożyczki w granicach określonych w ustawie budżetowej. Z tytułu pożyczek udzielonych z budżetu dla FUS w 2016 r. przewidywany jest wzrost należności SP o kwotę 2.902,6 mln zł, natomiast w 2017 r. nie przewiduje się udzielania pożyczek, co skutkować będzie stabilizacją stanu należności z tego tytułu. Pożyczki udzielane dla FUS z budżetu państwa mają na celu uzupełnienie środków FUS pozwalających na pełne i terminowe sfinansowanie wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

b) pożyczki na prefinansowanie

Na należności SP z tytułu pożyczek na prefinansowanie składają się:

- należności z tytułu pożyczek udzielanych jednostkom sektora finansów publicznych realizujących programy i projekty finansowane z udziałem funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności;
- należności z tytułu pożyczek udzielanych przez BGK w ramach finansowania wyprzedzającego niektórych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz 2014-2020.

W 2015 r. należności z tytułu pożyczek na prefinansowanie wyniosły 14,1 mln zł, co wynikało ze spłat pożyczek w związku z kończącym się w tym roku PROW 2007-2013. Na koniec 2016 r. przewiduje się natomiast wzrost należności do poziomu 456,5 mln zł.

Prognozowane zwiększenie stanu należności wynika z faktu, że rok 2016 jest pierwszym rokiem udzielania pożyczek z tytułu PROW 2014-2020 w nowej perspektywie finansowej. Na rok 2017 należności SP szacowane są na kwotę 867,1 mln zł.

c) pożyczki dla publicznych zakładów opieki zdrowotnej i jednostek badawczo-rozwojowych¹

Na koniec 2016 r. prognozuje się, że należności SP z tytułu pożyczek dla PZOZ/JBR zmniejszą się do zera, w związku z planowaną całkowitą spłatą udzielonych pożyczek.

d) pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów

W latach 2016-2017 prognozowany jest wzrost kwoty należności z tytułu pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów – o 5,4 mln zł r/r (o 1,9%) w 2016 r. i o 6,4 mln zł r/r (o 2,2%) w 2017 r.

e) pożyczki dla KUKE S.A.

Należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKE S.A. na koniec 2016 r. prognozuje się w wysokości 437,8 mln zł, przy założeniu udzielenia w bieżącym roku nowych pożyczek dla KUKE S.A. w wysokości 305,0 mln zł, tj. w kwocie przyjętej w zaktualizowanym planie rozchodów na 2016 r. Oznaczać to będzie wzrost poziomu należności na koniec 2016 r. w stosunku do stanu na koniec 2015 r. o 284,2 mln zł. Jednocześnie, przy założeniu udzielenia w 2017 r. nowych pożyczek dla KUKE S.A. w wysokości 439,0 mln zł (tj. w kwocie przyjętej do zaktualizowanego planu rozchodów na 2017 r.) przewidywany stan należności SP z tytułu pożyczek udzielonych KUKE S.A. na koniec 2017 r. wyniesie 856,3 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 418,6 mln zł względem końca 2016 r.

Należy podkreślić, że wartość i ilość nowych pożyczek faktycznie udzielonych KUKE S.A. w latach 2016-2017 zależęć będzie od szkodowości ubezpieczeń eksportowych objętych gwarancjami Skarbu Państwa oraz od wysokości środków zgromadzonych na wyodrębnionym rachunku „Interes Narodowy” służącym do obsługi tych ubezpieczeń.

f) pożyczki dla jednostek samorządu terytorialnego

Należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego na koniec 2016 roku prognozuje się w wysokości 449,8 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 28,3 mln zł, tj. o 6,7 % w stosunku do stanu należności na koniec 2015 r. Wzrost ten będzie rezultatem zarówno zwiększenia należności Skarbu Państwa w wyniku

¹ Z dniem 1 października 2010 roku jednostki badawczo-rozwojowe zostały przekształcone w instytuty badawcze w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 nr 96, poz. 618, z późn. zm.). Pożyczki dla JBR zostały udzielone przed 2010 r.

udzielonych pożyczek, jak również spłat dokonywanych przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Na koniec 2017 r. należności Skarbu Państwa z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom samorządu terytorialnego prognozuje się w wysokości 640,2 mln zł, przy założeniu wykorzystania całej kwoty limitu możliwych do udzielenia pożyczek z budżetu państwa w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego w wysokości 200,0 mln zł (tj. w kwocie przyjętej w planie rozchodów na 2017 r.).

4. Należności z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek zagranicznych

Stan należności SP z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych obejmuje należności w USD, EUR, PLN i rublach transferowych. Prognozuje się wzrost należności z tego tytułu w 2016 r. o 1.302,6 mln zł, tj. o 20,8%, a w 2017 r. o 1.150,0 mln zł, tj. o 15,2%.

Na powyższe zmiany mają wpływ m.in. następujące czynniki:

- 1) spłaty z tytułu kredytów udzielonych następującym krajom: Angola, Chiny, Etiopia, Indonezja, Serbia, Uzbekistan, Wietnam, Czarnogóra, Bośnia i Hercegowina;
- 2) brak spłaty zobowiązań przez Irak;
- 3) planowane wypłaty z tytułu udzielonych kredytów oraz umów przewidywanych do zawarcia w 2016 i 2017 r. (do wysokości ok. 300 mln EUR, tj. ok. 1,3 mld zł w każdym roku);
- 4) różnice kursowe.

5. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Stan należności SP z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na koniec 2016 r. prognozuje się na kwotę 381,4 mln zł, co oznacza spadek o 109,2 mln zł, tj. o 22,3% w stosunku do stanu na koniec 2015 r. Na koniec 2017 r. należności SP z tego tytułu prognozuje się w wysokości 395,6 mln zł, co oznacza wzrost o 14,1 mln zł, tj. o 3,7% w stosunku do prognozowanego stanu na koniec 2016 r. Wzrost ten będzie rezultatem zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych od wierzytelności SP.

6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym

Należności SP z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym pochodzą z odpożyczenia środków finansowych z kredytu otrzymanego od Banku

Rozwoju Rady Europy². W latach 2016-2017 przewidywany jest ich spadek do zera w związku ze spłatą kredytów dokonywaną zgodnie z harmonogramem spłat.

7. Inne należności

Pozycja „Inne należności” obejmuje: należności z tytułu udzielonej pomocy publicznej w formie gwarancji i poręczeń SP³, należności związane z wystąpieniem Polski z Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego, należności z tytułu kredytów udostępnionych w ramach kredytów udzielonych przez b. ZSRR, dotyczących Porozumienia Generalnego z 1986 r. oraz należności z tytułu sald na rachunkach kliringowych, barterowych i specjalnych.

Przewiduje się, że stan należności SP z tych tytułów na koniec 2016 r. wyniesie 414,1 mln zł, tj. spadnie o 2,9 mln zł (0,7%) względem końca 2015 r. Na koniec 2017 r. prognozowany jest dalszy spadek należności (o 1,2 mln zł, tj. o 0,3%), do poziomu 412,9 mln zł.

² Kredyt pn. „Projekt współfinansowania programu wspierania społecznego budownictwa czynszowego” został zaciągnięty w BRRE przez Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Finansów, a następnie na mocy odrębnej umowy odpożyczony Bankowi Gospodarstwa Krajowego.

³ Należności te powstały w wyniku wydania przez Komisję Europejską Decyzji w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Polskę Stoczni Gdynia, na mocy której gwarancje i poręczenia udzielone stoczni przez Skarb Państwa zostały uznane za niezgodne ze wspólnym rynkiem.

Rozdział XIII

Sektor finansów publicznych

1. Wynik sektora finansów publicznych

Saldo sektora finansów publicznych w 2017 r. determinowane jest w głównej mierze przez budżet państwa, budżet środków europejskich oraz agencje wykonawcze, instytucje gospodarki budżetowej, państwowe fundusze celowe i państwowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, których plany finansowe stanowią załącznik do projektu ustawy budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 uwzględniono środki na finansowanie działań uznanych przez rząd za istotne z punktu widzenia polityki państwa. Jednym z takich działań będzie polityka wspierania rodzin wychowujących dzieci, a tym samym polityka pobudzenia wzrostu demograficznego oraz odwrócenia niekorzystnych trendów demograficznych.

W szczególności zapewniono finansowanie Programu „Rodzina 500+” tj. wprowadzonego przez rząd w 2016 r. nowego świadczenia wychowawczego. Kolejnym ważnym działaniem jest uwzględnienie obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów stanowiskiem wobec prezydenckiego projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, w którym Rada Ministrów rekomendującym, aby ustawa weszła w życie najwcześniej z dniem 1 października 2017 r.

Deficyt sektora finansów publicznych w 2017 r. planowany jest na poziomie 65,3 mld zł. Największy wpływ na wynik sektora finansów publicznych będzie miał budżet państwa oraz budżet środków europejskich, których łączny deficyt w 2017 r. planowany jest na poziomie 68,9 mld zł, wobec 63,9 mld zł w 2016 r.

Poniższa tabela przedstawia planowany wynik kasowy sektora finansów publicznych i jego relacji do PKB w latach 2016-2017 oraz wykonanie 2015 r.

Wyszczególnienie		2015	2016*	2017
Sektor finansów publicznych				
	mld zł	-44,1	-69,9	-65,3
	% PKB	-2,5	-3,7	-3,3
Podsektor rządowy				
	mld zł	-43,8	-64,3	-70,0
	% PKB	-2,5	-3,4	-3,6
w tym:				
- budżet państwa				
	mld zł	-42,6	-54,7	-59,3
	% PKB	-2,4	-2,9	-3,0
- budżet środków europejskich				
	mld zł	-3,2	-9,2	-9,6
	% PKB	-0,2	-0,5	-0,5
Podsektor samorządowy				
	mld zł	3,5	0,0	3,4
	% PKB	0,2	0,0	0,2
Podsektor ubezpieczeń społecznych				
	mld zł	-3,8	-5,5	1,2
	% PKB	-0,2	-0,3	0,1

*) Projekt ustawy budżetowej na rok 2016 przekazany do Sejmu RP zatwierdzony przez Radę Ministrów w dniu 21 grudnia 2015 r.

Analizując poziom deficytu sektora finansów publicznych należy mieć na uwadze, że deficyt lub nadwyżka w budżecie środków europejskich wynika z przesunięcia w czasie kasowych strumieni dochodów i wydatków, natomiast zgodnie z zasadami unijnymi (ESA'2010) rejestrowanie przepływów z budżetem UE odbywa się na zasadzie neutralności dla wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych (dochody rejestrowane są w wysokości wydatków).

Biorąc pod uwagę plany finansowe pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz uwzględniając typowy stopień ich realizacji, prognozowany deficyt sektora finansów wg. metodyki unijnej - ESA'2010 (tj. po dokonaniu odpowiednich dostosowań metodyki krajowej do metodyki europejskiej), wyniesie w 2017 r. 2,9% PKB tj. poniżej wartości referencyjnej dla deficytu nominalnego sektora instytucji rządowych i samorządowych (3% PKB) określonego w *Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) w art. 126 ust. 1. Obowiązek ten został doprecyzowany także w *rozporządzeniu Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu*, które tworzy tzw. część korygującą *Paktu Stabilności i Wzrostu*.

2. Dług publiczny

W poniższej tabeli znajdują się prognozy poziomu państwowego długu publicznego i jego relacji do PKB na koniec 2016 r. i 2017 r.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017
Państwowy dług publiczny			
mld zł	877,3	953,7	1.021,6
% PKB	49,0	51,3	52,3
Kwota, o której mowa w art. 38a pkt 3 ustawy o finansach publicznych*			
mld zł	847,1	927,3	1.000,6
% PKB	47,3	49,9	51,2
Dług Skarbu Państwa			
mld zł	834,6	914,0	985,3
% PKB	46,6	49,2	50,4
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE)			
mld zł	917,8	994,4	1.072,7
% PKB	51,3	53,5	54,9

*) Kwota ustalona w wyniku przeliczenia kwoty państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze roku budżetowego i pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym.

Wartość państwowego długu publicznego na koniec 2015 r. wyniosła 877,3 mld zł, a jego relacja do PKB wyniosła 49,0%. Natomiast kwota ustalona w wyniku przeliczenia wartości państwowego długu publicznego na walutę polską z zastosowaniem dla zobowiązań wyrażonych w walutach obcych średniej arytmetycznej średnich kursów każdej z walut obcych ogłaszanych przez Narodowy Bank Polski i obowiązujących w dni robocze 2015 roku pomniejszona o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w 2015 r. wyniosła 847,1 mld zł, a w relacji do PKB 47,3%.

Zakłada się, że państwowy dług publiczny w ujęciu nominalnym wzrośnie o 76,4 mld zł w 2016 r. i o 67,9 mld zł w 2017 r. Relacja długu do PKB wyniesie 51,3% na koniec 2016 r. i 52,3% w 2017 r. Z kolei relacja do PKB kwoty ustalonej w wyniku przeliczenia państwowego długu publicznego z zastosowaniem średnich kursów walut obcych i pomniejszenia o kwotę wolnych środków służących finansowaniu potrzeb pożyczkowych budżetu państwa w kolejnym roku budżetowym wyniesie na koniec 2016 i 2017 r. odpowiednio 49,9% oraz 51,2%.

Przy przyjętych założeniach przewidywana relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych (definicja UE) do PKB wyniesie 53,5% na koniec 2016 r. i 54,9% na koniec 2017 r.

Wzrost długu w latach 2016-17 będzie rezultatem finansowania potrzeb pożyczkowych netto budżetu państwa poprzez zaciąganie zobowiązań na rynku krajowym i rynkach zagranicznych oraz kształtowania się kursu złotego.

Podobnie jak w latach poprzednich, w 2017 r. znaczącą większość (powyżej 90%) państwowego długu publicznego będzie stanowić dług Skarbu Państwa.

Rozdział XIV

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2017

Art. 1 – stosownie do art. 110 pkt 1-3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych” ustala:

- łączną kwotę prognozowanych podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa;
- łączną kwotę planowanych wydatków budżetu państwa;
- kwotę planowanych wydatków, obliczoną zgodnie z art. 112aa ust.1 ustawy o finansach publicznych;
- kwotę planowanego limitu wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- kwotę planowanego deficytu budżetu państwa.

Kwota wydatków obliczona zgodnie z art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych określa planowane wydatki podmiotów objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) z wyłączeniem wydatków finansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 tej ustawy. W kwocie wydatków nie uwzględnia się przepływów pomiędzy podmiotami objętymi SRW z tytułu dotacji i subwencji oraz przepływów finansowych między funduszami zarządzanymi przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Kwota ta, pomniejszona o planowane koszty Narodowego Funduszu Zdrowia, planowane wydatki Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, wydatki jednostek samorządu terytorialnego oraz ich związków i samorządowych jednostek budżetowych, pomniejszone o dotacje i subwencje planowane do otrzymania od podmiotów objętych SRW, a także wydatki organów i jednostek, o których mowa w art. 139 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, stanowi nieprzekraczalny limit wydatków, o którym mowa w art. 112aa ust. 3.

Biorąc pod uwagę, iż w trakcie wykonania budżetu państwa zarówno wykonanie dochodów jak i relacja realizacji wydatków w stosunku do dochodów budżetu państwa kształtuje się zmiennie, powodując w konsekwencji wahanie poziomu deficytu budżetu państwa, ust. 5 tego artykułu dookreśla termin, na który ustala się planowany deficyt budżetu państwa, przypadający na ostatni dzień roku budżetowego, tj. na dzień 31 grudnia 2017 r.

Dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 – określa łączną kwotę prognozowanych dochodów budżetu środków europejskich i łączną kwotę planowanych wydatków budżetu środków europejskich oraz wynik budżetu środków europejskich, stosownie do art. 110 pkt 4-6 ustawy o finansach publicznych.

Wprowadzenie do ustawy budżetowej odrębnego załącznika dotyczącego budżetu środków europejskich wynika również z art. 117 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym budżet środków europejskich jest rocznym planem dochodów i podlegających refundacji wydatków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich, z wyłączeniem środków przeznaczonych na realizację projektów pomocy technicznej oraz środków, o których mowa w art. 4 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej, jak również z art. 119 ww. ustawy przewidującego sposób ujmowania w ustawie budżetowej dochodów i wydatków budżetu środków europejskich.

Prognozowane dochody budżetu środków europejskich określone zostały w załączniku nr 3, a planowane wydatki – w załączniku nr 4.

Art. 3 – stosownie do postanowień art. 110 pkt 7-9 ustawy o finansach publicznych ustala łączną kwotę planowanych przychodów i rozchodów budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 5 oraz planowane saldo przychodów i rozchodów budżetu państwa. Planowane rozchody budżetu państwa, o których mowa w art. 110 pkt 8 ustawy o finansach publicznych i w konsekwencji planowane przychody nie zawierają kwot z tytułu zobowiązań finansowych zaciąganych i spłacanych przez Ministra Finansów, działającego w imieniu Skarbu Państwa, w tym samym roku budżetowym oraz kwot z tytułu operacji finansowych dokonywanych pomiędzy rachunkami Ministra Finansów, a jedynie saldo tych kwot. Kwoty z powyższych tytułów zostały z mocy art. 52 ust. 1a ustawy o finansach publicznych wyłączone z limitu rozchodów budżetu państwa, a w konsekwencji również z kwoty planowanych przychodów.

Art. 4 – ustala źródła finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 110 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującym do ustalenia źródeł pokrycia deficytu budżetu państwa.

Art. 5 – określa, zgodnie z postanowieniami art. 82, art. 95 ust. 2 oraz art. 110 pkt 10 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2017 r. z tytułu zaciąganych i spłaconych kredytów i pożyczek oraz emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych, przy czym przez spłatę kredytów lub pożyczek należy rozumieć terminowe lub przedterminowe spłaty kapitału, natomiast w przypadku spłaty skarbowych papierów wartościowych należy rozumieć w szczególności ich wykup, przedterminowy wykup, wcześniejszy wykup, odkup oraz zamianę. Uwzględniając postanowienia art. 78 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych wprowadzony przepis ust. 2 omawianego artykułu umożliwia dokonywanie operacji finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa.

Art. 6 – określa łączną kwotę, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, zgodnie z dyspozycją art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r.

o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2015 r. poz. 1052, z późn. zm.). W 2017 roku przewiduje się możliwość udzielania poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak budowa autostrad oraz wspieranie rozwoju infrastruktury kolejowej. Kwota ww. limitu może być wykorzystana również dla działań, które mogą być potencjalnie podjęte w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego w obliczu globalnego kryzysu finansowego i gospodarczego.

Art. 7 – jest wykonaniem postanowienia art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 714, z późn. zm.), zobowiązującego do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S. A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych. Limit na rok 2017 został ustalony w wysokości umożliwiającej przyjęcie do ubezpieczenia lub objęcia gwarancjami przez KUKE S.A. kolejnych projektów eksportowych, w tym w ramach programu rządowego „Finansowe Wspieranie Eksportu”.

Art. 8 – upoważnia Ministra Finansów do:

1. dokonywania ze środków budżetu państwa wypłat z tytułu kredytów i pożyczek udzielanych na podstawie umów międzynarodowych rządów innych państw. Przepis ten ma na celu zwiększenie skuteczności instrumentów finansowych, które mogą być stosowane na podstawie zawieranych umów międzynarodowych i które mają na celu m.in. stymulowanie wzrostu polskiego eksportu. Umożliwi to elastyczne reagowanie na oczekiwania w relacjach międzynarodowych wobec Polski związane zarówno z realizacją bieżącej polityki finansowej, jak i średniookresowych oraz długookresowych celów wsparcia i rozwoju.

Zaplanowana na rok 2017 kwota dotyczy wypłat dla polskich eksporterów z tytułu zawartych umów kredytowych z Wietnamem, Mołdawią, Kirgistanem, Ukrainą, Kenią i Tanzanią oraz wypłat w ramach planowanych do udzielenia nowych kredytów, w tym między innymi dla Wietnamu, Mjanmy, Mongolii, Zambii i Angoli.

Możliwość udzielania kredytów z budżetu państwa wynika z art. 115 ustawy o finansach publicznych.

2. udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek:
 - a) dla Banku Gospodarstwa Krajowego na zwiększenie funduszy własnych Banku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może udzielić Bankowi Gospodarstwa Krajowego pożyczki ze środków budżetu państwa na zwiększenie funduszy własnych Banku na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 14 marca

2003 r. o Banku Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 510, z późn. zm.).

Aktualna sytuacja finansowa Banku Gospodarstwa Krajowego nie budzi zastrzeżeń, co ma swoje odzwierciedlenie w wysokiej ocenie ratingowej, jak i okresowych wynikach finansowych. Tym niemniej właściwe jest podkreślenie roli i zadań Banku Gospodarstwa Krajowego jako banku państwowego. W ramach swojej działalności obsługuje on liczne programy rządowe, jak i fundusze celowe, i może być on zobowiązany do wykonywania innych zadań o charakterze publicznym jako zadań zleconych Rządowi. Szczególną rolę w działalności Banku Gospodarstwa Krajowego odgrywa kontynuowany od ostatniego kwartału 2012 r. Program „Inwestycje Polskie”, mający na celu wspieranie przedsięwzięć rozwojowych, w oparciu o długoterminowe finansowanie inwestycji mających znaczenie dla gospodarki narodowej oraz strategicznych interesów Państwa. Funkcjonowanie mechanizmu ostrożnościowego, pozwalającego na zwiększenie funduszy Banku, stanowić będzie dodatkowe zabezpieczenie realizacji Programu. W kontekście ewentualnych zawirowań na rynkach finansowych lub problemów poszczególnych instytucji należy także uwzględnić rolę Banku Gospodarstwa Krajowego jako instytucji wspierającej sieć bezpieczeństwa (safety net).

Proponowana kwota ma charakter ostrożnościowy i stanowi awaryjną możliwość wsparcia finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego w celu umożliwienia realizacji ww. zadań;

- b) dla Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Przepis art. 270 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996) wskazuje, że źródłami finansowania Funduszu są również środki z pożyczek udzielonych z budżetu państwa. W założeniu instrument ten ma stanowić mechanizm służący awaryjnemu zwiększeniu zasobów Funduszu na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej i był przewidziany także w przepisach dotychczasowej ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (art. 15 pkt 6a).

Bankowy Fundusz Gwarancyjny pełni szczególną rolę w zakresie wzmacniania stabilności finansowej oraz tworzenia sieci bezpieczeństwa w polskim systemie finansowym. Rola ta jest tym bardziej widoczna w obliczu materializowania się negatywnych zjawisk. Przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym przewidują istotne rozszerzenie dotychczasowego katalogu zadań Funduszu. BFG uzyska kompetencje organu ds. przymusowej restrukturyzacji banków, oddziałów banków zagranicznych, firm inwestycyjnych

i kas (tzw. resolution authority). Realizacja zadań z zakresu przymusowej restrukturyzacji w założeniu ma przyczyniać się m.in. do utrzymania ciągłości funkcji krytycznych podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją (tj. możliwości niezakłóconego świadczenia usług finansowych), ograniczania ryzyka konieczności dokonywania wypłat środków gwarantowanych, jak również sprzyjać ochronie środków podatników poprzez ograniczenie zaangażowania funduszy publicznych lub prawdopodobieństwa ich zaangażowania w ratowanie problematycznych instytucji finansowych.

Aktualną kondycję sektora bankowego charakteryzuje względna stabilność, nie wskazująca na konieczność ponoszenia znaczących obciążeń przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Jednocześnie większa niepewność dotyczyć może sytuacji w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

W świetle obserwowanych wydarzeń, jak również mając na względzie możliwość wystąpienia też innych, nieznanych obecnie zagrożeń w sektorze bankowym lub sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, nie można wykluczyć ewentualnej konieczności podejmowania w przyszłości przez Fundusz działań interwencyjnych, w tym jako organ ds. przymusowej restrukturyzacji.

W takich okolicznościach utrzymanie mechanizmów służących awaryjnemu zwiększeniu zasobów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego na wypadek wystąpienia zdarzeń kryzysowych, w tym obowiązującego obecnie limitu kwoty pożyczki dla Funduszu, zyskuje szczególne uzasadnienie;

- c) dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego lub ostrożnościowego. Udzielanie ww. pożyczek – zgodnie z treścią art. 115 w związku z art. 224 ustawy o finansach publicznych – stanowi istotny element polityki Rządu ukierunkowany na restrukturyzację zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego;
- d) dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. – zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę odszkodowań z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych oraz gwarancji ubezpieczeniowych. Wysokość pożyczek z budżetu państwa dla KUKE S.A. została oszacowana w oparciu o bieżące prognozy dotyczące wypłat odszkodowań oraz stanu środków na wyodrębnionym rachunku bankowym „Interes Narodowy” służącym do prowadzenia rozliczeń finansowych w zakresie ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa;

- e) dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na wypłatę świadczeń gwarantowanych przez państwo – zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963) określono wysokość nieoprocentowanej pożyczki dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przeznaczonej na uzupełnienie środków na pełne i terminowe wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Art. 9 – stanowi realizację postanowień art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 966).

Zgodnie z postanowieniami art. 9 ust. 1 tej ustawy w ustawie budżetowej ustala się:

- kwoty wynagrodzeń dla osób objętych i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,
- kwoty bazowe, które stanowią podstawę naliczania wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a, c i d,
- średnioroczne wskaźniki wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.

Zgodnie z art. 30 ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, z późn. zm.) średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalane jest na podstawie kwoty bazowej określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 – zgodnie z postanowieniem art. 10 ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw – tworzy się:

- rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania, która jest przeznaczona tylko dla państwowych jednostek budżetowych i dotyczy wynagrodzeń przewidzianych do uruchomienia w roku 2017, w szczególności w związku z ewentualną realizacją nowych zadań, zwiększeniem zakresu realizowanych zadań lub powołaniem nowych jednostek organizacyjnych w trakcie roku 2017; rezerwa ta jest tworzona na zadania, których nie można uwzględnić w ustawie budżetowej;
- rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza 50 osób; jednorazowe wypłaty na rzecz osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe nie zależą od polityki kadrowej danej jednostki, stąd też istnieje potrzeba utworzenia tej rezerwy; natomiast w jednostkach, w których średnioroczne zatrudnienie w roku poprzednim nie przekracza

50 osób, trudno jest wygospodarować środki na jednorazowe wypłaty, które są zmienne w poszczególnych latach.

Art. 10 – określa zestawienie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, zawarte w załączniku nr 7, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

Art. 11 – powołuje zamieszczony w załączniku nr 8 – stosownie do art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o finansach publicznych – wykaz jednostek otrzymujących dotacje podmiotowe i celowe oraz kwoty tych dotacji.

Art. 12 – wypełnia dyspozycję art. 122 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym zakres i kwoty dotacji przedmiotowych i podmiotowych zostały określone w załączniku nr 9.

Art. 13 – stanowi o zamieszczeniu w załączniku nr 10 zestawienia programów wieloletnich w układzie zadaniowym, zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, zawierającego, stosownie do ust. 2 tego artykułu, nazwę programu i podstawę prawną jego utworzenia, jednostkę organizacyjną realizującą program lub koordynującą jego wykonanie, cel programu, zadania programu, okres realizacji programu, łączne nakłady, w tym z budżetu państwa, na realizację programu, wysokość wydatków w roku budżetowym oraz w kolejnych latach na realizację programu oraz mierniki określające stopień realizacji celu.

Art. 14 – określa kwotę bazową dla zawodowych kuratorów sądowych – zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 795, z późn. zm.).

Art. 15 – wynika z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.), który stanowi, że etaty Policji określa ustawa budżetowa. Na tej podstawie, w art. 15 projektu ustawy budżetowej na rok 2017, etaty Policji zostały ustalone w liczbie 102.370, w tym 102.309 etatów w jednostkach organizacyjnych Policji.

Art. 16 – określa kwotę ogólnej rezerwy budżetowej, która – zgodnie z art. 140 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – może być tworzona w wysokości do 0,2% wydatków budżetu.

Art. 17 – określa limit mianowań urzędników w służbie cywilnej na dany rok budżetowy i środki finansowe na wynagrodzenia oraz szkolenia członków korpusu służby cywilnej – zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111, z późn. zm.).

Art. 18 – określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. Wskaźnik ten jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat. Stosujące go podmioty powinny mieć możliwość powołania się na oficjalne źródło, jakim jest przepis w ustawie budżetowej.

Przykładowo, na prognozowany w ustawie budżetowej wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych powołuje się:

- art. 3 ust. 1a ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1204, z późn. zm.),
- art. 66 ust. 4 i art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1131),
- art. 6 pkt 15 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930),
- art. 13 ust. 5 i art. 85 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.),
- art. 93 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.),
- art. 12 ust. 5c, 5e, 5f ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2015 r. poz. 806).

Art. 19 – określa średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów, na przewidywanie którego w ustawie budżetowej powołuje się art. 74 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz. U. z 2014 r. poz. 1160, z późn. zm.). Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1 wymienionego wyżej artykułu, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być wypłacany, ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", skorygowaną o przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

Art. 20 – stosownie do art. 76 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych funduszy, ustalonego na podstawie planu finansowego tego Funduszu i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 21 – stosownie do art. 57 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - określa kwotę wydatków na prewencję rentową.

Art. 22 – określa wysokość odpisu wynikającego z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965 i 1240 oraz z 2016 r. poz. 615), który zobowiązuje do ustalenia w ustawie budżetowej na dany rok kwoty odpisu z Funduszu Emerytur Pomostowych z przeznaczeniem na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na realizację kosztów wypłaty emerytur pomostowych.

Art. 23 – określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne; przepis art. 76 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, że maksymalna wysokość tych należności wynosi nie więcej niż 0,4% kwoty przekazanych do otwartych funduszy emerytalnych składek na to ubezpieczenie, zaś w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności.

Art. 24 – ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Art. 79 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego.

Art. 25 – określa kwotę wydatków na prewencję wypadkową stosownie do postanowień art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242, z późn. zm.).

Art. 26 – wskazuje prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej na rok 2017, którego obowiązek opublikowania w ustawie budżetowej na dany rok wynika w szczególności z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 i 7 ww. ustawy (podmioty podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym i dobrowolnie ubezpieczeni), w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o prowizorium budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone).

Art. 27 – stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198) jednostki samorządu terytorialnego dokonują wpłat do budżetu państwa.

Obowiązek określenia w ustawie budżetowej kwot ww. wpłat wynika z art. 19 tej ustawy.

Zasady dokonywania wpłat przez gminy, powiaty i województwa, a także przeznaczanie środków podchodzących z tego tytułu, określają przepisy art. 29, 30 i 70a ww. ustawy, z uwzględnieniem projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 12 lipca 2016 r.).

Art. 28 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 29 – wprowadzenie do ustawy budżetowej powyższego przepisu wynika z postanowień art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1256), zgodnie z którym wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych określa ustawa budżetowa.

Art. 30 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych agencji wykonawczych. Plany te zawiera załącznik nr 11.

Art. 31 – wynika z postanowień art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy o finansach publicznych zobowiązujących do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych instytucji gospodarki budżetowej. Plany te zawiera załącznik nr 12.

Art. 32 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załącznikach do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych funduszy celowych. Plany te zawiera załącznik nr 13 odrębnie dla każdego funduszu.

Art. 33 – wypełnia postanowienia art. 122 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy o finansach publicznych zobowiązujące do zamieszczenia, w załączniku do ustawy budżetowej, planów finansowych państwowych osób prawnych, o których mowa w art. 9 pkt 14 ustawy. Plany te zawiera załącznik nr 14.

Art. 34 – określa łączną kwotę zobowiązań, do wysokości której organy administracji rządowej mogą w danym roku zaciągać zobowiązania finansowe z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, zgodnie z dyspozycją art. 17 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 696, z późn. zm.). Ustalenie w ustawie budżetowej tego limitu nie powoduje automatycznego przekazywania organom administracji rządowej środków budżetowych na realizację przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, zgodnie bowiem z art. 18 wymienionej wyżej ustawy, gdy przedsięwzięcie realizowane przez podmiot publiczny w ramach partnerstwa będzie wymagało finansowania z budżetu państwa w kwocie przekraczającej 100 mln zł, zgodę na realizację takiego przedsięwzięcia wyraża minister właściwy do spraw finansów publicznych – z wyłączeniem środków przeznaczonych na finansowanie programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383) oraz ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 217).

Art. 35 – stanowi o ujęciu, zgodnie z art. 121 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 i 5 oraz art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b i c ustawy o finansach publicznych, w załączniku nr 15 - planowanych dochodów i wydatków budżetu środków europejskich oraz budżetu państwa w latach 2017 – 2019 w zakresie Narodowej Strategii Spójności w latach 2007-2013, Wspólnej Polityki Rolnej, Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), a w załączniku nr 16 - wykazu programów wraz z limitami wydatków i zobowiązań w kolejnych latach obowiązywania Narodowej Strategii Spójności w latach 2007-2013, Wspólnej Polityki Rolnej, Perspektywy Finansowej 2014-2020 oraz programów realizowanych z udziałem państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA).

Art. 36 – dotyczy zamieszczenia w ustawie budżetowej załącznika nr 17, stosownie do przepisu art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Załącznik obejmuje środki nieujęte w załączniku nr 16, które zgodnie z art. 117 ww. ustawy nie wchodzą do budżetu środków europejskich, co wymaga wprowadzenia w tym zakresie odrębnego załącznika do ustawy budżetowej.

Art. 37 – zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych, w odniesieniu do programów i projektów realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 249, poz. 1832) i akty wykonawcze wydane na ich podstawie w zakresie prefinansowania, do czasu zakończenia realizacji tych programów i projektów. Natomiast prefinansowanie w zakresie wspólnej polityki rolnej wynika z art. 13 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej (Dz. U. poz. 1130, z późn. zm.) oraz przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie.

Prefinansowanie tych zadań określa załącznik nr 18.

SPIS TABLIC

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2015-2020

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2015 - 2020

Wyszczególnienie	jedn.	2015	2016 PW	2017 Prognoza	2018 Prognoza	2019 Prognoza	2020 Prognoza
Procesy realne							
PKB	%	103,6	103,4	103,6	103,8	103,9	103,9
Eksport	%	106,8	105,8	105,0	105,0	105,0	105,0
Import	%	106,3	106,4	106,3	105,8	105,5	105,5
Popyt krajowy	%	103,4	103,7	104,2	104,2	104,1	104,1
Spożycie	%	103,1	104,1	103,8	103,6	103,4	103,4
- prywatne	%	103,0	104,0	104,1	103,8	103,6	103,5
- publiczne	%	103,4	104,4	103,2	103,0	102,6	102,9
Akumulacja	%	104,5	102,4	105,5	106,6	106,7	106,8
- nakłady brutto na środki trwałe	%	105,8	101,1	105,9	106,6	106,6	106,8
PKB w cenach bieżących	mln zł	1789,7	1857,6	1954,2	2068,1	2197,3	2341,1
Ceny							
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych							
- średnioroczna	%	99,1	99,5	101,3	101,8	102,2	102,5
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu							
- średnioroczna	%	97,8	99,8	101,6	102,0	102,0	102,2
Deflator PKB	%	100,4	100,4	101,6	101,9	102,3	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	zł	3900	4060	4263	4485	4731	5001
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	4121	4314	4538	4774	5037	5327
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. etatów	9722	9926	9996	10046	10086	10116
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	5529	5662	5707	5741	5773	5801
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	1563	1421	1268	1170	1055	989
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	9,8	8,9	8,0	7,4	6,7	6,4
Kurs walutowy							
EUR/PLN (średni w roku)	PLN	4,18	4,35	4,29	4,22	4,15	4,09
Stopy procentowe							
Stopy procentowe w ujęciu nominalnym							
- operacji otwartego rynku (średnio w okresie)	%	1,6	1,5	1,5	1,7	2,4	3,1
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących do PKB	%	-0,3	-0,2	-0,8	-1,2	-1,4	-1,7

Tablica 2. Dochody budżetu państwa

Wyszczególnienie	2015	2016 PW	2017 Projekt
	w tys. zł		
1	2	3	4
DOCHODY OGÓŁEM	289.136.706	317.749.168	324.054.863
1. Dochody podatkowe	259.673.511	275.304.642	299.845.770
1.1. Podatek od towarów i usług	123.120.798	128.900.000	143.000.000
1.2. Podatek akcyzowy	62.808.633	65.250.000	69.000.000
1.3. Podatek od gier	1.337.125	1.383.000	1.709.000
1.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	25.813.386	26.100.000	28.600.000
1.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	45.040.043	48.600.000	51.000.000
1.6. Podatek od wydobywania niektórych kopalin	1.553.465	1.180.000	1.000.000
1.7. Podatek od niektórych instytucji finansowych		3.419.000	3.937.000
1.8. Podatek od sprzedaży detalicznej		472.640	1.590.560
1.9. Pozostałe dochody podatkowe	61	2	9.210
2. Dochody niepodatkowe	27.710.223	40.706.976	22.412.614
2.1. Dywidendy i wpłaty z zysku	6.351.193	4.799.670	2.440.637
2.2. Wpłaty z zysku z Narodowego Banku Polskiego		7.862.000	627.570
2.3. Cło	2.929.145	3.148.000	3.720.000
2.4. Dochody państwowych jednostek budżetowych i inne dochody niepodatkowe	16.534.586	22.924.868	13.501.058
2.5. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	1.895.299	1.972.438	2.123.349
3. Środki z Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegające zwrotowi	1.752.972	1.737.550	1.796.479